

ความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการคัดแยกขยะ
ในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลเกาะช้าง อำเภอเกาะช้าง จังหวัดตราด

นายจักรภพ ถ้ำอุทก

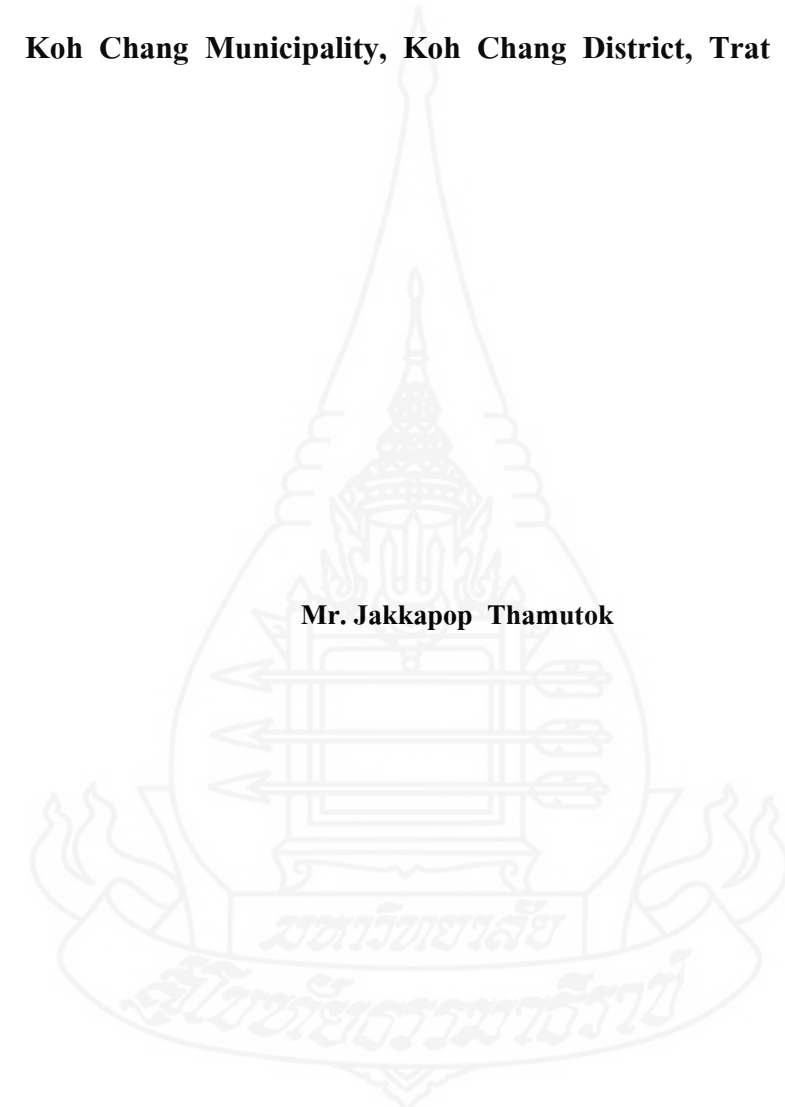

การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต
แขนงวิชาบริหารรัฐกิจ สาขาวิชาวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

พ.ศ. 2553

**Factors Affecting People Participation in Wastes Sorting Out of
Koh Chang Municipality, Koh Chang District, Trat Province**

Mr. Jakkapop Thamutok

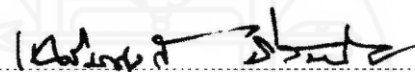
An Independent Study Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for
the Degree of Master of Public Administration
School of Management Science
Sukhothai Thammathirat Open University

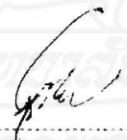
2010

หัวข้อการศึกษาค้นคว้าอิสระ	ความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการคัดแยกขยะ ในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลเกาะช้าง อำเภอเกาะช้าง จังหวัดตราด
ชื่อและนามสกุล	นายจักรภพ ถ้าอุทก
แขนงวิชา	บริหารรัฐกิจ
สาขาวิชา	วิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
อาจารย์ที่ปรึกษา	รองศาสตราจารย์ ดร. เฉลิมพงษ์ มีสมนัย

การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้ ได้รับความเห็นชอบให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรระดับปริญญาโท เมื่อวันที่ 22 พฤษภาคม 2554

คณะกรรมการสอบการศึกษาค้นคว้าอิสระ

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. เฉลิมพงษ์ มีสมนัย)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. จีระ ประทีป)

.....
(รองศาสตราจารย์อัจฉรา ชีวะตระกูลกิจ)
ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาวิทยาการจัดการ

ชื่อการศึกษาค้นคว้าอิสระ ความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการคัดแยกขยะในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลเกาะช้าง อำเภอเกาะช้าง จังหวัดตราด

ผู้ศึกษา นายจักรภพ ถำอุทก รหัสนักศึกษา 2523003636 **ปริญญา** รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต
อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร. เฉลิมพงษ์ มีสมนัย **ปีการศึกษา** 2553

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา (1) ความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการคัดแยกขยะในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลเกาะช้าง (2) เปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการคัดแยกขยะในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลเกาะช้าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ ประชากรในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลเกาะช้าง โดยศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างจากเจ้าบ้านจำนวน 266ครัวเรือน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาเป็นแบบสอบถาม มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.806 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ ความถี่ ค่าร้อยละ และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า (1) การมีส่วนร่วมของประชาชนในการคัดแยกในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่ามีส่วนร่วมในการคัดแยกขยะมากที่สุดด้านการได้รับประโยชน์จากโครงการ ฯ ของตนเอง การมีส่วนร่วมปานกลางในด้านการมีส่วนร่วมในการริเริ่มโครงการ ด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผนโครงการ ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติตามโครงการและมีส่วนร่วมน้อยที่สุดด้านการติดตามผล (2) กลุ่มตัวอย่างที่มีสถานภาพในชุมชนต่างกันมีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการคัดแยกขยะต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 สำหรับกลุ่มตัวอย่างที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ จำนวนสมาชิกในครอบครัว สถานที่อยู่อาศัย ระยะเวลาอาศัยในชุมชน ความรู้เกี่ยวกับการคัดแยกขยะและประสบการณ์ที่ได้รับความเดือดร้อนจากขยะ และรายได้ต่างกันมีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการคัดแยกขยะไม่ต่างกัน

คำสำคัญ การมีส่วนร่วม การคัดแยกขยะ อำเภอเกาะช้าง

กิตติกรรมประกาศ

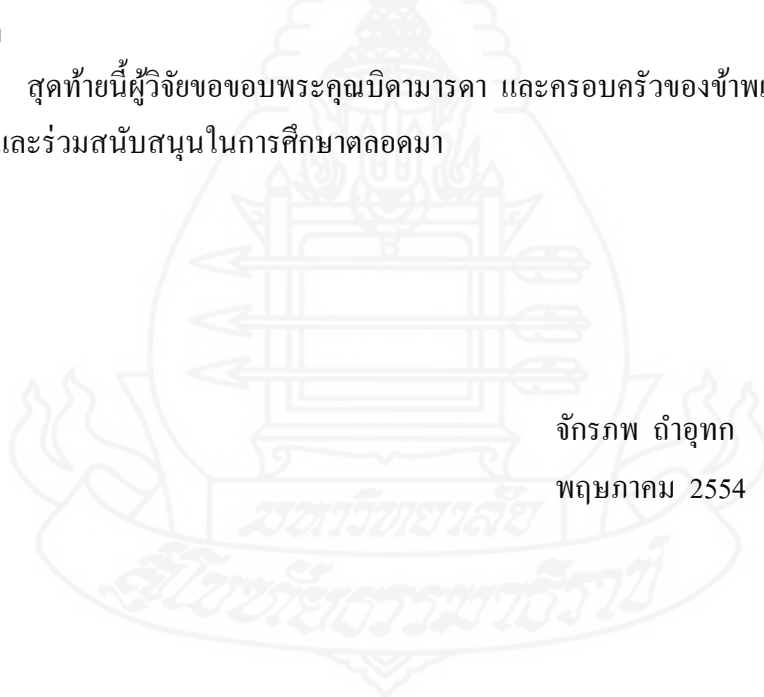
ผลงานการศึกษานี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความกรุณาช่วยเหลืออย่างดียิ่งของอาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร.เฉลิมพงศ์ มีสมนัย รองศาสตราจารย์ ดร.จิระ ประทีป ที่ได้ให้คำปรึกษาข้อเสนอแนะในการดำเนินการศึกษา การกำหนดกรอบแนวคิดทฤษฎี ตลอดจนระเบียบวิธีที่ใช้ในการศึกษาและช่วยตรวจแก้ไขในส่วนที่บกพร่องต่าง ๆ จนกระทั่งผลงานการศึกษสำเร็จเป็นรูปเล่มสมบูรณ์ได้เป็นอย่างดี

ขอขอบคุณ คณะผู้บริหาร พนักงานเทศบาลพนักงานจ้างเทศบาลตำบลเกาะช้างและประชาชนทุกท่านที่เป็นผู้ตอบแบบสอบถามและร่วมแสดงความคิดเห็น และน้องๆ ที่ช่วยแจกแบบสอบถามซึ่งเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาครั้งนี้เป็นอย่างมาก และขอบคุณนางสาวชนิดาภา แสงโรจน์ เพื่อนร่วมงานทุกท่านที่ให้คำแนะนำในการวิเคราะห์ข้อมูลการอภิปรายผลในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นอย่างดี

สุดท้ายนี้ผู้วิจัยขอขอบพระคุณบิดามารดา และครอบครัวของข้าพเจ้าที่เป็นกำลังใจ ให้คำปรึกษาและร่วมสนับสนุนในการศึกษาตลอดมา

จักรภพ ถ้ำอุทก

พฤษภาคม 2554

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
กิตติกรรมประกาศ	จ
สารบัญตาราง	ซ
สารบัญภาพ	ฅ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์การวิจัย	2
กรอบแนวคิด	3
ขอบเขตของการวิจัย	3
นิยามศัพท์เฉพาะ	4
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	5
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	6
แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชน	6
การบริหารและการจัดการขยะมูลฝอย	12
สภาพพื้นที่และข้อมูลพื้นฐานของเทศบาลตำบลเกาะช้าง	23
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	44
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	47
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	47
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	48
การเก็บรวบรวมข้อมูล	49
การวิเคราะห์ข้อมูล	49
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	51
ปัจจัยส่วนบุคคล	51
ข้อมูลแสดงความคิดเห็นที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชน	55
ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการคัดแยกขยะมูลฝอย	59

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 5 สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	75
สรุปการวิจัย	75
อภิปรายผล	76
ข้อเสนอแนะ	79
บรรณานุกรม	80
ภาคผนวก	83
ก แบบสอบถาม	84
ประวัติผู้ศึกษา	93

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 2.1 แสดงข้อมูลสถานศึกษาในเทศบาลตำบลเกาะช้าง	26
ตารางที่ 3.1 ขนาดของกลุ่มตัวอย่างแบบสัดส่วน	48
ตารางที่ 4.1 จำนวนร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล	51
ตารางที่ 4.2 จำนวนและร้อยละจำแนกตามความคิดเห็นที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะมูลฝอย	55
ตารางที่ 4.3 ปัจจัยการมีส่วนร่วมในการคิดริเริ่ม โครงการ	60
ตารางที่ 4.4 ปัจจัยการมีส่วนร่วมในการวางแผนโครงการ	61
ตารางที่ 4.5 ปัจจัยการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติตามโครงการ	62
ตารางที่ 4.6 ปัจจัยการมีส่วนร่วมในการรับประโยชน์จากโครงการตามความคิดตนเอง	63
ตารางที่ 4.7 ปัจจัยการมีส่วนร่วมในการติดตามผลโครงการที่กระทำไปแล้ว	64
ตารางที่ 4.8 เพศกับปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในเขตเทศบาลทั้ง 5 ด้าน	65
ตารางที่ 4.9 อายุกับปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในเขตเทศบาลทั้ง 5 ด้าน	66
ตารางที่ 4.10 วุฒิการศึกษา กับปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในเขตเทศบาลทั้ง 5 ด้าน	67
ตารางที่ 4.11 อาชีพกับปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในเขตเทศบาลทั้ง 5 ด้าน	68
ตารางที่ 4.12 รายได้กับปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในเขตเทศบาลทั้ง 5 ด้าน	69
ตารางที่ 4.13 สมาชิกในครอบครัวกับปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในเขตเทศบาลทั้ง 5 ด้าน	70
ตารางที่ 4.14 สถานภาพที่พัวอาศัยกับปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในเขตเทศบาลทั้ง 5 ด้าน	71
ตารางที่ 4.15 ระยะเวลาอาศัยในชุมชนกับปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในเขตเทศบาลทั้ง 5 ด้าน	72
ตารางที่ 4.16 สถานภาพในชุมชนกับปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในเขตเทศบาลทั้ง 5 ด้าน	73
ตารางที่ 4.17 ผลการเปรียบเทียบปัจจัยการมีส่วนร่วมในด้านการมีส่วนร่วมด้านการวางแผนโครงการเป็นรายคู่ ด้วยวิธี LSD	74

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดการวิจัย	3
ภาพที่ 2.2 กรอบโครงสร้างส่วนราชการของเทศบาลตำบลเกาะช้าง	37

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในปัจจุบันปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมถือเป็นปัญหาสำคัญระดับชาติ ที่ได้รับความสนใจเป็นอย่างมาก และสาเหตุหนึ่งของปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมนี้ก็มาจากปัญหาขยะมูลฝอย การกำจัดขยะมูลฝอยโดยทั่วไปนั้นมักทำการฝังกลบเป็นส่วนใหญ่เนื่องจากเป็นวิธีที่ง่าย แต่วิธีนี้จำเป็นต้องใช้พื้นที่เพิ่มมากขึ้นตามแนวโน้มของปริมาณขยะที่มีมากขึ้น ประกอบกับขยะบางประเภทใช้เวลายาวนานในการย่อยสลาย วิธีการหนึ่งที่ใช้ในการจัดการปัญหาขยะที่นิยมกันคือ การนำขยะกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ ซึ่งลดปริมาณขยะในการฝังกลบ อีกทั้งยังเป็นการลดการใช้พลังงาน และทรัพยากรธรรมชาติอีกทางหนึ่งด้วย

ชุมชนบนเกาะช้างเป็นอีกชุมชนหนึ่งที่มีปัญหาด้านขยะหลังจากเข้าสู่การเปลี่ยนแปลงเปลี่ยนแปลง เมื่อเกาะช้างได้รับการประกาศให้เป็นเขตอุทยานแห่งชาติหมู่เกาะช้างในปี พ.ศ. 2525 ประกอบกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจแห่งชาติฉบับที่ 5 ซึ่งมุ่งเน้นในการขยายกำลังพัฒนามาสู่ภาคตะวันออก การท่องเที่ยวเริ่มถือคึกคักโดยเฉพาะในบริเวณด้านตะวันตกของเกาะ ซึ่งมีหาดทรายที่สวยงาม เกิดโรงแรม รีสอร์ท ขึ้นเรียงรายจากหาดทรายขาว คลองพร้าว ไก่แบ้ จนถึงชุมชนบางเบ้า ก่อให้เกิดการบุกรุกแผ้วถางที่ดินขึ้นจำนวนมาก และในปี พ.ศ. 2539 ได้เกิดทำเรือเฟอร์รี่ข้ามฟากระหว่างเกาะช้างกับแผ่นดินตราดขึ้น สร้างความสะดวกสบายในการท่องเที่ยวมากขึ้น เนื่องจากสามารถนำรถยนต์ข้ามฟากมาท่องเที่ยวบนเกาะได้ และในปี พ.ศ. 2544 รัฐบาลได้ประกาศนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวโดยมีเป้าหมายที่จะพัฒนาเกาะช้าง และหมู่เกาะใกล้เคียงเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มุ่งเน้นให้มีความยั่งยืนของแหล่งท่องเที่ยว ไปพร้อมๆ กับการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว

การท่องเที่ยวที่เติบโตมาพร้อมกับขยะมูลฝอยที่เพิ่มขึ้นด้วย ปัจจุบัน เทศบาลตำบลเกาะช้างได้ว่าจ้างบริษัทเอกชน เริ่มปฏิบัติงานเมื่อ พฤศจิกายน 2552 บริหารจัดการ คัดแยกและกำจัดขยะมูลฝอยตามประเภท จำแนกเป็นขยะที่สามารถนำมาใช้ใหม่ได้ ขยะอินทรีย์ ขยะคัดทิ้งและขยะอันตราย ตามกระบวนการจัดการขยะมูลฝอยเกาะช้าง ก่อนนำขยะไปฝังกลบบนฝั่งตราด ได้มีการคัดแยกขยะภายในโรงงาน เมื่อผ่านเครื่องชั่งน้ำหนักแล้ว รถบรรทุกขยะทุกคันจะเทขยะในอาคารคัดแยก ซึ่งมีชุดสายพานลำเลียงขยะ และคนงานประจำจุดเพื่อคัดแยกของขายได้และขยะอินทรีย์

ออก ส่วนขยะคัดทิ้งจะเข้าสู่เครื่องอัดขยะเป็นก้อนก่อนส่งขึ้นรถบรรทุกสิบล้อไปฝังกลบบนฝั่ง
ตราด ขยะขายได้นำไปขายเป็นรายได้ของผู้รับจ้าง สำหรับขยะอินทรีย์จะถูกป้อนเข้าสู่เครื่องบด
ย่อย แล้วส่งไปยังถังหมักไร้อากาศ ได้ผลผลิต คือ ของแข็ง ของเหลว ทำเป็นสารปรับปรุงคุณภาพ
ดินต่อไปได้ ส่วนก๊าซที่เกิดขึ้น จะถูกส่งต่อไปยังเครื่องกำเนิดไฟฟ้า ความสำเร็จของโรงงานนี้ใน
ส่วนการผลิตไฟฟ้าในปัจจุบัน คือ สามารถผลิตก๊าซ และจุดไฟติดได้ แต่ยังไม่เคยเดินเครื่องกำเนิด
ไฟฟ้า เนื่องจากปริมาณขยะอินทรีย์เข้าสู่ระบบยังไม่เพียงพอ

ก่อนนำขยะไปฝังกลบบนฝั่งตราด ได้มีการคัดแยกขยะภายในโรงงาน กล่าวคือ เมื่อ
ผ่านเครื่องชั่งน้ำหนักแล้ว รถบรรทุกขยะทุกคันจะเทขยะในอาคารคัดแยก ซึ่งมีชุดสายพานลำเลียง
ขยะ และคนงานประจำจุดเพื่อคัดแยกของขายได้และขยะอินทรีย์ออก ส่วนขยะคัดทิ้งจะเข้าสู่เครื่อง
อัดขยะเป็นก้อนก่อนส่งขึ้นรถบรรทุกสิบล้อไปฝังกลบบนฝั่งตราด ขยะขายได้นำไปขายเป็นรายได้
ของผู้รับจ้าง สำหรับขยะอินทรีย์จะถูกป้อนเข้าสู่เครื่องบดย่อย แล้วส่งไปยังถังหมักไร้อากาศ ได้
ผลผลิต คือ ของแข็ง ของเหลว ทำเป็นสารปรับปรุงคุณภาพดินต่อไปได้ ปัญหาที่พบในปัจจุบัน คือ
สภาพเครื่องมือเครื่องจักรที่ชำรุดตามอายุและสภาพการใช้งาน ทำให้ระบบคัดแยกและกำจัดขยะมูล
ฝอยไม่สามารถดำเนินงานได้บางส่วนมาเป็นเวลานาน ด้วยเหตุนี้ จึงทำให้มีขยะคัดทิ้งซึ่งต้องนำไป
ฝังกลบเป็นจำนวนมาก ปัญหาที่พบจากการฝังกลบบนพื้นที่ฝั่งตราด คือ การต่อต้านจากประชาชน
และจากการประชุมร่วมกันระหว่างผู้มีส่วนเกี่ยวข้องแล้ว มีความเห็นว่า ควรทำการศึกษาระบบ
กำจัดขยะอื่นๆ เพิ่มเติม เพื่อลดปริมาณขยะที่ต้องนำไปฝังกลบ ซึ่งมีประมาณวันละ 10 ตัน และ
ในช่วงฤดูการท่องเที่ยว ประมาณวันละ 20 ตัน และถ้ากระบวนการคัดแยกได้ดำเนินการจาก
ครัวเรือนแล้วก็จะลดปริมาณขยะ พร้อมทั้งลดค่าใช้จ่ายในกระบวนการจัดการขยะด้วย

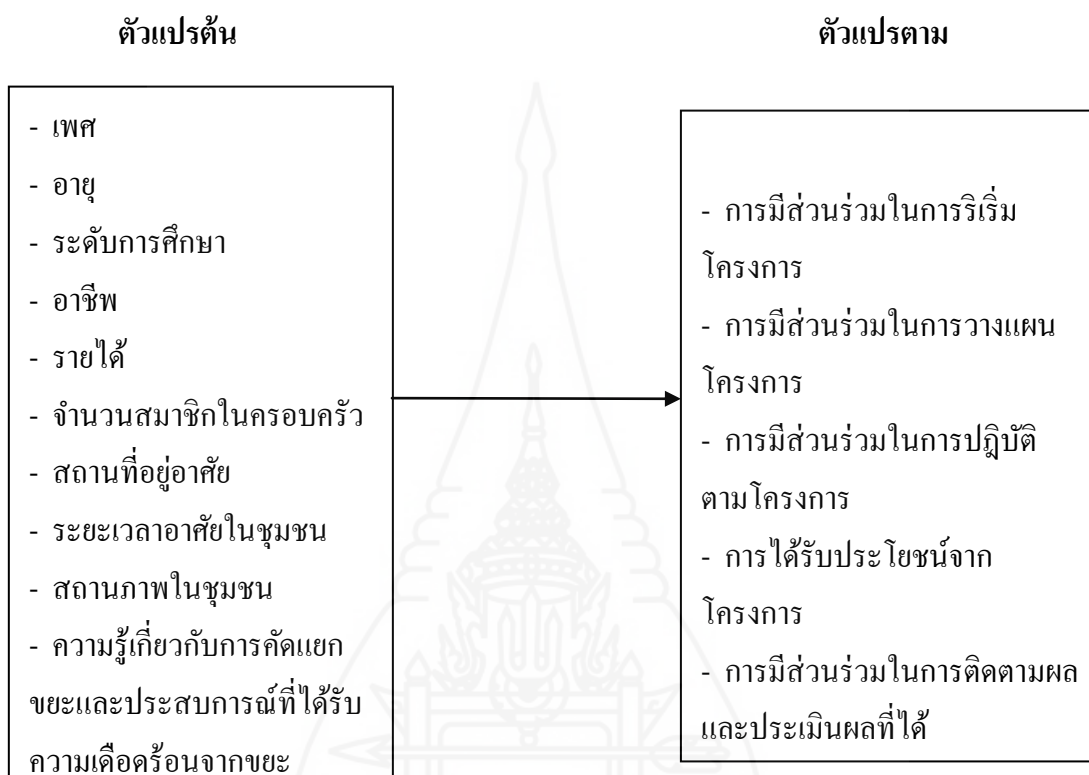
2. วัตถุประสงค์การวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการคัดแยกขยะของประชาชนในเขต
พื้นที่ เทศบาลตำบลเกาะช้าง อ.เกาะช้าง จ.ตราด

2.2 เพื่อศึกษาความคิดเห็นของประชาชนต่อการมีส่วนร่วมในการคัดแยกขยะในเขต
พื้นที่ เทศบาลตำบลเกาะช้าง อ.เกาะช้าง จ.ตราด

3. กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 4.1 กรอบแนวคิดการวิจัย

4. ขอบเขตของการวิจัย

ศึกษาถึงปัญหาแนวทางการแก้ไขปัญหาในการคัดแยกขยะในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลเกาะช้าง โดยศึกษาปัจจัยกระตุ้นดังนี้คือ มูลค่าขยะที่นำกลับมาใช้ประโยชน์ได้ ความสะดวกและง่ายต่อการนำขยะไปขายหรือนำกลับมาใช้ใหม่ การประชาสัมพันธ์และการรับรู้ข่าวสาร โครงการที่เกี่ยวข้องกับการคัดแยกขยะเพื่อนำกลับมาใช้ประโยชน์ได้ใหม่ การตระหนักถึงปัญหาสิ่งแวดล้อมและปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ อาชีพ รายได้ ความรู้เกี่ยวกับการคัดแยกขยะและประสบการณ์ที่ได้รับ ความเดือดร้อนจากขยะ

พื้นที่ที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้คือ ชุมชนในเขตเทศบาลตำบลเกาะช้าง โดยเริ่มทำการศึกษาดั้งแต่ กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2554 ถึง เมษายน พ.ศ. 2554

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้ คือ ผู้ที่อาศัยอยู่ในครัวเรือนมีอำนาจในการตัดสินใจ ที่มีอายุไม่ต่ำกว่า 18 ปี ถึง 65 ปี ซึ่งเทศบาลเก็บค่าธรรมเนียมขยะ

5. นิยามศัพท์เฉพาะ

5.1 ขยะมูลฝอย หมายถึง สิ่งของที่ไม่ต้องการใช้แล้ว ซึ่งส่วนใหญ่เป็นของแข็งจะนำเปื้อยได้หรือไม่ก็ตาม รวมถึงซากสัตว์ มูลสัตว์ ฝุ่นละออง และเศษวัตถุที่ทิ้งแล้วจากบ้านเรือน ที่พักอาศัย สถานที่ต่างๆ รวมถึงสถานที่สาธารณะ ตลาด ชายหาด ถนน

5.2 การคัดแยกขยะ หมายถึง การแยกหรือจำแนกขยะออกเป็นประเภทแต่ละประเภทของขยะได้อย่างถูกต้อง โดยการจัดเป็นประเภทได้อย่างเหมาะสม เช่น ขยะเปียก ขยะแห้ง ขยะอันตราย เป็นต้น

5.3 ประชาชน หมายถึง ประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลเกาะช้าง อำเภอเกาะช้าง จังหวัดตราด

5.4 การมีส่วนร่วม หมายถึง กระบวนการความสัมพันธ์ ระหว่างประชาชนกับเทศบาลตำบลเกาะช้าง ด้านการคัดแยกขยะก่อนกระบวนการจัดเก็บของเทศบาลตำบลเกาะช้างโดยวิธีที่เหมาะสมเพื่อลดปริมาณขยะ

5.5 การมีส่วนร่วมในขั้นริเริ่มโครงการ หมายถึง การที่ประชาชนในพื้นที่เขตเทศบาลตำบลเกาะช้าง เข้ามามีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหาและสาเหตุภายในชุมชน ตลอดจนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจกำหนดความต้องการของชุมชน ในโครงการที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะของเทศบาลตำบลเกาะช้าง

5.6 การมีส่วนร่วมในขั้นวางแผนโครงการ หมายถึง การที่ประชาชนในพื้นที่เขตเทศบาลตำบลเกาะช้าง เข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายและวัตถุประสงค์ของโครงการที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะของเทศบาลตำบลเกาะช้าง

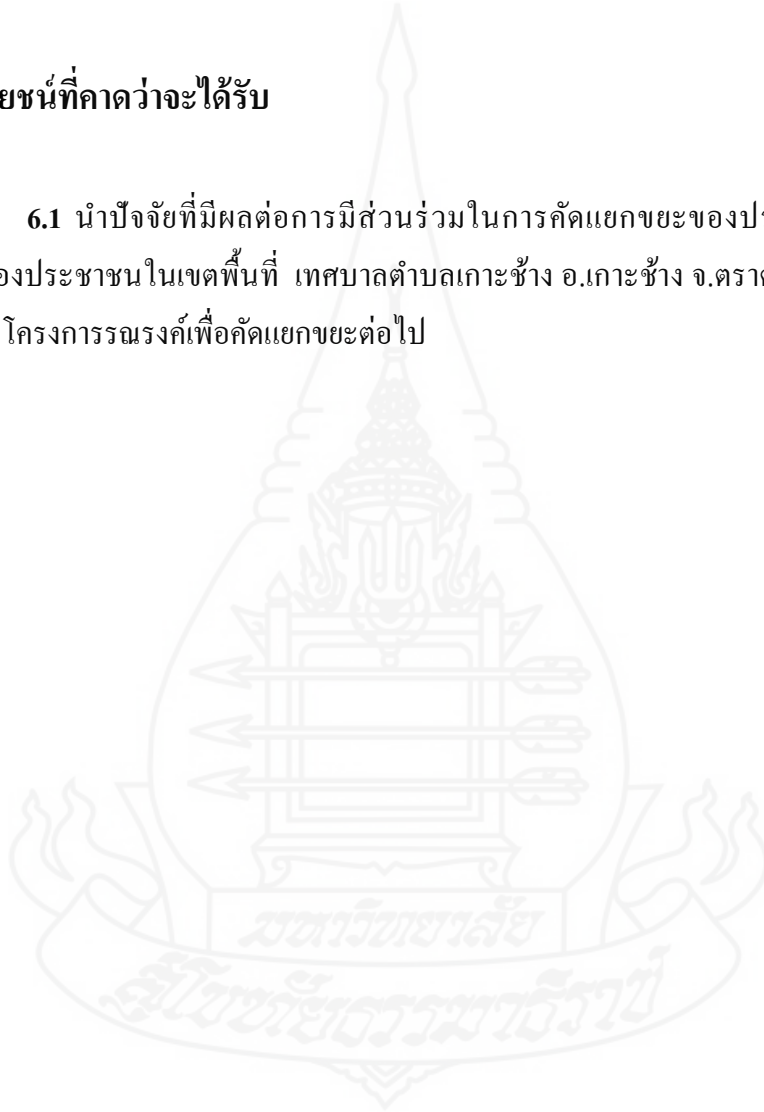
5.7 การมีส่วนร่วมในขั้นดำเนินโครงการ หมายถึง การที่ประชาชนในพื้นที่เขตเทศบาลตำบลเกาะช้าง เข้ามามีส่วนร่วมทำประโยชน์ให้แก่โครงการ ในการมีส่วนร่วมในการออกทุนทรัพย์ วัสดุอุปกรณ์และแรงงาน หรือโดยการบริหารและประสานงาน ตลอดจนการดำเนินการขอความช่วยเหลือจากภายนอกในโครงการที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะของเทศบาลตำบลเกาะช้าง

5.8 การมีส่วนร่วมในขั้นรับผลที่เกิดจากโครงการ หมายถึง การที่ประชาชนในพื้นที่เขตเทศบาลตำบลเกาะช้าง เข้ามามีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ที่พึงได้รับจากโครงการ หรือมีส่วนในการรับผลเสียที่อาจจะเกิดจากโครงการซึ่งผลประโยชน์หรือผลเสียนี้อาจเป็นด้านวัตถุหรือด้านจิตใจก็ได้ ในโครงการที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะของเทศบาลตำบลเกาะช้าง

5.9 การมีส่วนร่วมในขั้นประเมินผลโครงการ หมายถึง การที่ประชาชนในพื้นที่เขตเทศบาลตำบลเกาะช้างเข้ามามีส่วนร่วมในการประเมินว่าโครงการที่พวกเขาดำเนินการนั้นบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้หรือไม่การประเมินผลนี้อาจเป็นการประเมินผลย่อย ซึ่งเป็นการประเมินผลความก้าวหน้าของโครงการที่กระทำเป็นระยะ ๆ หรือการประเมินผลรวม ซึ่งเป็นการประเมินผลสรุปรวมยอดของโครงการที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะของเทศบาลตำบลเกาะช้าง

6. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

6.1 นำปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการคัดแยกขยะของประชาชน และความ ต้องการของประชาชนในเขตพื้นที่ เทศบาลตำบลเกาะช้าง อ.เกาะช้าง จ.ตราดไปเป็นแนวทางในการดำเนินโครงการรณรงค์เพื่อคัดแยกขยะต่อไป

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาวิจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการคัดแยกขยะ ในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลเกาะช้าง อำเภอเกาะช้าง จังหวัดตราด ผู้วิจัยได้ศึกษา แนวคิด ทฤษฎี เอกสาร ตลอดจนงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อนำมาประกอบการศึกษาการศึกษา ดังนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชน
2. การบริหารและจัดการขยะมูลฝอย
3. ข้อมูลทั่วไปของเทศบาลตำบลเกาะช้าง
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชน

ในปัจจุบัน รัฐส่งเสริมและเปิดโอกาสให้ประชาชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการ ฉะนั้น ในการวิจัยครั้งนี้จึงต้องทำความเข้าใจถึงความหมาย ลักษณะ ขั้นตอน/กระบวนการมีส่วนร่วม

ความหมายของการมีส่วนร่วม

ไพรัตน์ เดชะรินทร์ (2527 : 6) ได้ให้ความหมายการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนา คือ กระบวนการที่รัฐบาลส่งเสริม ชักนำและสร้างโอกาสให้กับประชาชนในชุมชน ทั้งส่วนบุคคล กลุ่มชน ชมรม สมาคม มูลนิธิ และองค์กรอาสาสมัครให้เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานเรื่องหนึ่งเรื่องใด หรือหลายเรื่องรวมกัน

ปรัชญา เวสารัชช์ (2528 : 3) ได้นิยามความหมายการมีส่วนร่วมของประชาชน (people' participation) ในการพัฒนาชนบทว่า เป็นการที่ประชาชนเข้าไปเกี่ยวข้องโดยการใช้ความพยายาม หรือทรัพยากรบางอย่างส่วนตนในกิจกรรมมุ่งสู่การพัฒนาชุมชน การมีส่วนร่วมมีองค์ประกอบ ดังนี้

1. ประชาชนเข้าเกี่ยวข้องในกิจกรรมพัฒนา
2. ผู้เข้าร่วมได้ใช้ความพยายามบางอย่างส่วนตัว เช่น ความคิด ความรู้ ความสามารถ แรงงาน หรือทรัพยากรบางอย่าง เช่น เงิน วัสดุในกิจกรรมการพัฒนา

ไพโรจน์ สุขสัมฤทธิ์ (2531 : 25) ได้กล่าวถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนซึ่งอ้างถึงความหมายการมีส่วนร่วมที่องค์การสหประชาชาติให้ไว้ว่า การมีส่วนร่วมจะต้องมีความหมายครอบคลุมถึงเรื่อง (1) การที่ประชาชนมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นจากโครงการพัฒนา (2) การที่ประชาชนมีส่วนร่วมช่วยเหลือในการปฏิบัติตามโครงการพัฒนา และ (3) การที่ประชาชนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจทุกขั้นตอนในกระบวนการพัฒนา

ยูวัฒน์ วุฒิเมธี (2534 : 67) กล่าวถึงสาระสำคัญของการมีส่วนร่วมของประชาชนว่า หมายถึง การเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการคิดริเริ่ม การพิจารณาตัดสินใจร่วมปฏิบัติและการร่วมรับผิดชอบในเรื่องต่าง ๆ อันมีผลกระทบมาถึงตัวประชาชนเอง

อลัสเตียร์ ที ไวน์ (Alastair T.White อ้างในพัฒนาพงษ์ เลขาน้อย 2539 : 5) ให้ความหมายของการมีส่วนร่วม ประกอบด้วย 3 มิติ คือ มิติที่หนึ่ง การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจว่าอะไรควรทำและทำอย่างไร มิติที่สอง มีส่วนร่วมเสียดุลในการพัฒนา ลงมือปฏิบัติตามที่ได้ตัดสินใจ และมิติที่สาม มีส่วนร่วมในการแบ่งปันผลประโยชน์ที่เกิดจากการดำเนินงาน

โคเฮน และอัฟฮอฟ (Cohen and Uphop, 1977 : 6) ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมในทัศนะของการพัฒนาชนบทว่า การมีส่วนร่วมจะต้องประกอบด้วย การมีส่วนร่วมเกี่ยวข้องของประชาชน 4 ประการ ได้แก่ (1) การมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจว่าจะทำอะไรและทำด้วยวิธีการอย่างไร (2) มีส่วนในการดำเนินโครงการ ตัดสินใจในการใช้ทรัพยากร สนับสนุนโครงการ และร่วมมือกับองค์กร หรือกลุ่มกิจกรรมเป็นการเฉพาะ (3) มีส่วนในการแบ่งปันผลประโยชน์อันเกิดจากโครงการพัฒนา และ (4) มีส่วนในการประเมินผลโครงการ

ความหมายของการมีส่วนร่วมของประชาชน คือ การเปิดโอกาสให้ประชาชนไม่ว่าจะเป็นบุคคลหรือกลุ่มบุคคลเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมไม่ว่าจะเป็นทางตรงหรือทางอ้อมเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามที่ปรารถนาหรือตั้งใจไว้

ลักษณะของการมีส่วนร่วม

นักวิชาการได้กล่าวถึงลักษณะของการมีส่วนร่วม ซึ่งมีความแตกต่างกัน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความสนใจว่าจะศึกษาในด้านใด

กรรณิกา ชมดี (2524 : 13) ได้สรุปรูปแบบของการมีส่วนร่วมออกเป็น 10 รูปแบบคือ

1. การมีส่วนร่วมประชุม (Attendance at Meeting)
2. การมีส่วนร่วมในการออกเงิน (Financial on Contribution)
3. การมีส่วนร่วมเป็นกรรมการ (Membership on Committee)
4. การมีส่วนร่วมเป็นผู้นำ (Position of Leadership)

5. การมีส่วนร่วมสัมภาษณ์ (Interviewer)
6. การมีส่วนร่วมเป็นผู้ชักชวน (Solicitor)
7. การมีส่วนร่วมเป็นผู้บริโภค (Customers)
8. การมีส่วนร่วมเป็นผู้ริเริ่มหรือผู้เริ่มการ (Entrepreneurs)
9. การมีส่วนร่วมเป็นผู้ใช้แรงงาน (Employers)
10. การมีส่วนร่วมออกวัสดุอุปกรณ์ (Material Contribution)

ไพร์ตัน เดชะรินทร์ (2527 : 6-7) กล่าวถึงการมีส่วนร่วมเป็นกระบวนการที่รัฐบาลทำการส่งเสริม ชักนำ สนับสนุน และเสริมสร้างโอกาสให้ประชาชนในชุมชนทั้งในส่วนบุคคล กลุ่มชน ชมรม สมาคม มูลนิธิ องค์กรอาสาสมัครรูปแบบต่างๆ ให้เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานเรื่องใดเรื่องหนึ่งหรือหลายเรื่องรวมกัน เพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์และนโยบายการพัฒนาที่กำหนดไว้ โดยมีส่วนร่วมในลักษณะต่อไปนี้

1. การทำการศึกษาค้นคว้าปัญหาและสาเหตุของปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชน ตลอดจนความต้องการของชุมชน
2. ร่วมคิดและสร้างรูปแบบและวิธีการพัฒนา เพื่อแก้ไขและลดปัญหาของชุมชน หรือสร้างสรรค์สิ่งใหม่ที่เป็นประโยชน์ต่อชุมชนหรือสนองความต้องการของชุมชน
3. ร่วมวางแผนนโยบายหรือแผนงานหรือโครงการหรือกิจกรรม เพื่อจัดและแก้ไขปัญหาและสนองความต้องการของชุมชน
4. ร่วมตัดสินใจในการใช้ทรัพยากรที่มีจำกัดให้เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม
5. ร่วมจัดหรือปรับปรุงระบบการบริหารงาน พัฒนาให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล
6. ร่วมการลงทุนในกิจกรรมโครงการของชุมชนตามขีดความสามารถของตนเองและหน่วยงาน
7. ร่วมปฏิบัติตามนโยบาย แผนงาน โครงการและกิจกรรมให้บรรลุตามเป้าหมายที่วางไว้
8. ร่วมควบคุม ติดตาม ประเมินผล และบำรุงรักษาโครงการและกิจกรรมที่ได้ทำไว้ทั้งโดยเอกชนและรัฐบาลให้ใช้ประโยชน์ได้ตลอดไป

กรมพัฒนาชุมชน (2529 : 16) ได้สรุปลักษณะต่างๆ ของการมีส่วนร่วมของประชาชนออกเป็น 18 ลักษณะ ดังนี้

1. มีส่วนร่วมเป็นผู้ริเริ่ม
2. มีส่วนร่วมในการตัดสินใจดำเนินงาน

3. มีส่วนร่วมในการตัดสินใจใช้ทรัพยากร
4. มีส่วนร่วมในการออกความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ
5. มีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหา
6. มีส่วนร่วมในการคิดหาวิธีแก้ปัญา
7. มีส่วนร่วมในการวางแผน
8. มีส่วนร่วมในการประชุม
9. มีส่วนร่วมในกิจกรรมกลุ่ม
10. มีส่วนร่วมในการออกเสียงสนับสนุนหรือคัดค้าน
11. มีส่วนร่วมในการเป็นคณะกรรมการหรือบริหารงาน
12. มีส่วนร่วมในการเป็นสมาชิก
13. มีส่วนร่วมในการเป็นผู้ชักชวนหรือประชาสัมพันธ์
14. มีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมที่วางไว้
15. มีส่วนร่วมในการลงทุนหรือบริจาคเงิน/ทรัพย์สิน
16. มีส่วนร่วมในการออกแรงหรือสละแรงงาน
17. มีส่วนร่วมในการออกวัสดุอุปกรณ์ และ
18. มีส่วนร่วมในการดูแลรักษา ติดตามหรือประเมินผล

ไพโรจน์ สุขสัมฤทธิ์ (2531 : 25) ได้กล่าวถึงระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน ซึ่งมี 7

ระดับ คือ

ระดับที่ 1 ถูกบังคับ	= ไม่มีส่วนร่วม
ระดับที่ 2 ถูกล่อ	= มีส่วนร่วมน้อย
ระดับที่ 3 ถูกชักชวน	= มีส่วนร่วมน้อย
ระดับที่ 4 ถูกสัมภาษณ์ความต้องการ	= มีส่วนร่วมปานกลาง
ระดับที่ 5 มีโอกาสเสนอความเห็น	= มีส่วนร่วมปานกลาง
ระดับที่ 6 มีโอกาสเสนอโครงการ	= มีส่วนร่วมในระดับสูง
ระดับที่ 7 มีโอกาสตัดสินใจด้วยตนเอง	= มีส่วนร่วมในอุดมคติ

บุญเทียม อังสวัสดิ์ (2542 : 25) ได้สรุปแนวคิดในเรื่อง ลักษณะ และระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนดังนี้

ระดับที่ 1 ไม่มีส่วนร่วม หมายถึง ไม่มีส่วนร่วมปฏิบัติกิจกรรม/มีส่วนร่วมน้อย

ที่สุด

ระดับที่ 2 ร่วมรับรู้ หมายถึง มีส่วนรับรู้ รับทราบการปฏิบัติกิจกรรม แต่ไม่มีส่วนปฏิบัติและร่วมคิด/มีส่วนร่วมน้อย

ระดับที่ 3 ร่วมทำ หมายถึง มีส่วนร่วมในการปฏิบัติ ร่วมทำกิจกรรมตามที่ได้รับมอบหมาย/มีส่วนร่วมปานกลาง

ระดับที่ 4 ร่วมคิด/ร่วมตัดสินใจ หมายถึง มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นให้ข้อเสนอแนะ และร่วมตัดสินใจเกี่ยวกับกิจกรรม แต่ไม่ได้ร่วมปฏิบัติ/มีส่วนร่วมมาก

ระดับที่ 5 ร่วมทำ/ร่วมคิด/ร่วมตัดสินใจ หมายถึง มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น ให้ข้อเสนอแนะตัดสินใจ และร่วมปฏิบัติกิจกรรมด้วย/มีส่วนร่วมมากที่สุด

ลักษณะการมีส่วนร่วมของประชาชน สังกัดได้จากพฤติกรรมที่แสดงออกในการมีส่วนร่วมกิจกรรมต่างๆ เช่น ร่วมรับรู้ ร่วมทำ ร่วมรับรู้และร่วมทำ ร่วมคิด/ร่วมตัดสินใจ และร่วมคิด/ร่วมตัดสินใจและร่วมทำ บริจาคเงินและทรัพย์สิน ตลอดจนในด้านการเสียสละแรงงาน หรือการเข้าเป็นสมาชิกของคณะกรรมการในแต่ละกลุ่ม ซึ่งอาจมีลักษณะของการมีส่วนร่วมแตกต่างกันไป ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับกิจกรรมของกลุ่มนั้น ๆ

กระบวนการขั้นตอนของการมีส่วนร่วม

การแบ่งขั้นตอนของกระบวนการมีส่วนร่วม เป็นการจำแนกโดยอาศัยหลักภารกิจกรรมที่มนุษย์ทำขึ้น มีผู้แบ่งไว้หลายแบบ ดังนี้

จอห์น วุทติกกรมรักษา (2526 : 16) ได้จำแนกการมีส่วนร่วม 5 ขั้นตอน คือ

1. ขั้นกำหนดความต้องการ
2. ขั้นวางแผนดำเนินงาน
3. ขั้นตัดสินใจ
4. ขั้นดำเนินการ
5. ขั้นติดตามผลงาน

อकिन รพีพัฒน์ และคณะ (2527 : 100-101) สรุปขั้นตอนการมีส่วนร่วม 4 ขั้นตอน คือ

1. การมีส่วนร่วมการค้นหาปัญหา และสาเหตุของปัญหา
2. การมีส่วนร่วมในการวางแผน และการดำเนินกิจกรรม
3. การมีส่วนร่วมในการลงทุนและปฏิบัติงาน
4. การมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล

อาร์นสไตน์ (Arnstein อ้างถึงใน ชูชาติ พ่วงสมจิตร 2541:22-23) มีความคิดเห็นว่าการมีส่วนร่วม มีกระบวนการเป็นบันไดของการมีส่วนร่วม (participation ladder) 8 ขั้น

ขั้นที่ 1-2 รวมเรียกว่าเป็นขั้นที่มีส่วนร่วมเทียมหรือไม่มีส่วนร่วม หมายถึง ประชาชนยังไม่เข้าไปมีส่วนร่วมในการตัดสินใจอย่างแท้จริง

ขั้นที่ 3-5 รวมเรียกว่าเป็นการมีส่วนร่วมระดับพิธีการหรือการมีส่วนร่วม บางส่วน หมายถึง เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมได้ในบางส่วน บางเรื่องเท่านั้น เพราะ บางส่วนผู้มีอำนาจเต็มสงวนเอาไว้ แต่ก็นับว่ายังดีกว่าขั้นที่ 1-2

ขั้นที่ 6-8 รวมเรียกว่า การมีส่วนร่วมระดับอำนาจของประชาชน ซึ่งเป็นระดับที่ ประชาชนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจมาก ซึ่งพัฒนาจากขั้นที่ 6,7 จนถึงขั้นที่ 8 ขั้นควบคุมโดย ประชาชนเป็นการใช้อำนาจตัดสินใจของประชาชน โดยผ่านตัวแทนหรือประชาชนเป็นผู้ใช้อำนาจ นั้นเอง

กระบวนการมีส่วนร่วม หมายถึง ขั้นตอนที่ประชาชนในรูปของบุคคล กลุ่มคน ชมรม สมาคม มูลนิธิ และองค์กรอาสาสมัครต่างๆ เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานเรื่องหนึ่งเรื่องใด หรือหลายเรื่องรวมกันตามขั้นตอนต่างๆ 5 ขั้นตอน ดังนี้

1. ขั้นร่วมรับรู้ คือ การมีส่วนร่วมในขั้นได้รับรู้ รับทราบกิจกรรมที่จะปฏิบัติ (มีส่วนร่วมน้อยที่สุด)
2. ขั้นร่วมทำ คือ การมีส่วนร่วมในขั้นได้ปฏิบัติ กระทำกิจกรรมที่กำหนด (มีส่วนร่วมน้อย)
3. ขั้นรับรู้และร่วมทำ คือ การมีส่วนร่วมในขั้นได้รับรู้ รับทราบกิจกรรมที่ปฏิบัติ รวมทั้งได้ปฏิบัติ กระทำกิจกรรมที่กำหนด (มีส่วนร่วมปานกลาง)
4. ขั้นร่วมคิด/ร่วมตัดสินใจ คือ การมีส่วนร่วมในขั้นได้แสดงความคิดเห็น ให้ข้อเสนอแนะ และร่วมตัดสินใจ (มีส่วนร่วมมาก)
5. ขั้นร่วมคิด/ร่วมตัดสินใจ และร่วมทำ คือ การมีส่วนร่วมในขั้นได้แสดงความคิดเห็น ให้ข้อเสนอแนะ และร่วมตัดสินใจ รวมทั้งได้ปฏิบัติ กระทำกิจกรรมที่กำหนดด้วย (มีส่วนร่วมมากที่สุด)

บัญญัติ แก้วส่อง (2531 : 28) ได้ผสมผสานแนวคิดเชิงทฤษฎี ของ โคเฮน (Cohen) และ อัฟฮอฟ (Uphof) เข้ากับแนวความคิดภาคปฏิบัติของ อคิน รพีพัฒน์, เจมส์คีย์ ปิ่นทอง และคณะ จำแนกกระบวนการ การมีส่วนร่วมเป็น 5 ขั้นตอน คือ

ขั้นที่ 1 การมีส่วนร่วมในขั้นริเริ่มโครงการ เป็นขั้นที่ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม ในการค้นหาปัญหาและสาเหตุภายในชุมชน ตลอดจนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ กำหนดความต้องการของชุมชน และมีส่วนร่วมในการจัดลำดับความสำคัญของความต้องการนั้น ๆ

ขั้นที่ 2 การมีส่วนร่วมในขั้นวางแผนโครงการพัฒนา เป็นขั้นที่ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายและวัตถุประสงค์ของโครงการ กำหนดวิธีการและแนวทางการดำเนินงาน ตลอดจนกำหนดทรัพยากรและแหล่งของทรัพยากรที่ใช้ในโครงการ เป็นต้น

ขั้นที่ 3 การมีส่วนร่วมในขั้นดำเนินโครงการ เป็นขั้นที่ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมทำประโยชน์ให้แก่โครงการ ในการมีส่วนร่วมในการออกทุนทรัพย์ วัสดุอุปกรณ์และแรงงาน หรือโดยการบริหารและประสานงาน ตลอดจนการดำเนินการขอความช่วยเหลือจากภายนอก เป็นต้น

ขั้นที่ 4 การมีส่วนร่วมในขั้นรับผลที่เกิดโครงการพัฒนา เป็นขั้นที่ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ที่พึงได้รับจากโครงการ หรือมีส่วนในการรับผลเสียที่อาจเกิดจากโครงการซึ่งผลประโยชน์หรือผลเสียนี้อาจเป็นด้านวัตถุหรือด้านจิตใจที่มีผลต่อสังคมหรือบุคคลก็ได้

ขั้นที่ 5 การมีส่วนร่วมในขั้นประเมินผลโครงการพัฒนา เป็นขั้นที่ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการประเมินว่า โครงการพัฒนาที่พวกเขาดำเนินการนั้นบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้หรือไม่การประเมินผลนี้อาจเป็นการประเมินผลย่อย (Formative Evaluation) ซึ่งเป็นการประเมินผลความก้าวหน้าของโครงการที่กระทำเป็นระยะ ๆ หรือการประเมินผลรวม (Summative Evaluation) ซึ่งเป็นการประเมินผลสรุปรวมยอดของโครงการ

การบริหารและจัดการขยะมูลฝอย

ความหมายของขยะมูลฝอย

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน ได้ให้คำจำกัดความของคำว่า “มูลฝอย” หมายถึง เศษสิ่งของที่ทิ้งแล้ว หยาก เยื่อ และคำว่า “ขยะ” หมายถึง หยาก เยื่อมูลฝอย จะเห็นว่าคำทั้งสองคำนี้ มีความหมายเหมือนกัน ใช้แทนกันได้ และบางทีจึงเห็นใช้ควบกันเป็นขยะมูลฝอยพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 และพระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. 2535 ได้ให้ความหมายคำว่า “มูลฝอย” ไว้ว่า มูลฝอย หมายถึง เศษกระดาษ เศษผ้า เศษสินค้า ถูพลาสติก ภาชนะที่ใส่อาหาร ถัง มูลสัตว์ หรือซากสัตว์ รวมตลอดถึงสิ่งอื่นใดที่เก็บกวาดจากถนน ตลาด ที่เลี้ยงสัตว์หรือที่อื่น ๆ (เฉลิมชาติ แจ่มจรยา และคณะ, 2540)

เมื่อกล่าวถึง “ขยะมูลฝอย” มักจะมีคำสองคำที่อยู่คู่กัน คือ คำว่า “ขยะ” และคำว่า “มูลฝอย” คำว่า “มูลฝอย” มักจะถูกใช้เป็นคำที่เป็นทางการ แต่เนื่องจากเป็นคำที่มีความหมายกว้างขวาง ทำให้ผู้ใช้คำอื่น ๆ แทนคำว่า “มูลฝอย” เป็นอันมาก อาทิ คำว่า “ขยะ” “ขยะมูลฝอย” “หยากเยื่อ”

“กากของเสีย” แต่โดยทั่วไปชาวบ้านไม่ใช่คำว่า “มูลฝอย” เหมือนทางราชการแต่จะใช้คำว่า “ขยะ” แทน (สมนึก ชัชวาล, 2543)

จํารูญ ยาสุมทร (2535) ได้ให้ความหมายของคำว่า “ขยะมูลฝอย” ว่า โดยทั่วไปแล้ว มูลฝอยหมายถึง สิ่งปฏิกูลที่เป็นของแข็ง ทั้งที่เนาเปื้อยได้และไม่เนาเปื้อย ได้แก่ ขยะมูลฝอยเปี้ยก ขยะมูลฝอยแห้ง ขี้เถ้า ซากสัตว์ เศษลิ่งของที่ทิ้งจากอาคารบ้านเรือน ตลาด โรงงานอุตสาหกรรม ฟาร์มปศุสัตว์ กาก กัมมันตภาพรังสี เศษวัสดุเหลือใช้พวกเศษแก้ว ไม้ โลหะ ยางพลาสติก ตลอดจนซากรถยนต์ ฯลฯ ซึ่งจำเป็นต้องเก็บรวบรวมและนำไปกำจัด

การแยกประเภทของขยะมูลฝอย

กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม (2545) ได้จัดแบ่งประเภทของขยะมูลฝอย ออกเป็น 4 ประเภท ดังนี้

1. ขยะมูลฝอยที่ย่อยสลายได้ เป็นขยะมูลฝอยที่เป็นสารอินทรีย์สามารถนำมาหมักเป็นปุ๋ยได้ เช่น เศษอาหาร เศษผัก เศษผลไม้ มูลสัตว์และซากสัตว์ เป็นต้น
2. ขยะมูลฝอยทั่วไป เป็นขยะมูลฝอยที่เป็นสารอนินทรีย์ ซึ่งจะย่อยสลายได้ยาก ไม่เป็นขยะมูลฝอยอันตราย แต่รีไซเคิลได้ยาก หรือไม่คุ้มค่าในการนำไปรีไซเคิล เช่น เศษวัสดุก่อสร้าง เถ้าฝุ่นละออง และถุงพลาสติกที่ใส่อาหารหรือของใช้ต่าง ๆ เป็นต้นขยะมูลฝอยประเภทนี้คือขยะมูลฝอยที่จะต้องนำไปกำจัดต่อไป
3. ขยะมูลฝอยที่นำกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ หรือขยะมูลฝอยมีค่า หรือขยะมูลฝอยรีไซเคิลเป็นขยะมูลฝอยที่สามารถนำมาขายเพื่อส่งไปผลิตเป็นผลิตภัณฑ์ใหม่ได้ เช่น เศษโลหะ ถุงพลาสติกบางชนิด ก่อ่งพลาสติกและกระป๋องโลหะ เป็นต้น
4. ขยะมูลฝอยอันตราย เช่น ขยะมูลฝอยบนเบื่อนกัมมันตรังสี สารเคมีทิ้งแล้ว ยาเสื่อมสภาพ ของมีคม ภาชนะที่มีแรงดันและขยะมูลฝอยติดเชื้อ เป็นต้น

พิชิต พลอามาตย์ (2542) ได้จำแนกประเภทขยะมูลฝอย อาจถูกจำแนกออกเป็น 2 ประเภทใหญ่ ๆ คือ

1. ขยะมูลฝอยจากแหล่งกำเนิด แยกเป็น

1.1 ขยะมูลฝอยจากชุมชน (Community Wastes) เป็นขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้นจากการดำรงชีพของมนุษย์ หรือการดำเนินกิจกรรมธุรกิจ เป็นต้น ขยะมูลฝอยเหล่านั้นเกิดจากบ้านเรือนที่พักอาศัย ร้านอาหาร ตลาด อาคาร โรงพยาบาล โรงแรม สถานที่ทำงาน สถานที่

สาธารณะ ขยะมูลฝอยมักจะเป็นสิ่งของที่เหลือจากการบริโภค ซึ่งสามารถแบ่งได้เป็น 2 ประเภท คือ

1.1.1 ขยะมูลฝอยทั่วไป (General Wastes) ยังแบ่งได้เป็นประเภท คือ ขยะมูลฝอยแห้ง (Refuse) ได้แก่ กระดาษ พลาสติก ขวด แก้ว ผ้า โลหะ หนังสือ ฯลฯ และขยะมูลฝอยเปียก (Garbage) ได้แก่ เศษผัก ผลไม้ เศษอาหาร ฯลฯ

1.1.2 ขยะมูลฝอยที่เป็นอันตรายในบ้านเรือน (Household Wastes) ได้แก่ ถ่านไฟฉาย แบตเตอรี่ หลอดไฟฟ้าสี กระจก กากสารเคมี และภาชนะบรรจุ

1.2 ขยะมูลฝอยจากการเกษตรกรรม (Agriculture Wastes) เป็นขยะมูลฝอยที่เกิดจากการดำเนินกิจกรรมทางการเกษตร

1.3 ขยะมูลฝอยจากโรงงานอุตสาหกรรม (Industrial Wastes) เป็นขยะมูลฝอยที่เกิดจากการดำเนินกิจกรรมด้านธุรกิจอีกส่วนหนึ่ง ขยะมูลฝอยเหล่านี้จะมีลักษณะที่แตกต่างกันออกไปตามแต่ประเภทอุตสาหกรรม

2. ลักษณะของขยะมูลฝอยทางกายภาพ แยกเป็น

2.1 ขยะมูลฝอยเปียก (Garbage) เป็นขยะมูลฝอยที่เกิดจากการเตรียมการประกอบ หรือ บริการอาหาร ขยะมูลฝอยจากตลาด จากการเก็บอาหาร การซื้อขายอาหารและผลผลิตเกี่ยวกับอาหาร

2.2 ขยะมูลฝอยแห้ง (Rubbish) ยังสามารถแบ่งออกได้เป็น 2 พวก คือ พวกที่ไหม้ไฟได้ ได้แก่ กระดาษ กระดาษแข็ง หีบ หรือกล่องเศษไม้ หนุ่ย เครื่องเรือน เครื่องใช้ ฯลฯ และพวกที่ไม่ไหม้ไฟ ได้แก่ เหล็ก โลหะ อื่น ๆ เครื่องเรือน เครื่องใช้ที่ทำจากโลหะ แก้ว เครื่องปั้นดินเผา ฯลฯ

2.3 ขี้เถ้า (Ash) เป็นสิ่งที่เหลือจากการเผาไหม้

ณรงค์ ฌ เชียงใหม่ (2525) ได้จำแนกประเภทของขยะมูลฝอยจากสถานที่ต่าง ๆ ดังนี้

1. ขยะมูลฝอยสด ขยะมูลฝอยพวกนี้จะมีกลิ่นขึ้นปนอยู่ ได้แก่ เศษอาหาร ผัก ผลไม้ เนื้อ มีที่มาจากแหล่งครัวเรือน ภัตตาคาร โรงอาหาร ตลาดสด ขยะมูลฝอยสดจะส่งกลิ่นรบกวนและเป็นแหล่งเพาะเชื้อโรคต่าง ๆ เพราะส่วนใหญ่ประกอบด้วยสารอินทรีย์ และยังเป็นแหล่งที่อยู่อาศัยของพวกแมลงวัน แมลงสาบ และหนู

2. ขยะมูลฝอยแห้ง เป็นขยะมูลฝอยที่มาจากบ้านเรือนและจากการทำธุรกิจอื่น ๆ

ที่มีใช้ขยะมูลฝอยสดหรือ ถ้ำถ่าน ไม้แก่ เศษยาง รองเท้า ภาชนะแตก เศษไม้ แก้ว โลหะ กระเบื้อง ฯลฯ และยังแบ่งออกเป็นพวกที่เผาไหม้ได้และเผาไหม้ไม่ได้

3. **ถ้ำถ่าน** เป็นสิ่งที่เหลือจากการเผาไหม้วัสดุต่าง ๆ เช่น ถ่านหิน กระดาษ หญ้า ซึ่งต้องใช้พลังงาน ความร้อนเผาไหม้และจากบ้านเรือนที่มีการหุงต้มอาหาร

4. **ซากสัตว์** ส่วนใหญ่จะพบบริเวณริมถนนซึ่งเกิดจากรถชนหรือทับตาย เช่น สุนัข แมว วัว ควาย ฯลฯ จะส่งกลิ่นเหม็นรบกวนเป็นที่น่าสมเพชแก่ผู้พบเห็น และถ้าสัตว์เหล่านี้ตายด้วยโรคแอนแทรกซ์ โรคกลัวน้ำ ก็จะเป็นแหล่งเพาะเชื้อโรคที่มีอันตราย

5. **ขยะมูลฝอยตามท้องถนน** เป็นขยะมูลฝอยที่อยู่บนถนน ไม้แก่ เศษฝุ่น มูลสัตว์ ขยะมูลฝอยจากยานพาหนะ เศษใบไม้ หญ้า รวมทั้งขยะมูลฝอยที่มาจากคนเดินเท้า

6. **สิ่งขับถ่ายของมนุษย์** เช่น อุจจาระ ปัสสาวะ ที่หมักไว้นานในบ่อเกรอะจนเป็นสีดำ เรียกว่า Night Soil เมื่อบ่อเกรอะเต็มจะต้องถ่ายออกไปเพื่อกำจัดต่อไป

7. **ปุ๋ยคอก** ส่วนใหญ่มีในบริเวณที่มีการเลี้ยงสัตว์ เช่น วัว ควาย ม้า หนู แพะ แกะ ฯลฯ มูลสัตว์เหล่านี้ หากดูแลไม่ดีจะเป็นแหล่งเพาะพันธุ์สัตว์ไม่พึงปรารถนา เช่น แมลงวัน

8. **ซากรถยนต์** ใต้รถยนต์เก่า ๆ ที่ไม่ใช่แล้ว นำไปทิ้งไว้ทำให้ไม่น่าดู

9. **ขยะมูลฝอยจากโรงงาน** ทั้งจากโรงงานอุตสาหกรรม โรงฆ่าสัตว์ จะมีการทิ้งเศษอาหาร และวัตถุต่าง ๆ ที่ก่อให้เกิดความรำคาญและเป็นอันตรายต่อสุขภาพ

10. **สิ่งรื้อถอน** หมายถึง สิ่งต่าง ๆ ที่ได้จากการรื้อถอนอาคารบ้านเรือนและสิ่งปลูกสร้างต่าง ๆ เช่น เศษไม้ ตะปู กระเบื้อง อิฐ ฯลฯ

11. **ขยะมูลฝอยจากการก่อสร้าง** หมายถึง สิ่งต่าง ๆ ที่เหลือจากการก่อสร้าง ตกแต่ง ซ่อมแซม อาคารบ้านเรือน เช่น เศษไม้ ไม้เลื้อย ฝุ่นจากดินทราย ปูนซีเมนต์ เศษกระเบื้อง ฯลฯ

12. **ตะกอนจากน้ำโสโครก** เป็นพวกของแข็งหรือตะกอนที่แยกออกมาจากน้ำโสโครกตะกอนที่มีปัญหา คือตะกอนที่เป็นอินทรีย์สารที่ผ่านการย่อยของระบบปรับปรุงสภาพน้ำโสโครกมาแล้วจะต้องเอาไปกำจัดต่อไป

13. **ขยะมูลฝอยที่เป็นอันตราย** เป็นสิ่งก่อให้เกิดความยุ่งยากในการกำจัด เช่น กระป๋องสี ทินเนอร์ พลาสติก รวมถึงสิ่งปฏิกูลที่มีเชื้อโรคจากโรงพยาบาล หรือที่มีสารกัมมันตรังสีปนอยู่ด้วยจำเป็นต้องใช้วิธีการกำจัดเป็นพิเศษ

สมนึก ชัชวาล (2543) ระบุว่า มีการแยกประเภทขยะมูลฝอยออกเป็น 3 ประเภทใหญ่ๆ คือ

1. ขยะมูลฝอยเปียก ได้แก่ เศษอาหาร เศษพืชผัก เศษผลไม้ อินทรีย์วัตถุที่ย่อยสลายได้ง่าย มีความชื้นสูงและส่งกลิ่นเหม็นได้เร็วต้องเร่งเก็บขนและกำจัด

2. ขยะมูลฝอยแห้ง ได้แก่ เศษอาหาร เศษผ้า แก้ว โลหะ ไม้ยาง และพลาสติก ฯลฯ ขยะมูลฝอยนี้ มีทั้งกำจัดได้โดยการเผาและที่เผาไม่ได้ ส่วนหนึ่งเป็นมูลฝอยที่สามารถคัดเลือกวัสดุที่ยังมีประโยชน์กลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ได้อีก โดยคัดเลือกขยะมูลฝอยก่อนที่จะทิ้ง เป็นการลดปริมาณขยะมูลฝอยที่ต้องทำลายและจะมีคุณประโยชน์นานาประการ

3. ขยะมูลฝอยหรือของเสียอันตราย ได้แก่ สิ่งปฏิกูลและของเสียอื่น ๆ ที่มีลักษณะเป็นพิษมีฤทธิ์ในการกัดกร่อน และระเบิดได้ง่าย ซึ่งต้องใช้กรรมวิธีพิเศษกว่าปกติในการจัดการ เนื่องจากเป็นวัสดุที่มีอันตรายโดยเฉพาะอย่างยิ่งต่อชีวิตมนุษย์ เช่น สารฆ่าแมลง ถ่านไฟฉาย แบตเตอรี่รถยนต์ ฯลฯ ขยะมูลฝอยหรือของเสียอันตรายเหล่านี้บางชนิดต้องระมัดระวังเป็นพิเศษ เพราะมีลักษณะเป็น “ขยะมูลฝอยติดเชื้อ” ที่มีอันตรายสูงเนื่องจากขยะมูลฝอยมีประเภทแตกต่างกัน ดังนั้น การกำจัดหรือทำงานขยะมูลฝอยจึงต้องมีกรรมวิธีที่แตกต่างกันไป สอดคล้องกับลักษณะของขยะมูลฝอยนั้น ๆ ด้วย

การจัดการคัดแยกขยะมูลฝอย

ความหมายการคัดแยกขยะ

กรมควบคุมมลพิษ (2548, หน้า 7-8) การคัดแยกขยะ (Waste Separation) หมายความว่า กระบวนการ หรือกิจกรรมจัดแบ่งหรือแยกขยะออกเป็นประเภทต่าง ๆ ตามลักษณะองค์ประกอบ เช่น แก้ว กระดาษ พลาสติก โลหะ อลูมิเนียม โดยใช้แรงงานคนหรือเครื่องจักรกลเพื่อนำกลับไปใช้ประโยชน์ใหม่ หรือใช้ประโยชน์ทางพาณิชย์ผู้คัดแยกขยะนอกระบบ (Informal Waste Separator) หมายความว่า ชาเล้ง เจ้าหน้าที่เก็บขนขยะ หรือผู้คัดแยกขยะตามภาชนะรองรับขยะในชุมชนเพื่อประโยชน์ในเชิงพาณิชย์ การคัดแยกและนำกลับคืนวัสดุ (Material Recovery) หมายความว่า การคัดแยกหรือสกัดวัสดุที่มีศักยภาพในการนำกลับมาใช้ใหม่ออกจากขยะ หรือของเสีย เพื่อนำกลับมาใช้ซ้ำและแปรรูปกลับมาใช้ใหม่

ปรีดา เข้มเจริญวงศ์ (2531) กล่าวถึง การนำทรัพยากรจากขยะมูลฝอยมาใช้ให้เป็นประโยชน์ (Resource Recovery) ว่ามีวัสดุหลายอย่างที่อาจนำกลับมาใช้ให้เป็นประโยชน์ได้อีก เช่น กระดาษ แก้ว เหล็ก โลหะอื่น ๆ แม้กระทั่งเศษอาหาร ใบไม้ ใบตอง เป็นต้น สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้อาจจะมีมากหรือน้อยแล้วแต่สภาพความเป็นอยู่ประชาชนและฤดูกาล แม้ว่าในองค์ประกอบของขยะมูลฝอยนั้นจะมีวัสดุที่ขายนำกลับมาใช้ได้อีกมากมาย แต่ในทางปฏิบัติก็มีได้อามาเท่าใด

นัก โดยเฉพาะอย่างยิ่งประเทศที่พัฒนาแล้ว เช่น ประเทศในยุโรป และอเมริกา ได้ทิ้งทรัพยากรส่วนนั้นไปมากมายเมื่อเทียบกับของประเทศไทย กรุงเทพมหานคร ได้มีการนำเอาทรัพยากรที่เป็นวัสดุจากขยะมูลฝอยกลับมาใช้เป็นประโยชน์ค่อนข้างมาก ในปัจจุบันจะเห็นได้ว่า กองขยะมูลฝอยทุกแห่งมีบุคคลกลุ่มหนึ่งไปคอยคุ้ยเขี่ยเก็บเศษสิ่งของจากกองขยะมูลฝอยตลอดเวลา การนำเอาทรัพยากรจาก ขยะมูลฝอยกลับมาใช้อีกเช่นนี้ นับว่าเป็นผลดีที่ทำให้ปริมาณขยะมูลฝอยที่จะต้องกำจัดลดน้อยลง ในขณะที่เดียวกันก็เป็นการสงวนทรัพยากรธรรมชาติได้อีกส่วนหนึ่งด้วย

รังสรรค์ ปิ่นทอง (2538) ได้จำแนกรูปแบบการคัดแยกขยะมูลฝอยเพื่อนำมาใช้ประโยชน์ออกได้เป็น 6 วิธี คือ

1. การคัดแยกขยะมูลฝอยจากแหล่งกำเนิดมาหมุนเวียนใช้ประโยชน์ใหม่ มีหลักการเพื่อให้มีการคัดแยกวัสดุที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ เช่น ขวด แก้ว กระดาษ พลาสติก โลหะ ฯลฯ ออกจากขยะมูลฝอยก่อนนำไปทิ้งลงถึงรองรับขยะมูลฝอยของแต่ละอาคาร บ้านเรือน วัสดุที่ได้จากการคัดแยกขยะมูลฝอยจะมีการปนเปื้อนน้อยมาก และสามารถนำไปขายแก่พ่อค้าที่รับซื้อ จากนั้นจะขายต่อไปจนถึงโรงงานอุตสาหกรรมแล้วผลิตเป็นสินค้าออกจำหน่ายต่อไป

2. การนำขยะมูลฝอยมาใช้ประโยชน์ใหม่ โดยผ่านขบวนการคัดแยกขยะมูลฝอย นำมาใช้ประโยชน์ (Material Process) วัสดุส่วนหนึ่งที่ผสมปนเปื้อนอยู่ในกองขยะมูลฝอยสามารถคัดแยกนำมาใช้ประโยชน์ได้ เช่น ขวด กระดาษ แก้ว พลาสติก โลหะ ฯลฯ การนำวัสดุเหล่านี้มาใช้ประโยชน์ต้องผ่านขบวนการคัดแยกขยะมูลฝอยก่อน ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 แบบ คือ การคัดแยกขยะมูลฝอยโดยใช้เครื่องจักรกล และการคัดแยกขยะมูลฝอยโดยใช้แรงงาน วัสดุที่ได้จากการคัดแยกจะถูกขายต่าง ๆ ไปจนถึงโรงงานอุตสาหกรรม ซึ่งจะใช้วัสดุดังกล่าวเป็นส่วนหนึ่งของวัตถุดิบในการผลิตสินค้าเพื่อจำหน่ายต่อไป

3. การนำขยะมูลฝอยไปเป็นประโยชน์ทางด้านพลังงาน โดยการนำขยะมูลฝอยมาผ่านขบวนการต่าง ๆ เช่น Direct Combustion Processed, Incineration, Refuse – Derived Fuel, Pyrolysis, Bioconversion เป็นต้น

4. การนำขยะมูลฝอยไปเป็นอาหารสัตว์และใช้ประโยชน์ทางการเกษตร

5. การนำขยะมูลฝอยมาหมักทำปุ๋ย

6. การนำขยะมูลฝอยมาปรับปรุงพื้นที่ โดยการนำขยะมูลฝอยมากำจัดโดยวิธี Sanitary Landfill จาก 6 วิธีดังกล่าว วิธีการคัดแยกขยะมูลฝอยที่ดีที่สุดคือ การคัดแยกจากแหล่งกำเนิด โดยเฉพาะอย่างยิ่งจากในครัวเรือน เพราะทำได้ง่าย ไม่สิ้นเปลืองค่าใช้จ่ายมาก ไม่มีการปนเปื้อน หรือปนเปื้อนน้อยและสามารถนำมาใช้ประโยชน์ได้เลยซึ่งการคัดแยกโดยใช้แหล่งกำเนิดขยะมูลฝอยเองนี้ในปัจจุบันจึงมีการณรงค์ให้ปฏิบัติตามวิธีการนี้มากยิ่งขึ้น

ประเภทของขยะมูลฝอยที่นำมาใช้ประโยชน์

United State Environmental Protection Agency (1989 อ้างใน พิชิต พลอามาตย์ 2542) ได้จำแนกขยะมูลฝอยที่นำมาใช้ประโยชน์ไว้เป็นประเภทใหญ่ ๆ 6 ประเภท คือ

1. **กระดาษ** ได้แก่ กระดาษหนังสือพิมพ์เก่า กระดาษแข็ง กระดาษคุณภาพดี (กระดาษพิมพ์คอมพิวเตอร์) กระดาษอื่น ๆ เช่น กระดาษกล่อง (กระดาษลูกฟูก) เป็นต้น
2. **อลูมิเนียม** ได้แก่ กระป๋องอลูมิเนียม กรอบหน้าต่างอลูมิเนียม การอบมุ้งลวด เป็นต้น
3. **ขวดแก้ว** ได้แก่ ขวดใส ขวดสีขาวย ขวดสีเขียว เป็นต้น
4. **เหล็กและโลหะต่าง ๆ** ได้แก่ เหล็กหนา เหล็กบาง ชิ้นส่วนและซากรถยนต์ เครื่องยนต์ เป็นต้น
5. **พลาสติก** ได้แก่ ภาชนะบรรจุเครื่องดื่มต่าง ๆ ภาชนะบรรจุนม และพลาสติกต่าง ๆ
6. **แบตเตอรี่** ได้แก่ แบตเตอรี่รถยนต์ แบตเตอรี่รถจักรยานยนต์ ถ่านไฟฉาย เป็นต้น

นอกจากนี้ กรมควบคุมมลพิษ (2539) ได้สรุปประเภทของวัสดุที่สามารถเรียกคืนเพื่อนำมาใช้ประโยชน์ใหม่และหลอมผลิตใหม่ จากการศึกษาสำรวจไว้ ดังนี้

1. **ประเภทกระดาษ** สามารถเรียกคืน และนำกลับมาหลอมผลิตใหม่ได้เกือบทุกประเภท ซึ่งประกอบด้วย

- 1.1 กระดาษกราฟท์ ที่ใช้ในการทำถุงและกระดาษประเภทต่าง ๆ
- 1.2 กระดาษพิมพ์เขียน สำหรับพิมพ์เอกสาร หนังสือ สิ่งพิมพ์ประเภทอื่นๆ
- 1.3 กระดาษแข็ง และกระดาษกล่องที่ใช้ทำปกหนังสือ ใช้ทำบรรจุภัณฑ์ประเภทต่าง ๆ
- 1.4 กระดาษหนังสือพิมพ์ ที่ใช้พิมพ์หนังสือพิมพ์ หนังสือเล่มต่าง ๆ

2. ประเภทแก้ว

- 2.1 ที่นำมาใช้ประโยชน์ใหม่ได้ ประกอบด้วย ขวดน้ำอัดลม ขวดน้ำปลา ขวดน้ำดื่ม ขวดเบียร์ ขวดสุราประเภทต่าง ๆ ขวดเครื่องดื่มประเภทชูกำลัง
- 2.2 ที่นำมาหลอมผลิตใหม่ได้ ประกอบด้วย ขวดเครื่องดื่ม ขวดเบียร์ ขวดน้ำอัดลม ประเภทใช้ครั้งเดียว (One Way) ขวดยา และครุภัณฑ์ ขวดใส่อาหาร จาน ชาม แก้ว และของใช้ในบ้านต่าง ๆ กระจกหน้าต่างของบ้านเรือน รวมทั้งขวดทดลองและหลอดแก้ว

3. ประเภทเหล็ก ที่นำมาหลอมผลิตใหม่ได้ ประกอบด้วย เศษเหล็กเส้น เศษเหล็กข้ออ้อย ท่อเหล็ก เศษเหล็กแผ่น เศษเหล็กในรูปภาชนะและบรรจุภัณฑ์ เศษเหล็กจากโรงงาน โครมรถยนต์ และของใช้ภายในบ้าน

4. ประเภทอลูมิเนียม ที่จะนำมาหลอมใหม่ได้ ประกอบด้วย เศษอลูมิเนียมจากการก่อสร้าง เศษอลูมิเนียมจากอุปกรณ์ไฟฟ้า สายไฟฟ้า เศษอลูมิเนียมจากเครื่องใช้ในครัวเรือน กระจัง อลูมิเนียมที่ใช้ในอุตสาหกรรม

5. ประเภทพลาสติก ที่สามารถนำมาหลอมผลิตใหม่ได้ มักอยู่ในรูปของขวดน้ำ ขวดน้ำมันเครื่อง ขวดน้ำมันพืช

กรมควบคุมมลพิษ (2539) ยังได้จัดลำดับความสำคัญของวัสดุที่จะนำกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ไว้ด้วยซึ่งสามารถสรุปได้ คือ

1. วัสดุประเภทกระดาษ

อันดับความสำคัญที่ 1 ได้แก่ กระดาษคราฟท์ กระดาษแข็ง และกระดาษกล่อง กระดาษหนังสือพิมพ์ และกระดาษพิมพ์เขียน

2. วัสดุประเภทแก้ว

อันดับความสำคัญที่ 1 ได้แก่ ขวดเบียร์สีน้ำตาล ขวดเบียร์สีขาว ขวดสุราขาว ขวดสุราสีน้ำตาล

อันดับความสำคัญที่ 2 ได้แก่ ขวดน้ำอัดลม ขวดเครื่องดื่มชูกำลัง

3. วัสดุประเภทเหล็ก

อันดับความสำคัญที่ 1 เศษเหล็กเส้น เศษเหล็กข้ออ้อย ท่อเหล็ก เศษเหล็กแผ่น เศษเหล็กในรูปภาชนะบรรจุภัณฑ์เหล็ก เศษเหล็กจากโรงงาน เศษเหล็กโครมรถยนต์ เศษเหล็กของใช้ในบ้าน

4. วัสดุประเภทพลาสติก

อันดับความสำคัญที่ 1 ได้แก่ ถังพลาสติก กระสอบสานพลาสติก ถังบรรจุสินค้าอื่น ๆ ขวดพลาสติกใส ขวดพลาสติกขุ่น ขวดน้ำมันเครื่อง กะละมังพลาสติก ถังพลาสติก ท่อพลาสติก ของใช้ในบ้านที่พลาสติก

5. วัสดุประเภทอลูมิเนียม

อันดับความสำคัญที่ 1 ได้แก่ อุปกรณ์เครื่องยนต์ สายไฟอลูมิเนียม กรอบประตู หน้าต่าง ท่ออลูมิเนียม กระจังเครื่องตัด และผลิตภัณฑ์อลูมิเนียมอื่น ๆ

อันดับความสำคัญที่ 2 ได้แก่ กะละมังอลูมิเนียมและหม้ออลูมิเนียมในสังคมไทยเรามีกระบวนการรีไซเคิล (การนำกลับมาใช้ประโยชน์) อยู่แล้ว แต่เราอาจไม่ได้คำนึงถึง

ในลักษณะของการนำกลับมาใช้ประโยชน์ กลไกดังกล่าวที่มีอยู่แล้ว ได้แก่ ร้านรับซื้อของเก่า รถซาเล้ง นอกจากนี้ยังมีพวกพนักงานประจำรถเก็บขยะ พวกเรื่อกันตามกองขยะ เป็นต้น การที่เราขายของให้รถซาเล้งหรือร้านรับซื้อของเก่า ร้านจะขายต่อไปยังผู้ผลิตเพื่อนำกลับไปใช้ผลิตใหม่ หรืออาจขายให้กับผู้ที่ต้องการซื้อของราคาถูกไปใช้โดยไม่คำนึงว่าจะต้องเป็นของใหม่ การขายให้ร้านรับซื้อของเก่าหรือซาเล้งนอกจากจะช่วยเพิ่มพูนรายได้แทนที่จะทิ้งไปโดยเปล่าประโยชน์แล้วยังช่วยให้ปริมาณขยะที่จะทิ้งลงถังขยะหรือกองขยะลดน้อยลงด้วย กระบวนการร้านค้าของเก่ามีอยู่ในสังคมไทยมาเป็นเวลานานแล้วในปัจจุบันมีผู้หาเลี้ยงชีพด้วยการจับซาเล้งรับซื้อวัสดุมีค่าอยู่เป็นจำนวนมากแต่ก็ยังไม่มากพอที่จะเข้าไปตามตรอกซอยต่าง ๆ ได้อย่างสม่ำเสมอเป็นประจำ ทำให้ประชาชนส่วนใหญ่ยังไม่ให้ความสนใจเท่าที่ควร

อย่างไรก็ตามสำหรับสังคมไทยซึ่งมีกระบวนการนี้อยู่แล้วและจากการศึกษาที่กรมการปกครองดำเนินการที่เทศบาลนครนครราชสีมา พบว่า รายได้ที่เกิดขึ้นจากกระบวนการค้าของเก่าอยู่ในอัตราค่อนข้างสูง เช่น ผู้รื้อกันจากกองขยะสามารถเก็บขยะที่มีค่าจากกองขยะขายได้เดือนละประมาณ 2,500 บาท ซาเล้ง มีรายได้ระหว่าง 6,000 – 10,000 บาทต่อเดือน พนักงานเทศบาลที่เก็บขยะมีรายได้จากการขายขยะมีค่าระหว่าง 100 – 1,000 บาทต่อเดือน จึงน่าจะส่งเสริมกระบวนการค้าของเก่าที่มีปริมาณรวมทั้งสิ้นประมาณ 28 ตันต่อเดือนจึงน่าจะส่งเสริมกระบวนการค้าของเก่าให้แพร่หลายทั่วถึงทุกพื้นที่อย่างสม่ำเสมอเพราะนอกจากจะช่วยลดปริมาณขยะที่ถูกนำมาทิ้ง ณ สถานที่ทิ้งขยะแล้วยังสามารถใช้รายได้จากการค้าวัสดุมีค่าที่คัดแยกไว้ขายเป็นแรงจูงใจให้ประชาชนคัดแยกขยะที่มีราคาไว้รอขายซาเล้งแทนที่จะทิ้งไปโดยเปล่าประโยชน์

นอกจากนี้จากการศึกษาองค์ประกอบขยะที่เทศบาลนครนครราชสีมายังพบว่าในปริมาณขยะที่เกิดขึ้นในแต่ละวันประมาณ 248 ตัน เป็นขยะประเภทเศษอาหาร เศษผัก ผลไม้ ใบไม้ ประมาณ 102 ตันต่อวัน (ร้อยละ 41 ของขยะทั้งหมด) ที่เหลือเป็นกระดาษ 50 ตันต่อวัน (ร้อยละ 20) พลาสติก 47 ตันต่อวัน (ร้อยละ 19) และแก้ว 18 ตันต่อวัน (ร้อยละ 7) จะเห็นได้ว่า ปริมาณขยะส่วนใหญ่เป็นเศษอาหาร ผัก ผลไม้ ใบไม้รวมถึงร้อยละ 41 แต่จากการศึกษามีการนำขยะดังกล่าวกลับมาใช้ประโยชน์น้อยมากคือนำมาใช้เลี้ยงสัตว์เพียงวันละ 8 ตัน หรือประมาณร้อยละ 3.2 ของขยะทั้งหมด ในขณะที่กระดาษ พลาสติก โลหะและแก้ว มีการซื้อขายในตลาดค้าของเก่าอยู่แล้วประมาณวันละ 28 ตัน คิดเป็นร้อยละ 11.3 ของขยะทั้งหมด คิดเทียบเป็นอัตราส่วนของการนำขยะไปใช้ประโยชน์ร้อยละ 14.5 ของขยะทั้งหมดนับว่าเป็นสัดส่วนค่อนข้างต่ำทั้ง ๆ ที่จากการศึกษาพบว่ายังมีประเภทเศษอาหารและประเภทอื่น ๆ ที่สามารถจะนำกลับไปใช้ประโยชน์ได้อีก ฉะนั้น การศึกษาองค์ประกอบมูลฝอยในพื้นที่จึงเป็นข้อมูลพื้นฐานที่จำเป็นอันจะนำไปสู่การกำหนดนโยบายและวิธีการส่งเสริมการคัดแยกตลอดจนกระบวนการนำขยะกลับมาใช้ประโยชน์ที่

เหมาะสมกับประเภทขยะ เช่น การส่งเสริมการผลิตอาหารสัตว์จากเศษอาหาร การทำปุ๋ยหมัก การส่งเสริมชาวบ้านคัดแยกวัสดุที่มีราคาจากขยะเพื่อขายให้ร้านรับซื้อของเก่า เป็นต้น

ตัวอย่างกิจกรรมการคัดแยกและใช้ประโยชน์ขยะชุมชน (กรมควบคุมมลพิษ, 2548, หน้า 86-99) กรมควบคุมมลพิษ ได้กำหนดกระบวนการสร้างกิจกรรมการคัดแยกและใช้ประโยชน์ขยะชุมชนที่สำคัญ ดังนี้

1. สถานที่ทิ้งขยะแยกประเภทชุมชน (Drop off Station) สถานที่ทิ้งขยะแยกประเภท จัดเตรียมไว้สำหรับให้ประชาชนที่ไม่สะดวก และไม่ต้องการซื้อ – ขายขยะ แต่มีพฤติกรรมที่ดีและมีความตระหนักถึงผลของการแยกขยะและทิ้งลงในภาชนะที่เหมาะสม เป็นกิจกรรมต่อเนื่องจากกิจกรรมการรณรงค์ให้ความรู้ให้ความรู้แก่ประชาชนในการคัดแยกขยะและทำความสะอาดขยะเบื้องต้น และเป็นกิจกรรมพื้นฐานที่ควรดำเนินการเพราะเข้าถึงชุมชนได้ง่ายและตลอดเวลา ซึ่งสามารถดำเนินการรวมไปถึงขยะอันตรายบางประเภท เช่น ถ่านไฟฉาย แบตเตอรี่ ภาชนะบรรจุยาฆ่าแมลง เป็นต้น สถานที่ทิ้งขยะแยกประเภทควรจัดไว้ในบริเวณที่ประชาชนนำมาทิ้งได้สะดวก เช่น ห้างสรรพสินค้า ริมนนบริเวณชุมชน เป็นต้น กิจกรรมรูปแบบนี้เหมาะสำหรับใช้เป็นแนวทางการเรียกคืนขยะบรรจุภัณฑ์ และวัสดุเหลือใช้จากผู้บริโภค โดยที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้ดำเนินการ

2. กิจกรรมการทำน้ำหมักจุลินทรีย์ น้ำหมักจุลินทรีย์ คือ สารละลายที่ได้จากการย่อยสลายเศษวัสดุที่เหลือใช้จากส่วนต่าง ๆ ของพืชและสัตว์ โดยผ่านกระบวนการหมักในสภาพที่ไม่มีออกซิเจน มีจุลินทรีย์ทำหน้าที่ย่อยสลายเศษซากพืชและซากสัตว์เหล่านั้นให้กลายเป็นสารละลายรวมถึงการใช้เอนไซม์ที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ หรือมีการเติมเอนไซม์หรือการเร่งการย่อยสลายทำให้เกิดกระบวนการย่อยสลายได้อย่างรวดเร็วยิ่งขึ้น

3. กิจกรรมขยะแลกไข่ จะให้หลักการเปรียบเทียบมูลค่าของวัสดุรีไซเคิลกับราคาของไข่ที่ใช้ในกิจกรรมซึ่งราคานี้จะขึ้นลงตามตลาดในการดำเนินงานต้องมีการประชาสัมพันธ์ และการชี้แจงราคาวัสดุแต่ละประเภทอย่างชัดเจน รายได้ที่เกิดจากการจัดกิจกรรมมาจากเงินที่ได้จากการขายวัสดุให้ร้านรับซื้อของเก่า หักค่าใช้จ่ายในการดำเนินการ คือ ค่าไข่ ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ซึ่งชุมชนสามารถใช้เป็นเงินทุนหมุนเวียนในการจัดกิจกรรมครั้งต่อไป หรือตั้งเป็นกองทุนเพื่อใช้ในกิจกรรมต่าง ๆ ของชุมชน

4. กิจกรรมตั้งศูนย์วัสดุรีไซเคิล เป็นอีกกิจกรรมหนึ่งที่เกิดจากความร่วมมือของสมาชิกทุกคนในชุมชน รวมทั้งชุมชนอื่นที่อยู่ในบริเวณใกล้เคียง ศูนย์วัสดุรีไซเคิลมีลักษณะเป็นธุรกิจของชุมชนที่บริหารและดำเนินการโดยชุมชนหรือองค์การพัฒนาเอกชน (Non Government Organization หรือ NGO) แต่อยู่ภายใต้การกำกับดูแลโดยคณะกรรมการของชุมชน หรือ

คณะกรรมการที่จัดตั้งขึ้นเพื่อดูแลโครงการโดยเฉพาะ ทั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นศูนย์กลางในการรวบรวมและรับซื้อวัสดุรีไซเคิลจากชุมชนและชุมชนใกล้เคียง รวมทั้งการรวบรวมขยะที่อันตรายที่เกิดจากบ้านเรือนการกำจัดที่ถูกต้องเหมาะสม

5. กิจกรรมธนาคารขยะรีไซเคิล มีเป้าหมายให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมแก้ไขปัญหาขยะของชุมชน และเสริมสร้างจิตสำนึกในการคัดแยกขยะมูลฝอย รวมทั้งสร้างนิสัยการออมทรัพย์ ลักษณะของกิจกรรม เริ่มจากการรับสมัครแล้วนำวัสดุรีไซเคิลมาชั่งน้ำหนักและคำนวณเป็นจำนวนเงินบันทึกลงสมุดคู่ฝาก โดยใช้ราคาที่ได้ประสานกับร้านรับซื้อของเก่าเป็นเกณฑ์ในการกำหนดราคา รายได้ของกิจกรรมมาจากผลต่างของราคาที่คณะทำงานกำหนดกับราคาที่สามารถขายให้กับร้านรับซื้อ ซึ่งต้องมีการหักค่าใช้จ่ายอื่น ๆ

การนำขยะมูลฝอยกลับมาใช้ใหม่

การใช้ประโยชน์จากขยะ หรือมูลฝอย จะช่วยลดปริมาณขยะ หรือมูลฝอยที่ก่อปัญหาสิ่งแวดล้อม ซึ่งมีวิธีการต่าง ๆ ดังนี้

1. การคัดแยกของเสียจากแหล่งกำเนิดมาหมุนเวียนใช้ใหม่

การคัดแยกของเสียจากแหล่งกำเนิด คือ ของเสียจากอาคารบ้านเรือนที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ เช่น ขวด กระจก พลาสติก ยาง โลหะ ฯลฯ ซึ่งจะนำของเสียดังกล่าวไปขายต่อ ๆ ไป จนถึงโรงงานเพื่อผลิตเป็นสินค้าได้

2. การนำมูลฝอยหรือของเสียมาใช้ประโยชน์ด้านพลังงาน

ของเสียมีสารประกอบจำนวนมาก ที่สามารถเปลี่ยนเป็นผลผลิตทางพลังงาน โดยขบวนการเผาไหม้จากมูลฝอยสามารถใช้ประโยชน์ในด้านพาณิชย์ และอุตสาหกรรม ทั้งสามารถเก็บเป็นพลังงานได้อีก

3. การนำกากของเสียไปเป็นอาหารสัตว์ และใช้ประโยชน์ทางการเกษตร

กากของเสียชนิดมูลฝอยสดมีคุณค่าทางอาหารสัตว์ และพืช จากผลการศึกษาพบว่ามูลฝอยสดประเภทอาหารจำนวน 2.5 – 3 กิโลกรัม มีคุณค่าเทียบเท่าข้าวบาเลย์คุณภาพจำนวน 1 กิโลกรัมสามารถนำไปเลี้ยงสัตว์ได้ และขยะหรือของเสียยังผลิตเป็นโปรตีน โดยเทคโนโลยีใหม่เรียกว่า ไบโอบีโอสเทค (Biowastech) หมายถึง การแปรรูปขยะโดยชีววิธีสามารถเปลี่ยนขยะหรือกากของเสียทั้งจากโรงงานอุตสาหกรรม และจากบ้านเรือนให้เป็นผลิตภัณฑ์ที่ใช้เป็นอาหารสัตว์ นอกจากนี้สามารถใช้มูลฝอยสดเป็นประโยชน์ทางการเกษตร คือ ใช้เป็นอาหารของพืชได้ เพราะมูลฝอยสดมีคาร์บอนและไนโตรเจนสูงมูลฝอยสดยังมีคุณสมบัติปรับดินให้ร่วนซุยด้วย ทั้งนี้การนำกากของเสียไปเป็นอาหารสัตว์และพืชจะต้องมีการปรับปรุงคุณภาพของเสีย

อัด และฆ่าเชื้อโรคในกากของเสียก่อนเพื่อมิให้เป็นอันตรายต่อสัตว์และพืช และให้ได้ประโยชน์จากอาหารในกากของเสียอย่างมีประสิทธิภาพ

4. การนำมูลฝอยมาหมักทำปุ๋ย

การหมักทำปุ๋ยเป็นขบวนการทางชีวเคมีที่เปลี่ยนแปลง หรือย่อยสลายสารอินทรีย์ในของเสีย เพื่อได้ปุ๋ยเป็นอาหารของพืช หรือใช้ดินกลบฝังมูลฝอยในขบวนการฝังกลบ มูลฝอย กากของเสียหรือมูลฝอยที่เหมาะสมสำหรับการหมักปุ๋ย ได้แก่ มูลฝอยสด พืช ผัก ผลไม้ กระดาษ เป็นต้น

5. การนำขยะหรือมูลฝอยมาแปรสภาพให้เป็นวัสดุก่อสร้าง

ในประเทศญี่ปุ่นมีโรงงานอัดขยะหรือของเสียให้เป็นแท่ง แท่งขยะที่ได้นำไปชูบยางและแอสฟัลต์หรือเทคอนกรีต จากนั้นนำไปใช้ในการก่อสร้างแทนอิฐ หรือคอนกรีตบล็อก

6. การนำกากของเสียมาปรับปรุงพื้นที่

กากของเสียสามารถไปใช้ปรับปรุงพื้นที่ โดยถมพื้นที่ที่เป็นหลุมเป็นบ่อ พื้นที่ที่ต้องการยกระดับความสูง เมื่อถมกากของเสียในพื้นที่ดังกล่าว สามารถนำพื้นที่นั้น ๆ ไปใช้ประโยชน์ เช่น ปลูกพืช สร้างอาคาร สร้างสวนสาธารณะ เป็นต้น

ข้อมูลทั่วไปของเทศบาลตำบลเกาะช้าง

1. สภาพทั่วไป

1.1 ที่ตั้ง

เทศบาลตำบลเกาะช้าง แต่เดิมเป็น องค์การบริหารส่วนตำบล จัดตั้งเมื่อวันที่ 29 มีนาคม 2539 ต่อมายกฐานะเป็นเทศบาลตำบลเกาะช้าง ตามประกาศกระทรวงมหาดไทย เมื่อวันที่ 30 พฤษภาคม 2551 ตั้งอยู่ที่ อาคารสำนักงานเทศบาลตำบลเกาะช้าง เลขที่ 39 หมู่ที่ 1 บ้านคลองนนทรี ตำบลเกาะช้าง อำเภอเกาะช้าง จังหวัด อยู่ห่างจากจังหวัดตราดประมาณ 24 กิโลเมตร

1.2 เนื้อที่

ตำบลเกาะช้างมีเนื้อที่โดยประมาณ 172.30 ตารางกิโลเมตร หรือ 107,687 ไร่

1.3 ภูมิประเทศ

สภาพพื้นที่ส่วนใหญ่ของเกาะช้างเป็นภูเขาร้อยละ 90 เป็นที่ราบร้อยละ 10

โดยพื้นที่บางส่วนที่เป็นภูเขาและป่าดิบชื้น ได้ประกาศเป็นเขตอุทยานแห่งชาติหมู่เกาะช้าง เมื่อวันที่ 31 ธันวาคม 2525 โดยมีอาณาเขตติดต่อ ดังนี้

ทิศเหนือ ติดต่อกับทะเลอ่าวไทย และอำเภอแหลมงอบ

ทิศใต้ ติดต่อกับทะเลอ่าวไทย และตำบลเกาะช้างใต้

ทิศตะวันออก ติดต่อกับทะเลอ่าวไทย และอำเภอแหลมงอบ

ทิศตะวันตก ติดต่อกับทะเลอ่าวไทย

1.4 ลักษณะภูมิอากาศ

เกาะช้างอยู่ในเขตป่าร้อนชื้น ทำให้มีฝนตกตลอดทั้งปีโดยเฉพาะในช่วงที่ ได้รับอิทธิพลจากลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ ระหว่างเดือน พฤษภาคม – ตุลาคม ฝนจะตกชุกมาก ปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยตลอดปีประมาณ 5,500 – 6,500 มิลลิเมตร ลักษณะภูมิอากาศเป็นแบบมรสุม มี 3 ฤดู คือ ฤดูฝนเริ่มตั้งแต่เดือนมิถุนายน ถึง เดือนกันยายน เป็นช่วงที่ได้รับอิทธิพลลมมรสุม ตะวันตกเฉียงใต้ ฤดูหนาวเริ่มตั้งแต่เดือนตุลาคม ถึง เดือนมกราคม ในระยะนี้ลมมรสุมจาก ตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งทำให้อุณหภูมิลดลงและฤดูร้อน เริ่มตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์ ถึง เดือน พฤษภาคม ซึ่งลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือมีกำลังอ่อนค่อนข้างจะแปรปรวนทำให้เกิดอากาศร้อน อบอ้าว

1.5 จำนวนหมู่บ้าน

ทั้งหมด 4 หมู่บ้าน รวมประชากรทั้งสิ้น 4,287 คน

ตารางที่ 1 จำนวนหมู่บ้านและประชากรในเทศบาลตำบลเกาะช้าง

หมู่ที่	ชื่อหมู่บ้าน	จำนวนประชากร		จำนวน ประชากร รวม	ครัวเรือน
		ชาย	หญิง		
1	บ้านคลองนนทรีย์	248	220	468	185
2	บ้านด่านใหม่	357	346	703	311
3	บ้านคลองสน	575	559	1,134	559
4	บ้านคลองพร้าว	1,039	943	1,982	1,723
รวม		2,219	2,068	4,287	2,778

ข้อมูล ณ เดือน พฤษภาคม 2553 ผู้มีสิทธิเลือกตั้ง จำนวน 3,219 คน

2. สภาพทางเศรษฐกิจ

2.1 การเกษตรกรรม ตำบลเกาะช้าง มีพื้นที่การเกษตรกรรมประมาณ 10,768 ไร่ มีการปลูกพืชส่วนใหญ่เป็นไม้ยืนต้น เช่น ยางพารา ทุเรียน เงาะ มะพร้าว ส้มโอ มังคุด ลองกอง เป็นต้น ซึ่งถือเป็นอาชีพเศรษฐกิจที่สร้างรายได้หลักให้กับประชาชนในพื้นที่

2.2 การประมง ประชากรส่วนใหญ่อาศัยอยู่บริเวณริมทะเล จะมีการทำประมงน้ำตื้น การเลี้ยงปลาในกระชัง เช่น ปลาเก๋า ปลายำสาวาท เพื่อประกอบเป็นอาชีพเสริมจากการทำเกษตรกรรม

2.3 การบริการ และ การท่องเที่ยว

การบริการ ปัจจุบันเกาะช้างเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีผู้สนใจมาพักผ่อนจำนวนมาก มีการก่อสร้างที่พัก เพื่อรองรับนักท่องเที่ยว เช่น บังกะโล โรงแรม รีสอร์ท ร้านอาหาร และธนาคาร เกิดขึ้นเป็นจำนวนมากทุกปี

การท่องเที่ยว ตำบลเกาะช้างมีสภาพธรรมชาติที่สวยงาม หาดทรายที่ขาว น้ำทะเลใสสะอาด ในปัจจุบันนับว่าเป็นที่สนใจอันดับหนึ่งของประเทศ ในด้านการท่องเที่ยวชมทะเล และธรรมชาติต่างๆ ซึ่งมีอยู่ครบครันไม่ว่าจะเป็น

1. **หาดทราย** ตำบลเกาะช้างมีหาดทรายที่สวยงามและขาวสะอาดความยาวประมาณ 5 กิโลเมตร มีน้ำทะเลที่ใสสะอาด เหมาะสำหรับนักท่องเที่ยวมาพักผ่อน เช่น หาดทรายขาว หาดไชย-เขษม หาดคลองพร้าว และหาดไก่อ๊ะ เป็นต้น

2. **น้ำตก** มีน้ำตกที่สวยงามและมีคุณค่าทางประวัติศาสตร์ที่น่าสนใจจำนวน 3 แห่ง ดังนี้

- **น้ำตกธารมะยม** อยู่ที่ หมู่ 1 บ้านคลองนนทรี ตำบลเกาะช้าง เป็นน้ำตกที่มีชื่อเสียงที่สุดของเกาะช้าง มีน้ำไหลตลอดปี เป็นน้ำตกขนาดกลาง มี 4 ชั้น ลักษณะเป็นธารน้ำไหลผ่านลงมาเป็นชั้นๆ ตามร่องหิน มีหน้าผาสูง และคุณค่าทางประวัติศาสตร์ เนื่องจากพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้เสด็จประพาส ในปี พ.ศ.2419 พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว เสด็จประพาสในปี พ.ศ.2485 พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว เสด็จประพาสในปี พ.ศ.2470 และสมเด็จพระนางเจ้ารำไพพรรณี พระบรมราชินีในรัชกาลที่ 7 เสด็จประพาส ในปี พ.ศ. 2516 ทรงจารึกพระปรมาภิไธยที่หน้าผาน้ำตกชั้นบน

- **น้ำตกคลองนนทรี** ตั้งอยู่หมู่ที่ 1 บ้านคลองนนทรีตั้งอยู่ทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือของเกาะเป็นน้ำตกที่มีชั้นเล็กๆ ตกจากหน้าผาสูงประมาณ 100 เมตร และเป็นแหล่งน้ำที่สำคัญที่ใช้ในการเกษตรและอุปโภคของประชาชนในหมู่บ้าน

- น้ำตกคลองพลู ตั้งอยู่หมู่ที่ 4 บ้านคลองพร้าว เป็นน้ำตกขนาดใหญ่ มีน้ำไหลตลอดปี น้ำตกจากหน้าผาสูง โจนลงมาเป็นเส้นสูเอ่งน้ำเบื้องล่าง มี 3 ชั้น ชั้นแรกเป็นชั้นที่สวยงามที่สุด สูงประมาณ 100 เมตร

3. ปะการัง มีแนวปะการังอยู่ตามเกาะต่างๆ ซึ่งเป็นแนวปะการังน้ำตื้น โดยรอบเกาะช้างและหมู่เกาะต่างๆ ที่อยู่ใกล้เคียง โดยเฉพาะเกาะช้างน้อย เกาะหยวก และหมู่เกาะอื่นๆ

3. สภาพสังคม

3.1 การศึกษา มีโรงเรียนประถมศึกษาจำนวน 1 โรงเรียน และโรงเรียนขยายโอกาส จำนวน 2 โรงเรียน และศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จำนวน 2 แห่ง

ตารางที่ 2.2 แสดงข้อมูลสถานศึกษาในเทศบาลตำบลเกาะช้าง

ชื่อโรงเรียน	ที่ตั้ง (หมู่ที่)	นักเรียน (คน)					อัตรา(คน)		สังกัด
		อนุบาล	ประถม	มัธยม	รวม	ห้อง	ครู	ลูกจ้าง	
ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก									
1.บ้านคลองพร้าว	4	66	-	-	66	1	-	3	ทต.
2.บ้านคลองนนทรี	2	24	-	-	24	1	-	1	ทต.
โรงเรียนประถมศึกษา									
โรงเรียนอนุบาลเกาะช้าง	2	18	63	-	81	7	6	1	สปข.
โรงเรียนขยายโอกาส									
1.โรงเรียนวัดคลองสน	3	33	127	31	191	14	12	1	สปข.
2.โรงเรียนบ้านคลองพร้าว	4	118	262	83	463	15	9	6	สปข.

- ที่อ่านหนังสือพิมพ์ประจำหมู่บ้าน จำนวน 4 แห่ง และสำนักงานเทศบาล จำนวน 1 แห่ง

3.2 สถาบันและองค์กรศาสนา

- วัด 2 แห่ง
- สำนักสงฆ์ 1 แห่ง
- ศาลเจ้า 2 แห่ง

3.3 สาธารณสุข

- โรงพยาบาลของรัฐขนาด 30 เตียง 1 แห่ง ตั้งอยู่หมู่ที่ 2
- สถานีอนามัยประจำหมู่บ้าน 1 แห่ง ตั้งอยู่หมู่ที่ 3
- โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ 1 แห่ง ตั้งอยู่หมู่ที่ 3
- สาธารณสุขอำเภอ 1 แห่ง ตั้งอยู่หมู่ที่ 2
- สำนักงานควบคุมโรคติดต่อฯ โดยแมลง 1 แห่ง ตั้งอยู่หมู่ที่ 2
- โรงพยาบาลเอกชน 1 แห่ง ตั้งอยู่หมู่ที่ 4

4. การบริการพื้นฐาน

4.1 การคมนาคม

ทางบก มีถนนติดต่อกันได้ทั้ง 4 หมู่บ้าน มีถนนหลัก 2 สายคือ สายบ้านคลองสน - บ้านสลักเพชร และสายบ้านคลองสน – มาบค้ำควา เป็นถนนทางหลวงชนบท (รพข.) ปัจจุบันได้โอนมาให้เทศบาลรับผิดชอบ

ทางน้ำ มีเรือโดยสารมีบริการทุกชั่วโมง อัตราค่าโดยสารคนละ 80 บาท /เที่ยว ส่วนเรือรับจ้างเหมาบริการ ส่วนใหญ่เป็นเรือที่ใช้บริการในการพาเที่ยวชมเกาะต่างๆ และค้ำน้ำคูปะการัง และเรือเฟอร์รี่มีบริการ จำนวน 2 แห่ง โดยให้บริการทุกชั่วโมงระหว่างเกาะช้างกับอำเภอแหลมงอบ โดยออกจากฝั่งจังหวัดตราดเที่ยวแรก เวลา 06.00 น. และออกจากเกาะช้างเที่ยวสุดท้ายเวลา 19.00 น.

4.2 การโทรคมนาคม ติดต่อสื่อสาร

ด้านไปรษณีย์โทรเลข ตั้งอยู่ที่หมู่ที่ 2 บ้านด่านใหม่ และหมู่ที่ 4 บ้านไชยเชษฐ มีเจ้าหน้าที่ประจำ 3 คน เปิดบริการทุกวันเว้นวันหยุดราชการ

ด้านโทรศัพท์ องค์การโทรศัพท์ได้ติดตั้งโทรศัพท์สาธารณะและโทรศัพท์บ้านครบทุกหมู่บ้าน

4.3 การสาธารณูปโภค

ด้านการไฟฟ้า ไฟฟ้าส่วนภูมิภาคได้วางสายเคเบิลใต้น้ำจากฝั่งอำเภอแหลมงอบมาติดตั้งและจำหน่ายกระแสไฟฟ้าและให้บริการประชาชน จำนวน 4 หมู่บ้าน ครบทุกครัวเรือน

ด้านน้ำอุปโภคบริโภค ปัจจุบันประชาชนในพื้นที่ใช้น้ำจากแหล่งน้ำธรรมชาติในการปลูกพืชและใช้ในชีวิตประจำวัน ได้แก่ คลอง น้ำตก อ่างเก็บน้ำ เนื่องจากพื้นที่เป็นภูเขา

และป่าไม้ที่อุดมสมบูรณ์ ซึ่งเป็นแหล่งกำเนิดต้นน้ำลำธาร และได้ก่อสร้างประปาหมู่บ้านหมู่ที่ 1 , 3 และ 4

4.4 ความปลอดภัยและบริการ

หน่วยราชการ ในพื้นที่

1. ที่ว่าการอำเภอเกาะช้าง
2. สถานีตำรวจภูธรเกาะช้าง
3. สำนักงานอุทยานแห่งชาติหมู่เกาะช้าง
4. สำนักงานองค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่าง

ยั่งยืน (อพท.)

5. การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค สาขาเกาะช้าง
6. สำนักงานเกษตรอำเภอ
7. สำนักงานสรรพากรอำเภอ
8. สำนักงานพัฒนาชุมชน
9. โรงพยาบาลเกาะช้าง

ในพื้นที่ตำบลเกาะช้าง มีสถานีตำรวจ จำนวน 1 แห่ง คือ สถานีตำรวจภูธรกิ่งอำเภอเกาะช้าง ตั้งอยู่ที่หมู่ที่ 2 บ้านด่านใหม่ มีกำลังพลรวม 60 นาย และสายตรวจประจำอยู่ที่ หมู่ที่ 4 บ้านคลองพร้าว บริเวณหาดทรายขาว ไชยเชษฐ์ และมาบค้ำควาซึ่งสับเปลี่ยนกำลังพลอยู่ประจำ

4.5 การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

เทศบาลตำบลเกาะช้าง มีการเตรียมความพร้อมในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย โดยระดับเพลิง ขนาดความจุ 4,000 ลิตร จำนวน 1 คัน

รถบรรทุกน้ำดับเพลิงแบบเอนกประสงค์ ขนาดความจุ 6,000 ลิตร จำนวน 1 คัน

เครื่องดับเพลิงชนิดหาลามจำนวน 5 เครื่อง

พร้อมอุปกรณ์ช่วยชีวิตและลูกบอลดับเพลิง เรือสปีดโบ๊ท จำนวน 1 ลำ

4.6 สิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ

แหล่งน้ำ จำนวน 3 แห่ง ได้แก่ เขาใน คลองพร้าว และคลองพลู

ขยะ กำจัดขยะโดยวิธีคัดแยก และย่อยสลายโดยไม่ใช้ออกซิเจนขยะที่กำจัดได้ จำนวน 30 ตัน / วัน

รถยนต์เก็บบขยะ 6 ล้อ ขนาดใหญ่ บรรจุ 10 ตัน	จำนวน 2 คัน
รถยนต์เก็บบขยะ 6 ล้อ ขนาดกลาง บรรจุ 6 ตัน	จำนวน 2 คัน
รถยนต์เก็บบขยะ	บรรจุ 1 ตัน จำนวน 1 คัน

5. ภารกิจและอำนาจหน้าที่ของเทศบาลตำบลเกาะช้าง

การพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลเกาะช้างนั้น เป็นการสร้างความเข้มแข็งของชุมชน ในการร่วมคิดร่วมแก้ไขปัญหาพร้อมสร้างร่วมจัดทำส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชน ในเขตพื้นที่ของเทศบาลตำบลเกาะช้าง ให้มีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่น ในทุกด้านการพัฒนาเทศบาลตำบลเกาะช้าง จะสมบูรณ์ได้จำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือของชุมชน ในพื้นที่เกิดความตระหนักร่วมกันแก้ไขปัญหาและความเข้าใจในแนวทางแก้ไขปัญหากันอย่างจริงจัง เทศบาลตำบลเกาะช้างยังได้เน้นให้เป็นศูนย์กลางของการพัฒนาในทุกกลุ่มทุกวัยของประชากร นอกจากนี้ยังได้เน้นการส่งเสริมและสนับสนุนให้การศึกษาเด็กก่อนวัยเรียน และพัฒนาเยาวชนให้พร้อมที่จะเป็นบุคลากรที่มีคุณภาพ โดยยึดกรอบแนวทางในการจัดระเบียบการศึกษาส่วนด้านพัฒนาอาชีพนั้น จะเน้นพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนพึ่งตนเองในท้องถิ่น และยังจัดให้ตั้งเศรษฐกิจแบบพอเพียงโดยส่วนรวม

การวิเคราะห์ภารกิจ อำนาจหน้าที่ของเทศบาลตำบล ตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 ที่แก้ไขเพิ่มเติมจนถึงปัจจุบัน (ฉบับที่ 12) พ.ศ. 2546 และตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 และรวบรวมกฎหมายอื่นของเทศบาล ใช้เทคนิค Swot เข้ามาช่วย ทั้งนี้เพื่อให้ทราบว่าเทศบาลตำบลมีอำนาจหน้าที่ที่จะเข้าไปดำเนินการแก้ไขปัญหาในเขตพื้นที่ให้ตรงกับความต้องการของประชาชนได้อย่างไร โดยวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส ภัยคุกคาม ในการดำเนินการตามภารกิจตามหลัก SWOT เทศบาลตำบลเกาะช้าง กำหนดวิธีการดำเนินการตามภารกิจสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แผนยุทธศาสตร์จังหวัด แผนชุมชน แผนพัฒนาตำบล นโยบายของรัฐบาล และนโยบายของผู้บริหารท้องถิ่น ทั้งนี้สามารถวิเคราะห์ภารกิจให้ตรงกับสภาพปัญหา โดยสามารถกำหนดแบ่งภารกิจได้ ซึ่งภารกิจดังกล่าวถูกกำหนดอยู่ในพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 ที่แก้ไขเพิ่มเติมจนถึงปัจจุบัน (ฉบับที่ 12) พ.ศ. 2546 และตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 ดังนี้

5.1 ด้านโครงสร้างพื้นฐาน มีภารกิจที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

- (1) การจัดให้มีและบำรุงรักษาทางบกทางน้ำ และทางระบายน้ำ (มาตรา 50 (2) พ.ร.บ. เทศบาล พ.ศ. 2496, ม.16 (2) พ.ร.บ.กำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542)
- (2) ให้มีและบำรุงการไฟฟ้าหรือแสงสว่างโดยวิธีอื่น (มาตรา 51(8) พ.ร.บ. เทศบาล พ.ศ. 2496)
- (3) ให้มีและบำรุงทางระบายน้ำ (มาตรา 16 (8) พ.ร.บ. เทศบาล พ.ศ. 2496)
- (4) การสาธารณสุข โภชนา และการก่อสร้างอื่น ๆ (มาตรา 16 (4) พ.ร.บ.กำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542)
- (5) การสาธารณสุขการ (มาตรา 16 (5) พ.ร.บ. กำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542)
- (6) การปรับปรุงแหล่งชุมชนแออัดและการจัดการเกี่ยวกับที่อยู่อาศัย (มาตรา 16 (12) พ.ร.บ. กำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542)
- (7) การควบคุมอาคาร (มาตรา 16 (28) พ.ร.บ. กำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542)

5.2 ด้านส่งเสริมคุณภาพชีวิต มีภารกิจที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

- (1) ป้องกันและระงับโรคติดต่อ (มาตรา 50 (4) พ.ร.บ. เทศบาล พ.ศ. 2496)
- (2) ให้ราษฎรได้รับการศึกษาอบรม (มาตรา 50 (6) พ.ร.บ.เทศบาล พ.ศ. 2496)
- (3) ส่งเสริมการพัฒนาสตรี เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุ และผู้พิการ (มาตรา 50 (7) พ.ร.บ. เทศบาล พ.ศ. 2496)
- (4) ให้มีน้ำสะอาดหรือการประปา (มาตรา 51 (1) พ.ร.บ. เทศบาล พ.ศ. 2496)
- (5) มีโรงฆ่าสัตว์ (มาตรา 51 (2) พ.ร.บ. เทศบาล พ.ศ. 2496)
- (6) ให้มีและบำรุงสถานที่ทำการพิทักษ์รักษาคนเจ็บไข้ (มาตรา 51 (6) พ.ร.บ. เทศบาล พ.ศ.2496)
- (7) การจัดการศึกษา (มาตรา 16 (9) พ.ร.บ. กำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542)
- (8) การสังคมสงเคราะห์และการพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็ก สตรี คนชรา และ

ผู้ด้อยโอกาส (มาตรา 16 (10) พ.ร.บ. กำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542)

(9) การจัดให้มีและบำรุงรักษาสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ (มาตรา 16(13) พ.ร.บ. กำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542)

(10) การส่งเสริมการกีฬา (มาตรา 16(14) พ.ร.บ. กำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542)

(11) การสาธารณสุข การอนามัยครอบครัว และการรักษาพยาบาล (มาตรา 16(19) พ.ร.บ. กำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542)

(12) การจัดให้มีและควบคุมการฆ่าสัตว์ (มาตรา 16 (22) พ.ร.บ. กำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542)

5.3 ด้านการจัดระเบียบชุมชน สังคม และการรักษาความสงบเรียบร้อย มีภารกิจที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

(1) การรักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชน (มาตรา 50 (1)) พ.ร.บ. เทศบาล พ.ศ. 2496)

(2) รักษาความสะอาดของถนนหรือทางเดินและที่สาธารณะ รวมทั้งการกำจัดมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล (มาตรา 50 (3) พ.ร.บ. เทศบาล พ.ศ. 2496)

(3) ให้มีเครื่องใช้ในการดับเพลิง (มาตรา 50 (5) พ.ร.บ.เทศบาล พ.ศ. 2496)

(4) ให้มีสุสาน และฌาปนสถาน (มาตรา 51 (4) พ.ร.บ.เทศบาล พ.ศ. 2496)

(5) การส่งเสริมประชาธิปไตย ความเสมอภาค และสิทธิเสรีภาพของประชาชน (มาตรา 16(15) พ.ร.บ.กำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542)

(6) ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของราษฎรในการพัฒนาท้องถิ่น (มาตรา 16 (16) พ.ร.บ.กำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542)

(7) การรักษาและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง (มาตรา 16 (17) พ.ร.บ.กำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542)

(8) การกำจัดขยะมูลฝอย สิ่งปฏิกูล และน้ำเน่าเสีย (มาตรา 16 (18) พ.ร.บ. กำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542)

(9) การจัดให้มีและควบคุมสุสานและฌาปนสถาน (มาตรา 16 (20) พ.ร.บ. กำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542)

(10) การควบคุมการเลี้ยงสัตว์ (มาตรา 16 (21) พ.ร.บ.กำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542)

(11) การรักษาความปลอดภัย ความเป็นระเบียบเรียบร้อย และการอนามัย โรงมหรสพและสาธารณสถานอื่น ๆ (มาตรา 16 (23) พ.ร.บ. กำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.2542)

(12) การผังเมือง (มาตรา 16 (25) พ.ร.บ.กำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542)

(13) การขนส่งและการวิศวกรรมจราจร (มาตรา 16 (26) พ.ร.บ. กำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542)

(14) การดูแลรักษาที่สาธารณะ (มาตรา 16 (27) พ.ร.บ. กำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542)

(15) การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย (มาตรา 16 (22) พ.ร.บ.กำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542)

5.4 ด้านการวางแผน การส่งเสริมการลงทุน พาณิชยกรรม และการท่องเที่ยว
มีภารกิจที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

(1) ให้มีตลาด ท่าเทียบเรือและท่าข้าม (มาตรา 51 (3) พ.ร.บ.เทศบาล พ.ศ. 2496)

(2) บำรุงและส่งเสริมการทำมาหากินของราษฎร (มาตรา 51 (5) พ.ร.บ.เทศบาล พ.ศ. 2496)

(3) เทศพาณิชย์ (มาตรา 51 (9) พ.ร.บ.เทศบาล พ.ศ. 2496)

(4) การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง (มาตรา 16 (1) พ.ร.บ.กำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542)

(5) การจัดให้มีและควบคุมตลาด ท่าเทียบเรือ ท่าข้ามและที่จอดรถ (มาตรา 16 (13) พ.ร.บ. กำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542)

(6) การส่งเสริม การฝึก และประกอบอาชีพ (มาตรา 16 (6) พ.ร.บ.กำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542)

(7) การพาณิชย์และการส่งเสริมการลงทุน (มาตรา 16 (7) พ.ร.บ.กำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.2542)

(7) การส่งเสริมการท่องเที่ยว (มาตรา 16 (8) พ.ร.บ.กำหนดแผนและกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542)

5.5 ด้านการบริหารจัดการและการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
มีภารกิจที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

(1) การจัดการ การบำรุงรักษาและการใช้ประโยชน์จากป่าไม้ ที่ดิน ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม (มาตรา 16(24) พ.ร.บ.กำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542)

5.6 ด้านการศาสนา ศิลปวัฒนธรรม จารีตประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น มีภารกิจที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

(1) บำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น (มาตรา 16 (11) พ.ร.บ.กำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542)

5.7 ด้านการบริหารจัดการและการสนับสนุนการปฏิบัติภารกิจของส่วนราชการ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีภารกิจที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

(1) หน้าที่อื่นตามที่กฎหมายบัญญัติให้เป็นหน้าที่ของเทศบาล (มาตรา 50 (9) พ.ร.บ. เทศบาล พ.ศ. 2496)

(2) การรักษาความสงบเรียบร้อย การส่งเสริมและสนับสนุนการป้องกัน และรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน (มาตรา 16 (30) พ.ร.บ. กำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542)

(3) กิจการอื่นใดที่เป็นประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนดภารกิจทั้ง 7 ด้านตามกฎหมายที่กำหนดให้อำนาจเทศบาลตำบล โดยศักยภาพและงบประมาณของเทศบาลตำบลเกาะช้างในปัจจุบันยังไม่สามารถที่จะดำเนินการได้ทั้งหมด แต่อย่างไรก็ตามเทศบาลตำบลเกาะช้าง ก็พยายามที่จะดำเนินการให้ได้มากที่สุด โดยให้ความสำคัญกับภารกิจที่จำเป็นต้องได้รับการแก้ไข หรือจำเป็นต้องสนองตอบต่อความต้องการของประชาชนก่อน ตามความเร่งด่วนของปัญหา ทั้งนี้ คือ เอาแผนพัฒนา 3 ปี และแผนพัฒนาประจำปีของเทศบาลเป็นหลัก ประกอบกับแผนพัฒนาอำเภอ แผนพัฒนาจังหวัด นโยบายของรัฐ และนโยบายของผู้บริหารเทศบาลเป็นสำคัญ

6. ภารกิจหลัก และภารกิจรอง ที่เทศบาลตำบลเกาะช้างจะดำเนินการ

นำภารกิจ 7 ด้าน ตามข้อ 5 มาวิเคราะห์แล้วเห็นว่าภารกิจหลักและภารกิจรองที่ต้องดำเนินการได้แก่

6.1 ภารกิจหลัก

- (1) ให้มีและบำรุงการไฟฟ้าหรือแสงสว่าง
- (2) ให้มีและบำรุงรักษาทางบก ทางน้ำและทางระบายน้ำ
- (3) การควบคุมอาคาร การสาธารณสุขปโภค การสาธารณสุขอุปการและการก่อสร้างอื่น ๆ
- (4) การสังคมสงเคราะห์และการพัฒนาคุณภาพชีวิต เด็ก สตรี คนชรา ผู้พิการ และผู้ด้อยโอกาส
- (5) การส่งเสริมการกีฬาและการออกกำลังกายเพื่อสุขภาพ
- (6) การป้องกันและระงับโรคติดต่อ การสาธารณสุข การอนามัยครอบครัว และการรักษาพยาบาล
- (7) การจัดให้มีและบำรุงรักษาสวนสาธารณะ สถานที่พักผ่อนหย่อนใจ
- (8) การรักษาความสะอาดความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมืองของถนนและที่สาธารณะ
- (9) การกำจัดมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล
- (10) การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
- (11) การจัดให้มีเครื่องใช้ในการดับเพลิง
- (12) การบำรุงและส่งเสริม การฝึก และการประกอบอาชีพการทำมาหากินของราษฎร
- (13) การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น
- (14) การบำรุงรักษาศาสนา ศิลปวัฒนธรรม จารีตประเพณี และส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น
- (15) จัดให้มีและควบคุมตลาด ท่าเทียบเรือ ท่าข้าม และที่จอดรถ
- (16) การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวและส่งเสริมการท่องเที่ยว
- (17) การจัดการศึกษาปฐมวัย และส่งเสริมการศึกษาขั้นพื้นฐาน
- (18) การควบคุมการเลี้ยงสัตว์ จัดให้มีโรงฆ่าสัตว์ และการฆ่าสัตว์
- (19) ให้มีสุสานและฌาปนสถาน
- (20) เทศพาณิชย์

(21) การพัฒนาและส่งเสริมความก้าวหน้าและประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน
ของบุคลากรของหน่วยงาน

(22) การปฏิบัติตามหน้าที่อื่น ๆ ที่กฎหมายบัญญัติ หรือนโยบายของรัฐบาล

6.2 ภารกิจรอง

(1) การผังเมือง การขนส่งและการวิศวกรรมจราจร
(2) การส่งเสริมประชาธิปไตย ความเสมอภาค และสิทธิเสรีภาพของ
ประชาชน

(3) การรักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชน
(4) การจัดการ บำรุงรักษา และการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ
และสิ่งแวดล้อม

(5) การพาณิชย์ และการส่งเสริมการลงทุนให้มีและบำรุงรักษา

7. โครงสร้างการกำหนดส่วนราชการ

7.1 สำนักปลัดเทศบาล

7.1.1 งานบริหารงานทั่วไป

7.1.2 งานการเจ้าหน้าที่

7.1.3 งานทะเบียนราษฎร์

7.1.4 งานนิติการ

7.1.5 งานวิเคราะห์นโยบายและแผน

7.1.6 งานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

7.1.7 งานสวัสดิการและพัฒนาชุมชน

7.1.8 งานส่งเสริมการท่องเที่ยว

7.1.9 งานการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

7.1.10 งานส่งเสริมการเกษตร

7.1.11 งานเทศกิจ

7.2 กองคลัง

7.2.1 งานแผนที่ภาษีและทะเบียนทรัพย์สิน

7.2.2 งานผลประโยชน์และกิจการพาณิชย์

7.2.3 งานการเงินและบัญชี

7.2.4 งานพัสดุและทรัพย์สิน

7.3 กองช่าง

7.3.1 งานวิศวกรรม

7.3.2 งานสถาปัตยกรรม

7.3.3 งานสาธารณูปโภค

7.4 กองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม

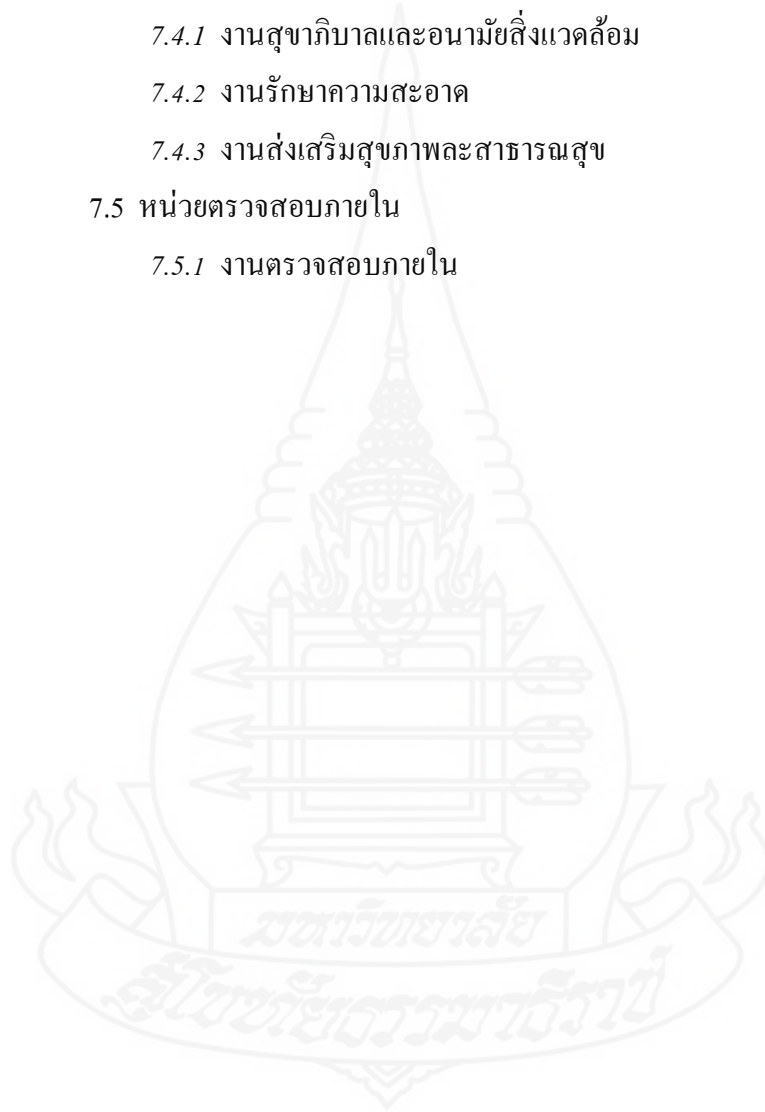
7.4.1 งานสุขาภิบาลและอนามัยสิ่งแวดล้อม

7.4.2 งานรักษาความสะอาด

7.4.3 งานส่งเสริมสุขภาพละสาธารณสุข

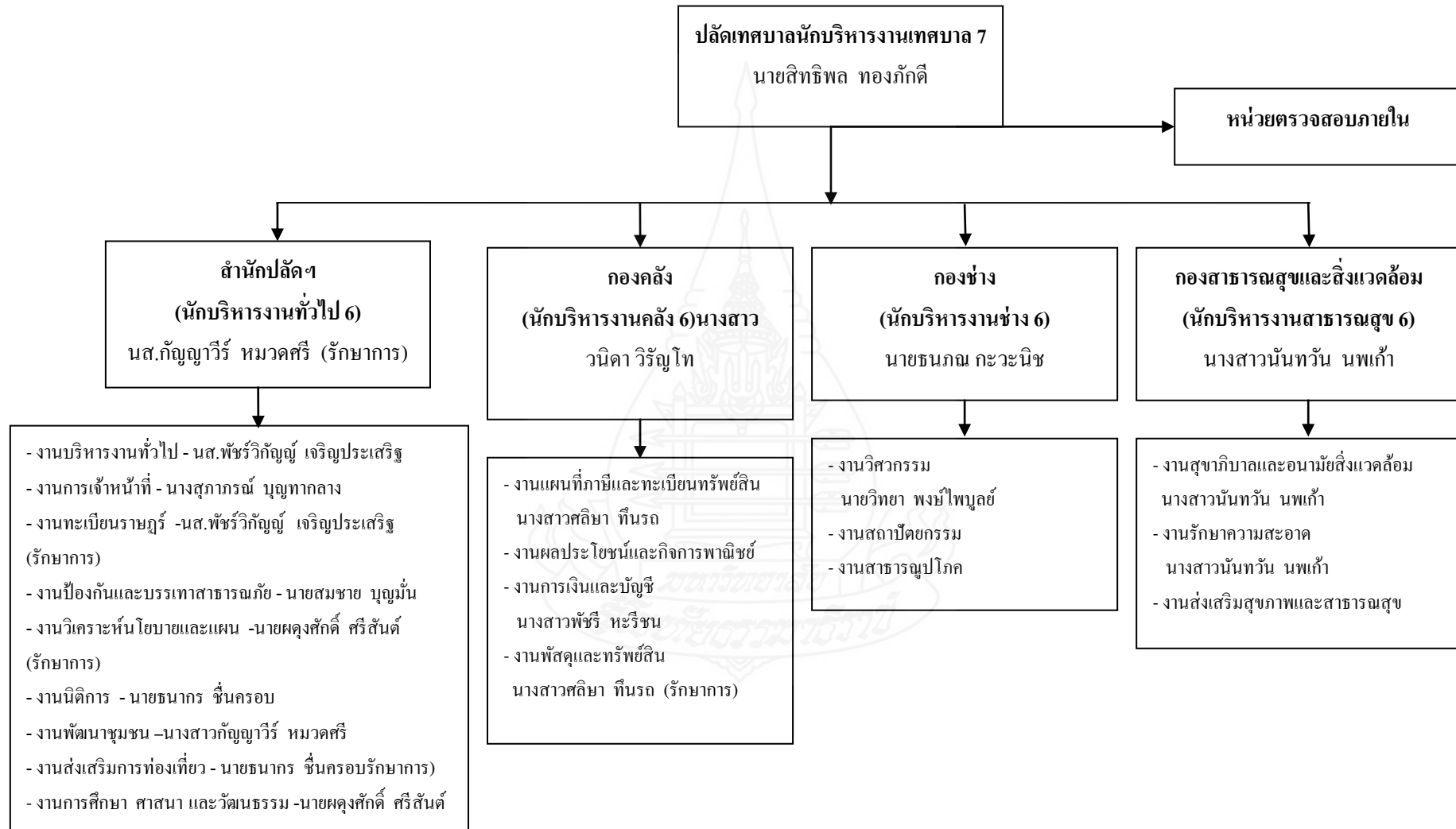
7.5 หน่วยตรวจสอบภายใน

7.5.1 งานตรวจสอบภายใน

ภาพที่ 2.1 กรอบโครงสร้างส่วนราชการของเทศบาลตำบลเกาะช้าง

8. คณะผู้บริหาร สมาชิกสภาเทศบาลตำบลเกาะช้างและการดำเนินงาน

8.1 คณะผู้บริหารเทศบาลตำบลเกาะช้างประกอบด้วย

8.1.1 นายศรัน	จรัสศรี	นายกเทศมนตรี
8.1.2 นายสิงหนาท	ประศาสน์ศิลป์	รองนายกเทศมนตรี
8.1.3 นายวินัย	กาวิชัย	รองนายกเทศมนตรี
8.1.4 นายสุทธิชัย	คมแท้	ที่ปรึกษานายกเทศมนตรี
8.1.5 นางสาวปฎิมา	ขุนสนธิ	เลขานุการนายกเทศมนตรี

8.2 สมาชิกสภาเทศบาลตำบลเกาะช้าง

8.2.1 นายพงษ์เพชร	เขาวรัตน์	สมาชิกสภาฯ เขตที่ 1
8.2.2 นายวิทยา	ประวาศวิล	สมาชิกสภาฯ เขตที่ 1
8.2.3 นายสมบูรณ์	สะสมสิน	สมาชิกสภาฯ เขตที่ 1
8.2.4 นายมานะ	สะสมสิน	สมาชิกสภาฯ เขตที่ 1
8.2.5 นายมีชัย	มีลาภ	สมาชิกสภาฯ เขตที่ 1
8.2.6 นายสัมพันธ์	จันเคิม	สมาชิกสภาฯ เขตที่ 1 (รอง ประธานสภาฯ)
8.2.7 นายสุเทพ	สุนทรกิจ	สมาชิกสภาฯ เขตที่ 2
8.2.8 นางสาวาล	ขจรกุล	สมาชิกสภาฯ เขตที่ 2
8.2.9 นายโสภณ	เฉลิมพงษ์	สมาชิกสภาฯ เขตที่ 2
8.2.10 นายสุรินทร์	เจตะปิก	สมาชิกสภาฯ เขตที่ 2
8.2.11 นายสันติ	ปลื้มกมล	สมาชิกสภาฯ เขตที่ 2
8.2.12 นายวิทยา	นพวรรณ	สมาชิกสภาฯ เขตที่ 2 (ประธาน สภาฯ)

วิสัยทัศน์ เทศบาลตำบลเกาะช้าง

" ทะเลใสป่าเขียว ท่องเที่ยวเชิงนิเวศ เกษตรอินทรีย์ไร้สาร ประมงพื้นบ้านยั่งยืน
ฟื้นฟูมาตรฐานการศึกษา "

พันธกิจ ภายใต้อพันธกิจการพัฒนา B.A.T.M.A.N ในด้านต่างๆดังนี้

B : BELIEVE FOR BETTER : ความเชื่อมั่นถึงอนาคตที่สดใสกว่า สร้างความเชื่อมั่น
ร่วมกันว่า เทศบาลจะทำหน้าที่บูรณาการทุกภาคส่วนเพื่อกำหนดแนวทางร่วมกันในการพัฒนา
เกาะช้างเพื่อก้าวไปสู่แหล่งท่องเที่ยวที่ดีกว่าแหล่งท่องเที่ยวอื่นๆ ที่มุ่งมั่นเน้นการพัฒนาด้านวัตถุ

มากขึ้นไปจนเสียสมดุล และกลายเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่เสื่อมโทรมทางธรรมชาติ จนเป็นสาเหตุให้เสื่อมคุณค่าในทางธุรกิจในที่สุด ด้วยศักยภาพพื้นฐานหลายด้านที่ได้เปรียบ แหล่งท่องเที่ยวอื่นๆ สามารถนำเกาะช้างให้กลายเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศระดับสากลที่มีชื่อเสียงได้

A : AGRICUTURAL & FISHERY PRODUCTIVITY : เกษตรเชิงคุณภาพที่เกี่ยวเนื่องซึ่งกันและกัน

ในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวที่ยั่งยืน ต้องพัฒนาอาชีพอื่นๆ ที่เป็นวิถีชีวิตดั้งเดิมของชุมชน โดยเฉพาะอาชีพการเกษตร โดยมุ่งเน้นการผลิตคุณภาพในแนวทางเกษตรอินทรีย์ ธรรมชาติให้เกาะช้างเป็นเขตปลอดสารเคมีในภาคเกษตรกรรม ส่งเสริมการตลาดที่ผลิตส่งเสริมภาคธุรกิจการท่องเที่ยวที่กำลังพัฒนาอย่างกว้างขวางในพื้นที่ สร้างรายได้ที่สูงขึ้น เพื่อการอยู่ร่วมกันของสังคมที่ความหลากหลายแต่อยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น และส่งเสริมการประมงในรูปแบบที่ ไม่ทำลายระบบนิเวศชายฝั่งทะเล ซึ่งเป็นแหล่งอนุบาลในวัยอ่อนของสัตว์ทะเลทั้งหลาย

T : TOURISM FOR SUSTAINMENT : ธุรกิจท่องเที่ยวเป็นมิตรสิ่งแวดล้อมเพื่อความยั่งยืน

อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว เป็นอุตสาหกรรมที่ลงทุนต่ำมากเพราะธรรมชาติได้สร้างวัตถุดิบที่เป็นสินค้าให้จึงอาศัยเพียงการบริหารจัดการที่ถูกทางก็จะนำพาความอยู่ดีกินดีมาให้คนในชาติและยังเป็นอุตสาหกรรมที่ปราศจากโรงงาน สร้างมลภาวะต่ำที่สุดเมื่อเปรียบเทียบกับอุตสาหกรรมอื่นๆ การท่องเที่ยวที่มีภาพเชิงซ้อนของการนำเสนอวิถีชีวิต วัฒนธรรม ประวัติศาสตร์ และกิจกรรมต่างๆ จะสามารถสร้างความยั่งยืนอย่างแท้จริง

M : MORAL CREATION : จริยธรรมค้ำจุนสังคมอยู่เย็นเป็นสุข

สังคมไทยในปัจจุบันสะท้อนภาพความเสื่อมทางจริยธรรมอย่างชัดเจน จึงเกิดปัญหาความขัดแย้งอันเกิดจากการแย่งชิงทรัพยากร มุ่งปลูกฝังความเชื่อผิดๆ ถูกวัตถุนิยมครอบงำเทศบาลตำบลเกาะช้างจะเข้าไปมีส่วนร่วมในการปลูกฝังจริยธรรมในสถานศึกษาเพื่อให้เยาวชนมีจิตสำนึกหวงแหนทรัพยากรและมีจิตอาสาที่จะเสียสละเพื่อส่วนร่วม ให้ชุมชนตระหนักถึงคุณค่าของธรรมชาติ หันมาใส่ใจหลักธรรมของทุกศาสนาที่สอนให้ไม่ละโมภ ไม่เอารัดเอาเปรียบผู้อื่น รู้จักมัธยัสถ์ อ่อนน้อมถ่อมตน ในฐานะเจ้าบ้านที่ดีที่พร้อมต้อนรับนักท่องเที่ยวจากทุกสารทิศด้วยไมตรีจิต

A : ABILITY MAXIMUM : ศักยภาพสูงสุดผู้วิกฤติโลก

ในภาวะที่เกิดวิกฤติทางเศรษฐกิจไปทั่วโลก ประชาคมโลกจะเกิดการเปลี่ยนแปลงในวงกว้าง เทศบาลจะมุ่งสร้างเสริมความเข้าใจของปัญหาที่เกิดขึ้นและธรรมชาติให้ทุกภาคส่วนอาศัยวิกฤติที่เกิดขึ้นเป็นโอกาสในการทุ่มเทศักยภาพของทรัพยากรบุคคลให้ถึงที่สุดเพื่อรอโอกาสที่

เศรษฐกิจจะกลับมาเฟื่องฟูในอนาคตอันใกล้มุ่งเน้นการฝึกอบรมด้านอาชีพ เพื่อสร้างเสริมศักยภาพให้แข็งแกร่ง และเทศบาลจะทำหน้าที่ส่งเสริมการตลาดที่จะดึงดูดนักท่องเที่ยวทดแทนทั้งชาวไทยและภูมิภาคอื่นๆที่มีความเป็นไปได้

N : NATURAL AWARENESS & CONSERVATION : ธรรมชาติสร้างสรรค์สิ่งล้ำค่าเสมอ

ธรรมชาติคือวัตถุดิบการท่องเที่ยวอย่างแท้จริง จึงต้องมุ่งรณรงค์ส่งเสริมให้ประชาชนในเกาะช้างเข้าใจและหวงแหนทรัพยากรธรรมชาติอันล้ำค่าที่มีอยู่ และพยายามร่วมแรงร่วมใจฟื้นฟูธรรมชาติที่มีแนวโน้มจะเสื่อมโทรมลง เพื่อเป็นจุดขายทางการท่องเที่ยวที่จะสร้างความอยู่ดีกินดี ให้กับประชาชนในพื้นที่และประเทศชาติในที่สุด ดังนั้นเทศบาลและชุมชนจึงต้องตระหนักเรื่องผลกระทบสิ่งแวดล้อมอันเกิดจากการพัฒนา จึงจำเป็นต้องเตรียมความพร้อมในเรื่องการกำจัดขยะที่มีประสิทธิภาพและเหมาะสม ตลอดจนระบบบำบัดน้ำเสียที่ได้มาตรฐานก่อนที่ปล่อยน้ำที่ผ่านการบำบัดลงสู่ธรรมชาติ

จุดมุ่งหมายเพื่อการพัฒนา

1. รักษาความสะอาดของถนนหรือทางเดินและที่สาธารณะให้เป็นระเบียบเรียบร้อย
2. ส่งเสริมการกีฬา จารีตประเพณี และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น
3. ให้มีและบำรุงระบบจราจรทางบก ทางน้ำและทางระบายน้ำ
4. จัดระเบียบชุมชน สังคม และการรักษาความสงบเรียบร้อย
5. จัดให้มีและบำรุงรักษาไฟฟ้า หรือ แสงสว่าง
6. ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
7. ป้องกันและระงับโรคติดต่อ
8. บำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม
9. กำจัดขยะ มูลฝอย สิ่งปฏิกูล และน้ำเสีย
10. จัดให้มีน้ำสะอาดหรือการประปาเพื่อการอุปโภค บริโภค และการเกษตร
11. ส่งเสริมการประกอบอาชีพของประชาชน การลงทุน พานิชยกรรม และการท่องเที่ยว
12. ส่งเสริมการศึกษา การฝึกอบรมและการมีส่วนร่วมของประชาชน
13. จัดให้มีการเรียนรู้ของชุมชนที่ทันสมัย
14. ส่งเสริมการพัฒนาสตรี เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุและผู้พิการ
15. ให้มีตลาด ท่าเทียบเรือและท่าข้าม

ยุทธศาสตร์การพัฒนา

ยุทธศาสตร์การพัฒนาประกอบด้วย ยุทธศาสตร์หลัก 6 ยุทธศาสตร์ ดังนี้

1. ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐาน

มุ่งพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานในตำบลเกาะช้างให้มีมาตรฐานและทั่วถึง เพื่อสนับสนุน การดำเนินการตามยุทธศาสตร์อื่นๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านคมนาคมขนส่ง การท่องเที่ยว และสาธารณสุขปกคต่างๆ โดยมีแนวทางดังนี้

1. ก่อสร้าง ปรับปรุง รักษาถนน สะพาน ท่อระบายน้ำ และทำเทียบเรือให้มีมาตรฐานและทั่วถึง
2. พัฒนาและปรับปรุงแหล่งน้ำ ลำคลอง เพื่อใช้ในการเกษตร การอุปโภคบริโภค
3. พัฒนาและปรับปรุงระบบไฟฟ้า ประปา ให้ทั่วถึงและเพียงพอต่อความต้องการ

2. ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านคุณภาพชีวิตและสังคมอยู่ดีมีสุข

มีจุดมุ่งหมายในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในตำบลเกาะช้างให้ได้รับการพัฒนาทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ ความรู้ ความสามารถ ทักษะการประกอบอาชีพ มีความมั่นคง และมีความปลอดภัยในการดำรงชีวิต ส่งเสริมให้คนในสังคม / ชุมชนมีคุณธรรม มีเหตุมีผล มีความพอประมาณและมีการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องเพื่อให้คนในสังคมมีความรอบรู้เท่าทันกับการเปลี่ยนแปลงของสังคม มุ่งเสริมสร้างสุขภาวะที่ดีของประชาชนและมุ่งส่งเสริมการจัดบริการสังคมสงเคราะห์แก่ผู้สูงอายุ เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างของสังคมไทยที่จะต้องเข้าสู่ภาวะผู้สูงอายุ เนื่องจากประชากรวัยผู้สูงอายุมีอัตราเพิ่มมากขึ้น ตลอดจนการแก้ไขปัญหาสุขภาพเสพติดและการเสริมสร้างความสมานฉันท์ในท้องถิ่น โดยมีแนวทางดำเนินการดังนี้

1. ส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการบริการทางสังคม การสังคมสงเคราะห์ คุณภาพชีวิตเด็ก สตรี คนชรา ผู้ด้อยโอกาส และผู้พิการ
2. ส่งเสริมและสนับสนุนการเสริมสร้างสุขภาวะของประชาชนให้มีสุขภาพแข็งแรง และได้รับการทางสาธารณสุขอย่างทั่วถึง
3. ส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการการศึกษาและการกีฬาให้มีประสิทธิภาพ และมาตรฐาน
4. ส่งเสริมและสนับสนุนสถาบันศาสนา และการธำรงรักษาไว้ซึ่งประเพณี วัฒนธรรมอันดีงามรวมทั้งภูมิปัญญาท้องถิ่นที่มีการสละสลวยมาช้านาน

5. ส่งเสริมและสนับสนุนการป้องกันแก้ไขปัญหาเสพติด และการรักษาความสงบเรียบร้อยในท้องถิ่น ตลอดจนการสร้างความสมานฉันท์ของชุมชนในท้องถิ่น
6. การพัฒนาคนและเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน
7. ส่งเสริมการป้องกันและควบคุมโรคติดต่อ และโรคระบาดในชุมชน

3. ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านเศรษฐกิจ

โดยส่งเสริมสนับสนุนให้ประชาชนและเกษตรกรในตำบลเกาะช้าง ดำรงชีวิตตามแนวพระราชดำริ “ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง” ส่งเสริมให้เกษตรกรมีการรวมตัวกันในรูปแบบกลุ่มฯ ร่วมแรง ร่วมใจกันในการดำเนินการในด้านการผลิต และการตลาดเพื่อสร้างชุมชนให้เข้มแข็งและมีส่วนร่วมในการพัฒนา รวมทั้งประสานความร่วมมือกับหน่วยงานภาครัฐกิจ หน่วยงานภาครัฐ และองค์กรเอกชนที่เกี่ยวข้อง ส่งเสริมให้เกษตรกรหันมาใช้ปุ๋ยอินทรีย์เพื่อลดต้นทุนทางการเกษตร และการพัฒนาระบบการคมนาคมขนส่งสายหลักให้มีมาตรฐาน โดยมีแนวทางดำเนินการดังนี้

1. ส่งเสริมและสนับสนุนการฝึกอบรม การฝึกอาชีพ และสร้างอาชีพให้แก่กลุ่มเกษตรกรและประชาชน
2. รณรงค์ให้ประชาชนและกลุ่มเกษตรกรมีความรู้ความเข้าใจในแนวทางการดำรงชีวิตตามหลัก “ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง”
3. ส่งเสริมและสนับสนุนการตลาดและการกระจายผลผลิตของเกษตรกร
4. พัฒนาและส่งเสริมการค้า การลงทุน
5. ส่งเสริมการใช้ปุ๋ยอินทรีย์แทนปุ๋ยเคมี

4. ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านการส่งเสริมการอนุรักษ์และการจัดการ

ทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม

มีจุดมุ่งหมายเพื่อการอนุรักษ์ฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รักษาไว้ซึ่งระบบนิเวศ และทรัพยากรธรรมชาติที่มีอยู่ ตลอดจนยกระดับคุณค่าทรัพยากรธรรมชาติ โดยคำนึงถึงหลักความเป็นธรรม ในการเข้าถึงและการแบ่งปันผลประโยชน์ การนำทรัพยากรมาใช้ประโยชน์ ภายใต้หลัก “ความพอเพียง” ของวิถีชีวิตของท้องถิ่นที่มีความสัมพันธ์และการพึ่ง ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยมีแนวทางดำเนินการดังนี้

1. ส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการควบคุม คุ่มครอง และการบังคับกฎหมายอย่างเคร่งครัด
2. จัดกิจกรรมฝึกอบรมและรณรงค์ให้ประชาชนมีจิตสำนึกหวงแหน ทรัพยากร ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

3. จัดกิจกรรมการส่งเสริมและฟื้นฟูสภาพทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

4. จัดให้มีระบบการกำจัดขยะโดยวิธีการคัดแยกและการแก้ไขปัญหามลพิษ

5. จัดให้มีระบบการบำบัดน้ำเสียและฟื้นฟูสภาพสิ่งแวดล้อม

5. ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านการบริหารจัดการที่ดีและการมีส่วนร่วมของประชาชน

มีจุดมุ่งหมายในการพัฒนากระบวนการบริหารและการบริการสาธารณะที่มีประสิทธิภาพ ประหยัด โปร่งใส และเป็นธรรม ส่งเสริมให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารท้องถิ่นมากที่สุด ส่งเสริมให้เกิดความร่วมมือระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการทำงานร่วมกัน โดยมีแนวทางดำเนินการดังนี้

1. เสริมสร้างความเข้มแข็งของภาคประชาชน ให้เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงานท้องถิ่น

2. พัฒนาระบบข้อมูลเพื่อการวางแผนพัฒนา และการประสานแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

3. พัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและเพิ่มช่องทางการรับข้อมูลข่าวสารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

4. พัฒนาบุคลากรองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้มีประสิทธิภาพ มีคุณธรรม และมีความรอบรู้ และดำเนินชีวิตตามแนวทาง “ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง”

5. พัฒนาระบบการบริหารจัดการขององค์กรให้มีประสิทธิภาพ ประหยัด โปร่งใส และเป็นธรรม

6. รณรงค์ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนเห็นประโยชน์ของการเสียภาษี และบริการประชาชน

7. พัฒนาอุปกรณ์ อาคาร สถานที่ในการบริการ และเครื่องมือเครื่องใช้ในการปฏิบัติงาน

6. ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านการท่องเที่ยว

โดยมุ่งการพัฒนาการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวที่มีอยู่เดิมให้มีประสิทธิภาพ ในขณะที่เดียวกันก็จัดหาและพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวแหล่งใหม่ๆ ที่มีอยู่ให้มีศักยภาพ และมีความหลากหลาย ภายใต้การมีส่วนร่วมและจิตสำนึกของการเป็นเจ้าบ้านที่ดี และส่งเสริมการท่องเที่ยวในเชิงอนุรักษ์ โดยมีแนวทางดำเนินการดังนี้

1. พัฒนาและปรับปรุงแหล่งท่องเที่ยวที่มีอยู่เดิมให้มีศักยภาพและมีมาตรฐาน
2. จัดหาและพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวแหล่งใหม่ๆ
3. ส่งเสริมการประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวของหมู่เกาะช้าง
4. ฝึกอบรมและรณรงค์ให้ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจ และมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

นเรศ ผิวอ่อน (2551) ศึกษาวิจัยเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของโครงการคัดแยกขยะเพื่อแก้ไขสิ่งแวดล้อมในเขตเทศบาลตำบลแหลมฉบัง จังหวัดชลบุรี ผลการศึกษาในส่วนของกลุ่มประชาชน พบว่า ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจด้านการจัดการขยะ ประชาชนส่วนใหญ่มีส่วนร่วมในการจัดการขยะมีความรู้ความเข้าใจเรื่องการคัดแยกขยะควรเริ่มจากแหล่งกำเนิดมากที่สุด พิจารณาประเด็นย่อยในแต่ละปัจจัย พบว่า เทศบาลตำบลแหลมฉบังควรมีการประชาสัมพันธ์ในนโยบายและวัตถุประสงค์ของโครงการด้านการจัดการขยะที่เทศบาล ฯ จัดขึ้น ให้กับประชาชนในท้องถิ่นได้รับทราบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการคัดแยกขยะมูลฝอย พบว่า การมีส่วนร่วมโดยรวมทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง ประชาชนที่ได้รับรู้ข้อมูลข่าวสารมากจะมีส่วนร่วมในการคัดแยกขยะมูลฝอยมากกว่าประชาชนที่ได้รับรู้ข้อมูลข่าวสารน้อย ส่วนประชาชนที่มีสถานภาพในชุมชนที่มีบทบาทมากจะมีส่วนร่วมในการคัดแยกขยะมูลฝอยมากกว่าประชาชนที่มีสถานภาพในชุมชนที่มีบทบาทน้อย ปัญหา อุปสรรค ในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการคัดแยกขยะมูลฝอยคือ ไม่มีถังแยกประเภทขยะมูลฝอยที่เพียงพอในบริเวณที่พักอาศัย

ฉาไลศา เนียมมณี และคณะ (2549) ศึกษาวิจัยเรื่องพฤติกรรมการคัดแยกขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตดินแดง กรุงเทพมหานคร พบว่า ประชาชนมีความรู้ในการคัดแยกขยะมูลฝอยในระดับปานกลาง ด้วยเหตุที่เกิดขึ้นจากการประชาสัมพันธ์ ประชาชนมีทัศนคติทางบวกและมีความพร้อมในการแสดงพฤติกรรมด้านดีในการคัดแยกขยะ กรุงเทพมหานครควรจะให้การสนับสนุนเรื่องภาชนะการคัดแยกเพื่อลดภาระของประชาชน ในส่วนของปัจจัยที่มีผลต่อการคัดแยกขยะ พบว่า เพศไม่ผลต่อพฤติกรรมการคัดแยกขยะมูลฝอยของประชาชน ปัจจัยที่มีผลต่อการคัดแยกขยะต่างกัน ได้แก่ การศึกษา อาชีพ รายได้ ความรู้ และขนาดครัวเรือน ซึ่งจากการศึกษา พบว่า ความรู้ ทัศนคติ และพฤติกรรมจะเกิดขึ้นในลักษณะต่อเนื่องกัน

ฉัตรารวรรษ คงจันทร์ (2548) ศึกษาวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินการคัดแยกขยะมูลฝอยเพื่อนำกลับมาใช้ประโยชน์ของคณะกรรมการชุมชนในเขต

เทศบาลนครขอนแก่น พบว่า รายงานการศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินการคัดแยกขยะมูลฝอยเพื่อการนำกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่มีอยู่ในระดับน้อยที่สุด เนื่องจากกลุ่มผู้ตอบแบบสอบถามมีภาระส่วนตัวมาก คิดว่าเป็นหน้าที่ของเทศบาล ส่วนระดับการมีส่วนร่วมในการกำหนดรูปแบบการคัดแยกขยะมูลฝอยและระดับการมีส่วนร่วมในการกำหนดวัตถุประสงค์ของการคัดแยกขยะมูลฝอยเพื่อการนำมาใช้ประโยชน์ใหม่ พบว่า กลุ่มตัวอย่างไม่ได้เข้ามามีส่วนร่วมเลย เนื่องจากไม่รู้จัดวิธีการคัดแยกและการนำขยะมูลฝอยกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ และเห็นว่าไม่ใช่หน้าที่ของตนเอง การส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์ข้อมูลขยะมูลฝอยเพื่อการนำมาใช้ประโยชน์ใหม่ สามารถส่งเสริมได้โดยการประชุมวางแผนให้ความรู้และระดมความคิดเห็นเพื่อให้ประชาชนเห็นความสำคัญของการนำขยะมูลฝอยกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ การส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการจัดให้มีถังขยะมูลฝอยแบบแยกประเภท สามารถส่งเสริมได้โดยการประกวดและแข่งขันคัดแยกขยะมูลฝอย การเก็บขนขยะมูลฝอยแบบแยกประเภท รวมทั้งการไปศึกษาดูงานหน่วยงานที่มีการคัดแยกประสบผลสำเร็จแล้ว

ชิต บางพิสุทธิกุล (2549) ศึกษาวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการคัดแยกขยะมูลฝอย ในเขตเทศบาลเมืองพะเยา กรณีศึกษา ชุมชนหลวงราชสันฐาน ตำบลเวียง อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา พบว่า ประชาชนส่วนใหญ่มีส่วนร่วมในการคัดแยกขยะ ภาพรวมทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง โดยพบว่าประชาชนมีส่วนร่วมในด้านการค้นคว้าสภาพปัญหาและสาเหตุของปัญหาสูงที่สุด รองลงมา ด้านการลงทุนและปฏิบัติ และต่ำที่สุดของระดับการมีส่วนร่วม คือ ด้านการวางแผนดำเนินกิจกรรม

วิโรจน์ ต้นดิษฐธรรม (2543) ศึกษาวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมในการกำจัดขยะศึกษากรณีองค์การบริหารส่วนตำบลเสม็ด อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี พบว่าการมีส่วนร่วมของประชาชนอยู่ในระดับกลาง ทั้งนี้เพราะชุมชนส่วนใหญ่เป็นชุมชนที่พักอาศัยเป็นเขตเจริญ ขาดความสนใจ มีอายุน้อยขาดการศึกษาและมาอาศัยอยู่ไม่นาน และพบว่าการมีส่วนร่วมสนับสนุนกิจกรรมจะมีมากกว่าการมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผลและมีแนวโน้มว่าผู้ที่มียาได้สูงจะมีส่วนร่วมมีความรับผิดชอบต่องานมากกว่าผู้มียาได้น้อยและผู้ที่พักอาศัยในพื้นที่นานกว่าจะมีส่วนร่วมมากกว่าผู้ที่อยู่อาศัยไม่นาน

เพชรวรรณ ศรีวัลย์ (2542) ศึกษาเรื่อง พฤติกรรมการกำจัดขยะของประชาชนในชนบทจังหวัดนครนายกพบว่าเพศหญิงมีพฤติกรรมการกำจัดขยะดีกว่าเพศชายแม่บ้านและสมาชิกในครัวเรือนดีกว่าหัวหน้าครอบครัวผู้มีการศึกษาระดับมัธยมต้นขึ้นไปจะมีพฤติกรรมความรับผิดชอบดีกว่าระดับประถมหรือต่ำกว่าครอบครัวที่มีรายได้น้อยจะดีกว่าครอบครัวรายได้สูงอาชีพเกษตรกรรมจะรับผิดชอบมากกว่าอาชีพค้าขายหรือรับจ้างการจะให้ประชาชนร่วมมือ

จำเป็นต้องสร้างความรู้ความเข้าใจ เพื่อให้เกิดความร่วมมือและรับผิดชอบต่อ ครอบครัว ชุมชนและสังคม

ณัฐรดี คงคั่น (2546) ศึกษาวิจัยเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตมีนบุรี กรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความรู้เกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอย การรับรู้ข้อมูลข่าวสาร การมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอย อยู่ในระดับดี พฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนโดยรวมอยู่ในระดับดี ปัจจัยกระตุ้นที่มีผลต่อพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยด้านการแยกขยะ คือ การมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยเท่านั้น

ไชยรัตน์ ศิรินคร (2548) ศึกษาวิจัยเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อจิตสำนึกสาธารณะด้านการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในชุมชนเขตเทศบาลนครพิษณุโลก ปรากฏว่าประชาชนในเขตเทศบาลนครพิษณุโลกส่วนใหญ่ ร้อยละ 51.8 มีระดับจิตสำนึกในระดับสูง และปัจจัยที่มีผลอย่างสำคัญต่อจิตสำนึกสาธารณะด้านการจัดการขยะมูลฝอย ได้แก่ ความคิดเห็นต่อการจัดการขยะมูลฝอยจำนวนการมีส่วนร่วมในโครงการเกี่ยวกับการปลูกสร้างจิตสำนึกสาธารณะด้านการจัดการขยะมูลฝอยและจำนวนช่องทางสื่อสารเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยโดยตัวแปรเหล่านี้มีทิศทางของความสัมพันธ์กับจิตสำนึกสาธารณะด้านการจัดการขยะมูลฝอยในทางบวก สำหรับความรู้ความเข้าใจของประชาชนในด้านการจัดการขยะมูลฝอยพบว่าไม่มีผลสำคัญต่อจิตสำนึกสาธารณะ

เวชมนต์ แสนโคตร (2549) ทำการศึกษาวิจัยการจัดการขยะมูลฝอยชุมชนแบบมีส่วนร่วมในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลอำเภอหนองสูง จังหวัดมุกดาหาร พบว่าหลังการทดลองผู้นำชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยโดยรวมเพิ่มขึ้นจากระดับปานกลางเป็นระดับมากส่งผลให้ปริมาณขยะมูลฝอยของชุมชนลดลง

อัมภัส วิเศษโมรา (2550) ศึกษาการจัดการมูลฝอยในองค์การบริหารส่วนตำบลแก่งเลิงจาน จังหวัดมหาสารคาม พบว่าการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนยังไม่มีมีการคัดแยกมูลฝอย ร้อยละ 32.67 กำจัดมูลฝอยเองและใช้บริการจาก อบต. ร้อยละ 71.88 กำจัดเองโดยการเทกองรวมกันแล้วเผา ร้อยละ 95.28 ของหลังคาเรือน ต้องการให้ อบต.เป็นผู้ดำเนินการกำจัดมูลฝอย ร้อยละ 95.28 นอกจากนี้มีความพร้อมในการคัดแยกขยะมูลฝอยก่อนทิ้ง ร้อยละ 73.50

ศักดิ์สิทธิ์ แยมศรี (2543) ศึกษาวิจัยการมีส่วนร่วมในการกำจัดขยะในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลหนองปรือ อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี พบว่าประชาชนมีส่วนร่วมในการกำจัดขยะต่ำเพราะผู้ที่เข้ามาอยู่อาศัยส่วนใหญ่เป็นผู้เข้ามาพักอาศัยเท่านั้นและเป็นกลุ่มที่มีการศึกษาดำรงได้น้อยมีสถานภาพเป็นผู้เช่าหรือผู้อาศัยการมีรายได้สูงมีความรู้อายุมากมีแนวโน้มว่าจะมีส่วนร่วมมากและการเป็นเจ้าของบ้านจะมีระดับการมีส่วนร่วมมากกว่าผู้เช่า หรือผู้อาศัย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการคัดแยกขยะ ในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลเกาะช้าง อำเภอเกาะช้าง จังหวัดตราด เป็นการศึกษาเชิงสำรวจ โดยใช้แบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่างและวิเคราะห์ทางสถิติ มีรายละเอียด ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในครั้งนี้อยู่คือหัวหน้าครัวเรือน หรือผู้มีอำนาจในการตัดสินใจที่มีอายุไม่ต่ำกว่า 18 ปี ถึง 65 ปี จำนวน 363 ครัวเรือน ซึ่งเทศบาลตำบลเกาะช้างเก็บค่าธรรมเนียมขยะ

1.2 จากข้อมูลของเทศบาลตำบลเกาะช้าง มีผู้จ่ายค่าธรรมเนียมการจัดเก็บขยะจำนวน 363 ครัวเรือนโดยใช้การสุ่มแบบใช้สูตร Yamane ซึ่งพิจารณาจากกลุ่มตัวอย่าง ในพื้นที่ของเทศบาลโดยผู้ศึกษาได้เลือกใช้ที่ระดับความเชื่อมั่น 97 % และความคลาดเคลื่อนของการสุ่มตัวอย่างที่ระดับ 0.03 เนื่องจากเป็นการเพิ่มความเชื่อมั่นในงานวิจัย และเพิ่มปริมาณกลุ่มตัวอย่าง

สูตร
$$n = \frac{N}{1 + N(e)^2}$$

โดยที่ $n =$ ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง
 $N =$ จำนวนประชากรทั้งหมด
 $e =$ ค่าความคลาดเคลื่อน ในที่ใช้ที่ระดับ 3%

แทนค่าสูตรเป็น
$$n = \frac{363}{1 + 363(0.03)^2}$$

$$n = \frac{363}{1.327}$$

$$n = 274 \text{ คน}$$

เมื่อได้กลุ่มตัวอย่างแล้ว คำนวณหาขนาดของกลุ่มตัวอย่างแบบสัดส่วน (Quota Sampling) รายละเอียดตามตารางที่ 3.1

ตารางที่ 3.1 ขนาดของกลุ่มตัวอย่างแบบสัดส่วน (Quota Sampling)

หมู่ที่	ชื่อหมู่บ้าน	ผู้จ่ายค่าธรรมเนียมการ จัดเก็บขยะ	ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง
1	บ้านคลองนนทรี	34	26
2	บ้านด่านใหม่	52	39
3	บ้านคลองสน	57	43
4	บ้านคลองพร้าว	220	166
	รวม	363	274

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

2.1 ทำการศึกษาข้อมูลทุติยภูมิ จาก เอกสาร หนังสือ บทความ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการคัดแยกขยะ ในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลเกาะช้าง
อำเภอเกาะช้าง จังหวัดตราด

2.2 รวบรวมผลการศึกษา เพื่อนำมากำหนดขอบเขตในการสร้างเครื่องมือในการวิจัย

2.3 สร้างเครื่องมือที่ใช้เก็บข้อมูล คือแบบสอบถาม มีโครงสร้างซึ่งเป็นแบบสอบถามที่
ผู้วิจัยดัดแปลงขึ้น โดย ประกอบด้วย 4 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 เป็นคำถามที่เกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างประกอบด้วย เพศ
อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ สมาชิกในครอบครัว สถานภาพที่อาศัย ระยะเวลาอาศัยใน
ชุมชน สถานภาพในชุมชน เป็นคำถามแบบปลายปิด

ส่วนที่ 2 เป็นคำถามที่เกี่ยวข้องกับความคิดในด้านการจัดการขยะมูลฝอยของ
ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลเกาะช้าง

ส่วนที่ 3 เป็นคำถามที่เกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนใน
การคัดแยกขยะในเขตเทศบาลตำบลเกาะช้างลักษณะเป็นมาตรประเมินค่า (Rating Scale) โดยมี
เกณฑ์การตรวจให้คะแนนการตอบเป็นตัวเลือก 5 ระดับ ดังนี้

ระดับความคิดเห็น	มากที่สุด	ให้	5	คะแนน
ระดับความคิดเห็น	มาก	ให้	4	คะแนน
ระดับความคิดเห็น	ปานกลาง	ให้	3	คะแนน

ระดับความคิดเห็น	น้อย	ให้	2	คะแนน
ระดับความคิดเห็น	น้อยที่สุด	ให้	1	คะแนน

ส่วนที่ 4 เป็นคำถามปลายเปิด (Open – ended Question) เพื่อให้ผู้ตอบได้เสนอ ปัญหา แนวทางแก้ไข และข้อเสนอแนะต่าง ๆ

2.4 นำแบบสอบถามนำเสนอผู้ที่ชำนาญการ เฉพาะเพื่อแก้ไขและตรวจความถูกต้อง

2.5 นำแบบสอบถามที่ตรวจสอบ แล้วไปทดลองใช้กับประชาชนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 ราย และนำผลไปวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

3.1 ศึกษาค้นคว้าข้อมูลจากตำรา หนังสือ รายงานผลการวิจัย สถิติ ตัวเลข และเอกสารต่าง ๆ รวมถึงเข้าถึงข้อมูลที่ได้จากอินเทอร์เน็ต

3.2 เดินทางออกไปเก็บรวบรวมข้อมูล ภาคสนามในพื้นที่ โดยนำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบแล้วแจกให้กลุ่มตัวอย่าง สอบถามกลุ่มประชากรตัวอย่างจำนวน 274 คน โดยใช้เวลาประมาณ 15 วัน

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบความครบถ้วนและถูกต้องของข้อมูลในแบบสอบถามมาบันทึกลงในเครื่องคอมพิวเตอร์ และใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ SPSS วิเคราะห์ข้อมูล รวมทั้งใช้รูปแบบการวิเคราะห์เชิงพรรณนา สำหรับสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

4.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ สมาชิกในครอบครัว สถานภาพที่อาศัย ระยะเวลาอาศัยในชุมชน สถานภาพในชุมชน โดยใช้ความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage)

4.2 ข้อมูล เกี่ยวกับความคิดเห็นของประชาชน ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการคัดแยกขยะ เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลการหาความแตกต่างระหว่างตัวแปรอิสระและตัวแปรตามโดยใช้ สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive) สำหรับอธิบายข้อมูลของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

เกณฑ์การแปลผล

นำผลคะแนนที่ได้มาวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ยเลขคณิต โดยมีเกณฑ์การแปลความ ดังนี้

$$\text{สูตรการหาอันตรภาคชั้น} \quad \frac{N-1}{N} = \frac{5-1}{5} = 0.80$$

เกณฑ์ค่าเฉลี่ยในการแปลความหมาย

ค่าเฉลี่ย	4.21 – 5.00	หมายถึง	ความคิดเห็นระดับ	มากที่สุด
ค่าเฉลี่ย	3.41 – 4.20	หมายถึง	ความคิดเห็นระดับ	มาก
ค่าเฉลี่ย	2.61 – 3.40	หมายถึง	ความคิดเห็นระดับ	ปานกลาง
ค่าเฉลี่ย	1.81 – 2.60	หมายถึง	ความคิดเห็นระดับ	น้อย
ค่าเฉลี่ย	1.00 – 1.80	หมายถึง	ความคิดเห็นระดับ	น้อยที่สุด

บทที่ 4

ผลการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการคัดแยกขยะในเขตเขตพื้นที่เทศบาลตำบลเกาะช้าง อำเภอเกาะช้าง จังหวัดตราด โดยรวบรวมข้อมูลจากประชาชนที่รับบริการจัดเก็บขยะมูลฝอย จำนวน 274 ครั้วเรือน สามารถเก็บแบบสอบถามคืนได้ 266 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 97.08 จากแบบสอบถามที่ผู้วิจัยทำขึ้น แบบสอบถามที่นำมาวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติแบ่งออกเป็น 3 ส่วน ส่วนที่ 1 เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง โดยการแจกแจงความถี่และร้อยละ (Percentage) ส่วนที่ 2 เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลที่แสดงความคิดเห็นที่เกี่ยวข้องกับการคัดแยกขยะมูลฝอยของประชาชน โดยการใช้การแจกแจงความถี่และร้อยละ และส่วนที่ 3 เป็นความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยการส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการคัดแยกขยะมีรายละเอียดดังนี้

1. ปัจจัยส่วนบุคคล

ปัจจัยส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วย เพศ อายุ วุฒิการศึกษา อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน จำนวนสมาชิกในครอบครัว สถานภาพในครอบครัว สถานที่พักอาศัย ระยะเวลาอาศัยในชุมชน และสถานภาพในชุมชน ซึ่งมีรายละเอียดของผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังแสดงในตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4.1 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ปัจจัยส่วนบุคคล	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	110	41.35
หญิง	156	58.65
รวม	266	100.00

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ปัจจัยส่วนบุคคล	จำนวน (คน)	ร้อยละ
2. อายุ		
ไม่เกิน 21 ปี	68	25.56
21 – 40 ปี	93	35.96
41 – 60 ปี	81	30.45
60 ปีขึ้นไป	24	9.02
รวม	266	100.00
3. วุฒิการศึกษา		
ต่ำกว่ามัธยมศึกษา	70	26.32
มัธยมศึกษา	92	34.59
ปวส./ปริญญาตรี	99	37.22
สูงกว่าปริญญาตรี	5	1.88
รวม	266	100.00
4. อาชีพประจำ		
รับจ้าง/ธุรกิจส่วนตัว	103	38.72
แม่บ้าน/พ่อบ้าน	50	18.80
รับราชการ/เอกชน	44	16.54
นักเรียน/นักศึกษา	69	25.94
รวม	266	100.00
5. รายได้เฉลี่ยต่อเดือน		
น้อยกว่า 5,000 บาท	118	44.36
5,001 – 11,000 บาท	107	40.23
11,001 – 15,000 บาท	36	13.53
มากกว่า 15,000	5	1.88
รวม	266	100.00

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ปัจจัยส่วนบุคคล	จำนวน (คน)	ร้อยละ
6. จำนวนสมาชิกในครอบครัว		
1 – 2 คน	72	27.07
3 – 4 คน	101	37.97
5 – 6 คน	67	25.19
7 คนขึ้นไป	26	9.77
รวม	266	100.00
7. สถานภาพในที่อยู่อาศัย		
เป็นของตนเอง	107	40.23
เช่าพัก	31	11.65
เป็นผู้อาศัย	113	42.48
ที่พักสวัสดิการ	15	5.64
รวม	266	100.00
8. ระยะเวลาการอยู่ในชุมชน		
ไม่เกิน 5 ปี	46	17.29
5 – 10 ปี	85	32.95
10 – 15 ปี	28	10.53
นานกว่า 15 ปี	107	40.23
รวม	266	100.00
9. สถานภาพในชุมชน		
ผู้นำในกลุ่มชุมชน	3.0	1.13
คณะกรรมการในชุมชน	0.0	0.00
สมาชิกในกลุ่มชุมชน	70	26.32
ประชาชนทั่วไป	193	72.56
รวม	266	100.00

จากตารางที่ 4.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลเกาะช้างของกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 266 คน พบว่า

1) ข้อมูลเกี่ยวกับเพศ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 156 คน คิดเป็นร้อยละ 58.65 และเป็นชาย จำนวน 110 คน คิดเป็นร้อยละ 41.35

2) ข้อมูลเกี่ยวกับอายุ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 21-40 ปี จำนวน 93 คน คิดเป็นร้อยละ 34.96 รองลงมามีอายุระหว่าง 41-60 จำนวน 81 คน คิดเป็นร้อยละ 30.45 มีอายุไม่เกิน 21 ปี จำนวน 68 คน คิดเป็นร้อยละ 25.56 มีอายุ 60 ปี ขึ้นไป จำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 9.02 ตามลำดับ

3) ข้อมูลเกี่ยวกับระดับการศึกษา กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับปวส./ปริญญาตรี จำนวน 99 คน คิดเป็นร้อยละ 37.22 รองลงมาจบการศึกษาระดับมัธยมศึกษา/ปวช. จำนวน 92 คน คิดเป็นร้อยละ 34.96 การศึกษาต่ำกว่าระดับมัธยมศึกษา จำนวน 70 คน คิดเป็นร้อยละ 26.32 และสูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 1.88 ตามลำดับ

4) ข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ ประกอบอาชีพรับ/ธุรกิจส่วนตัว จำนวน 103 คน คิดเป็นร้อยละ 38.72 รองลงมาเป็นนักเรียน/นักศึกษา จำนวน 69 คน คิดเป็นร้อยละ 25.94 อาชีพรับราชการ/เอกชน จำนวน 50 คน คิดเป็นร้อยละ 18.80 และอาชีพพ่อบ้าน/แม่บ้าน จำนวน 44 คน คิดเป็นร้อยละ 16.54 ตามลำดับ

5) ข้อมูลเกี่ยวกับรายได้เฉลี่ยต่อเดือน กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีรายได้ไม่เกิน 5,000 บาท จำนวน 118 คน คิดเป็นร้อยละ 44.36 รองลงมามีรายได้อยู่ระหว่าง 5,001-11,000 บาท จำนวน 107 คน คิดเป็นร้อยละ 40.23 มีรายได้อยู่ระหว่าง 11,001-15,000 บาท จำนวน 36 คน คิดเป็นร้อยละ 13.53 มีรายได้มากกว่า 15,000 บาท ขึ้นไป จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 1.88 ตามลำดับ

6) ข้อมูลเกี่ยวกับจำนวนสมาชิกในครอบครัว พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีสมาชิก 3-4 คน จำนวน 101 ครอบครัว คิดเป็นร้อยละ 38.97 รองลงมาสมาชิก 1-2 คน จำนวน 72 ครอบครัว คิดเป็นร้อยละ 27.07 สมาชิก 5-6 คน จำนวน 67 ครอบครัว คิดเป็นร้อยละ 25.19 สมาชิก 7 คนขึ้นไป จำนวน 26 ครอบครัว คิดเป็นร้อยละ 9.77 ตามลำดับ

7) ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพในที่อยู่อาศัยกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีที่พักเป็นของตนเองจำนวน 107 คน คิดเป็นร้อยละ 40.23 รองลงมาเป็นผู้เช่าอาศัย จำนวน 113 คน คิดเป็นร้อยละ 42.48 เช่าที่พักอาศัย จำนวน 31 คน คิดเป็นร้อยละ 11.65 มีที่พักสวัสดิการ จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 5.64 ตามลำดับ

8) ข้อมูลเกี่ยวกับระยะเวลาการอยู่อาศัยในชุมชน พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่อยู่อาศัยนานกว่า 15 ปี จำนวน 107 คน คิดเป็นร้อยละ 40.23 รองลงมาอยู่อาศัย 5-10 ปี จำนวน 85 คน

คิดเป็นร้อยละ 31.95 อยู่อาศัยไม่เกิน 5 ปี จำนวน 46 คน คิดเป็นร้อยละ 17.29 อยู่อาศัย 10-15 ปี จำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 10.53 ตามลำดับ

9) ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพในชุมชน พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นประชาชนทั่วไป จำนวน 193 คน คิดเป็นร้อยละ 72.56 รองลงมาเป็นสมาชิกในกลุ่มชุมชน จำนวน 70 คน คิดเป็นร้อยละ 26.32 ผู้นำในกลุ่มชุมชน จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 1.13 ไม่มีกลุ่มตัวอย่างคณะกรรมการในชุมชน ตามลำดับ

2. ข้อมูลที่แสดงความคิดเห็นที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชน

ข้อมูลที่แสดงความคิดเห็นที่เกี่ยวข้องกับการคัดแยกขยะมูลฝอยของประชาชน รายละเอียดของผลการวิเคราะห์ข้อมูลแสดงในตารางที่ 4.2

ตารางที่ 4.2 จำนวนและร้อยละจำแนกตามความคิดเห็นที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะมูลฝอย

ความคิดเห็นที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะมูลฝอย	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. ในชุมชนของท่าน มีการรณรงค์การคัดแยกและนำขยะมูลฝอยกลับมาใช้ประโยชน์ หรือไม่		
มี	251	94.36
ไม่มี	15	5.64
รวม	266	100.00
2. ท่านเคยได้รับความเดือดร้อนจากปัญหาขยะมูลฝอยจากข้อต่อไปนี้		
กลิ่นเหม็น	228	85.71
ความรำคาญจากแมลงวัน	76	28.57
ขาดความสวยงามไม่น่ามอง	127	47.74
เจ็บป่วย/ได้รับเชื้อโรคจากขยะมูลฝอย	12	4.51
ไม่เคย	9	3.38

ตาราง 4.2 (ต่อ)

ความคิดเห็นที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะมูลฝอย	จำนวน (คน)	ร้อยละ
7. ท่านคิดว่าขยะมูลฝอยที่สามารถคัดแยกและนำมาใช้ประโยชน์ได้ใหม่คือ		
แก้ว	180	67.67
กระป๋องน้ำอัดลม กระป๋องเบียร์	85	31.95
หลอดไฟ	0	0.00
เหล็ก	34	12.78
ถุงพลาสติกเพื่อนอาหาร	20	7.52
ขวดพลาสติก	250	93.98
ขวด/กระป๋องยาฆ่าแมลง	13	4.89
สำลี/กระดาษทิชชูใช้แล้ว	5	1.88
กระดาษ	143	53.76
ถ่ายไฟฉาย	0	0.00
8. ท่านทำการคัดแยกขยะในครัวเรือนหรือไม่		
มีการคัดแยก	196	73.68
ไม่มีการคัดแยก	70	26.32
รวม	266	100.00
9. สาเหตุสำคัญที่ทำให้ท่านไม่ทำการคัดแยกขยะมูลฝอย (n=70)		
ยุ่งยาก เสียเวลา	69	98.57
ขยะที่คัดแยกและนำไปขายมีราคาต่ำ	2	2.86
ไม่ทราบว่าขยะสามารถนำไปขายหรือนำมาใช้ประโยชน์ใหม่ได้ (เช่นการทำปุ๋ยหมัก)	14	20

ตาราง 4.2 (ต่อ)

ความคิดเห็นที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะมูลฝอย	จำนวน (คน)	ร้อยละ
10. หลังจากที่ท่านคัดแยกขยะแล้ว ท่านนำขยะที่คัดแยกไปทำอะไร (n=196)		
นำไปขาย	161	82.14
นำไปทำปุ๋ยหมัก	42	21.43
คัดแยกไว้และรอให้เทศบาลมาเก็บขน	93	47.49
นำไปเลี้ยงสัตว์ (เศษอาหาร)	27	13.78
อื่น ๆ	0	0

จากตารางที่ 4.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านความคิดเห็นที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะมูลฝอยพบว่า

1) กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีการคัดแยกขยะมูลฝอย จำนวน 251 คน คิดเป็นร้อยละ 94.36 กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เคยได้รับความเดือนร้อนจากปัญหาขยะมูลฝอยด้านกลิ่นเหม็น จำนวน 228 คนคิดเป็นร้อยละ 85.71 ขาดความสวยงามไม่น่ามองจำนวน 127 คน ความรำคาญจากแมลงวันจำนวน 76 คนคิดเป็นร้อยละ 28.57 เจ็บป่วย/ได้รับเชื้อโรคจากขยะมูลฝอย 12 คนคิดเป็นร้อยละ 4.51 และไม่เคยได้รับความเดือนร้อนจากปัญหาขยะมูลฝอยจำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 3.38ตามลำดับ

2) เมื่อพิจารณาจากช่องทางการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร พบว่า ส่วนใหญ่รับรู้ข้อมูลข่าวสารจากวิทยุโทรทัศน์ จำนวน 189 คน คิดเป็นร้อยละ 71.05 รองลงมา แผ่นพับ/โปสเตอร์ จำนวน 143 คน คิดเป็นร้อยละ 53.76 จากผู้นำชุมชน จำนวน 57 คนคิดเป็นร้อยละ 21.43 จากตัวบุคคล จำนวน 46 คน คิดเป็นร้อยละ 17.29 จากหนังสือ จำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 9.77 จากหนังสือพิมพ์ จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 7.14 ตามลำดับ

3) กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่คิดว่าการจัดการขยะมูลฝอยวิธีที่เหมาะสมและเกิดประสิทธิภาพดีที่สุดคือ การลดปริมาณขยะ และการฝังกลบเท่ากันคือ 128 คน คิดเป็นร้อยละ 48.12 โดยวิธีเผา 10 คนคิดเป็นร้อยละ 3.76 ในด้านความคิดเห็นว่าชนิดใดขยะเปียกนั้นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่คิดว่าเป็น เศษผัก/ผลไม้ที่เน่าเสีย 257 คน คิดเป็นร้อยละ 96.62 รองลงมาเป็น เศษอาหาร 221

คนคิดเป็นร้อยละ 83.08 ใบไม้ กิ่งไม้ หญ้า 14 คน คิดเป็นร้อยละ 5.26 โฟมและพลาสติก 4 คนคิดเป็นร้อยละ 1.50 ส่วนกระดาษและเหล็กไม่มี ในด้านขยะมูลฝอยที่สามารถคัดแยกและนำมาใช้ประโยชน์ได้ใหม่กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่คิดว่าเป็นขวดพลาสติก 250 คน คิดเป็นร้อยละ 93.98 รองลงมาคือแก้ว 180 คนคิดเป็นร้อยละ 67.67 กระดาษ 143 คนคิดเป็นร้อยละ 53.76 กระจังน้ำอัดลม/กระจังเบียร์ 85 คน คิดเป็นร้อยละ 31.95 เหล็ก 34 คน คิดเป็นร้อยละ 12.78 ถุงพลาสติกเปื้อนอาหาร 20 คน คิดเป็นร้อยละ 7.52 กระจัง/ขวดยาฆ่าแมลง 13 คน คิดเป็นร้อยละ 4.89 สำลี/กระดาษทิชชูใช้แล้ว 5 คนคิดเป็นร้อยละ 1.88 ส่วนถ่ายไฟฉายและหลอดไฟไม่คิดว่าสามารถคัดแยกและนำมาใช้ประโยชน์ได้

4) ในด้านคัดแยกขยะในครัวเรือนกลุ่มตัวอย่างมีการคัดแยก 196 คน คิดเป็นร้อยละ 73.68 ไม่มีการคัดแยก 70 คน คิดเป็นร้อยละ 26.32 ส่วนใหญ่ที่คัดแยกนำไปขาย 161 คน คิดเป็นร้อยละ 82.14 รองลงมาคัดแยกไว้และรอให้เทศบาลมาเก็บขน 93 คน คิดเป็นร้อยละ 47.49 นำไปทำปุ๋ยหมัก 42 คน คิดเป็นร้อยละ 21.43 และนำไปเลี้ยงสัตว์ (เศษอาหาร) 27 คน คิดเป็นร้อยละ 13.78 ตามลำดับ

5) ในส่วนผู้ที่ไม่มี การคัดแยกนั้นส่วนใหญ่มีความเห็นว่ายุ่งยาก เสียเวลา 69 คน คิดเป็นร้อยละ 98.57 รองลงมาไม่ทราบว่าขยะสามารถนำไปขายหรือนำมาใช้ประโยชน์ใหม่ได้ 14 คนคิดเป็นร้อยละ 20.0 และเห็นว่าขยะที่คัดแยกและนำไปขายมีราคาต่ำ 2 คน คิดเป็นร้อยละ 2.86

3. ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการคัดแยกขยะมูลฝอย

ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมคือ

- 1) การมีส่วนร่วมในการริเริ่มโครงการ
- 2) การมีส่วนร่วมในการวางแผนโครงการ
- 3) การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติตามโครงการ
- 4) การได้รับประโยชน์จากโครงการ
- 5) การมีส่วนร่วมในการติดตามผลและประเมินผลที่ได้

ตารางที่ 4.3 ปัจจัยการมีส่วนร่วมในการคิดริเริ่มโครงการ

ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการ คัดแยกขยะมูลฝอย	ความคิดเห็น					\bar{x}	S.D.	ความหมาย
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด			
1. การเข้าร่วมประชุมเพื่อรับทราบโครงการคัดแยกขยะในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลเกาะช้าง จากเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง	-	28	171	67	-	2.85	0.58	ส่งผลปานกลาง
2. การเข้าร่วมประชุมกับกรรมการและเพื่อนบ้านเพื่อพิจารณารับโครงการคัดแยกขยะในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลเกาะช้าง	-	47	166	53	-	2.98	0.61	ส่งผลปานกลาง
3. การซักถามปัญหาต่าง ๆ เกี่ยวกับการคัดแยกขยะจากที่ประชุมโครงการคัดแยกขยะในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลเกาะช้าง	-	45	184	37	-	3.03	0.56	ส่งผลปานกลาง
4. การเสนอปัญหาด้านการสาธารณสุขที่เกิดจากขยะต่อที่ประชุมโครงการคัดแยกขยะในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลเกาะช้าง	-	39	152	72	3	2.85	0.67	ส่งผลปานกลาง
5. การได้รับการชักชวนจากเพื่อนบ้านให้เข้าร่วมโครงการคัดแยกขยะในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลเกาะช้าง	-	55	169	42	-	3.05	0.60	ส่งผลปานกลาง

จากตารางที่ 4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านปัจจัยการมีส่วนร่วมในการคิดริเริ่มโครงการ พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีส่วนร่วมปานกลาง ($\bar{x}=2.95$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นว่าการได้รับการชักชวนจากเพื่อนบ้านให้เข้าร่วมโครงการคัดแยกขยะส่งผลมากกว่าทุกข้อ ($\bar{x}=2.98$) รองลงมาเป็นการซักถามปัญหาต่าง ๆ เกี่ยวกับการคัดแยกขยะจากที่ประชุมโครงการคัดแยกขยะ ($\bar{x}=3.03$) การเข้าร่วมประชุมกับกรรมการและเพื่อนบ้านเพื่อ

พิจารณาจับโครงการคัดแยกขยะ ($\bar{x}=2.85$) การเข้าร่วมประชุมเพื่อรับทราบโครงการคัดแยกขยะ และการเสนอปัญหา ด้านการสาธารณสุขที่เกิดจากขยะต่อที่ประชุมโครงการคัดแยกขยะเท่ากัน ($\bar{x}=3.05$) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.4 ปัจจัยการมีส่วนร่วมในการวางแผนโครงการ

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการคัดแยกขยะมูลฝอย	ความคิดเห็น					\bar{x}	S.D.	ความหมาย
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด			
1. การเข้าร่วมประชุมเพื่อการวางแผนคัดแยกขยะกับกรรมการฯและเพื่อนบ้าน	-	47	165	54	-	2.97	0.62	ส่งผลปานกลาง
2. การเสนอความคิดเห็นเกี่ยวกับการคัดแยกขยะต่อที่ประชุมโครงการคัดแยกขยะ	-	33	159	74	-	2.85	0.62	ส่งผลปานกลาง
3. การให้คำปรึกษาในการวางแผนการคัดแยกขยะ	-	26	153	87	-	2.77	0.61	ส่งผลปานกลาง
4. การเลือกคณะกรรมการหรือผู้แทนที่จะทำงานในโครงการคัดแยกขยะ	-	22	160	84	-	2.77	0.59	ส่งผลปานกลาง
5. การอธิบายหรือชี้แจงแผนการคัดแยกขยะให้เพื่อนบ้านหรือสมาชิกในครอบครัวทราบ	-	46	143	77	-	2.88	0.67	ส่งผลปานกลาง

จากตารางที่ 4.4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านปัจจัยการมีส่วนร่วมในวางแผนโครงการ พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีส่วนร่วมปานกลาง ($\bar{x}=2.85$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นว่าการเข้าร่วมประชุมเพื่อการวางแผนคัดแยกขยะกับกรรมการฯและเพื่อนบ้านส่งผลมากกว่าทุกข้อ ($\bar{x}=2.97$) รองลงมาเป็นการอธิบายหรือชี้แจงแผนการคัดแยกขยะให้เพื่อนบ้านหรือสมาชิกในครอบครัวทราบ ($\bar{x}=2.88$) การเสนอความคิดเห็นเกี่ยวกับการคัดแยกขยะต่อที่ประชุม

โครงการคัดแยกขยะ ($\bar{x}=2.85$) การให้คำปรึกษาในการวางแผนการคัดแยกขยะและ การเลือกคณะกรรมการหรือผู้แทนที่จะทำงานในโครงการคัดแยกขยะ ($\bar{x}=2.95$) ตามลำดับ

ตาราง 4.5 ปัจจัยที่มีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานตามโครงการ

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการคัดแยกขยะมูลฝอย	ความคิดเห็น					\bar{x}	S.D.	ความหมาย
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด			
1. การให้คำปรึกษาหรือคำแนะนำแก่เพื่อนบ้านในการดำเนินโครงการคัดแยกขยะ	-	24	192	50	-	2.90	0.52	ส่งผลปานกลาง
2. การให้ความช่วยเหลือกรรมการดำเนินโครงการคัดแยกขยะ	-	35	187	44	-	2.97	0.54	ส่งผลปานกลาง
3. การปฏิบัติตามคำแนะนำของคณะกรรมการโครงการคัดแยกขยะ	4	47	156	59	-	2.98	0.68	ส่งผลปานกลาง
4. การชักชวนเพื่อนบ้านและสมาชิกในครอบครัวให้เข้าร่วมโครงการคัดแยกขยะ	-	48	138	80	-	2.88	0.68	ส่งผลปานกลาง
5. การเสียสละ แรงกายแรงใจ เงินทองหรือสิ่งของสนับสนุนโครงการคัดแยกขยะ	-	30	171	65	-	2.87	0.58	ส่งผลปานกลาง

จากตารางที่ 4.5 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านปัจจัยที่มีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานตามโครงการ พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีส่วนร่วมปานกลาง ($\bar{x}=2.92$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นว่าการปฏิบัติตามคำแนะนำของคณะกรรมการโครงการคัดแยกขยะส่งผลมากกว่าทุกข้อ ($\bar{x}=2.95$) รองลงมาเป็นการให้ความช่วยเหลือกรรมการดำเนินโครงการคัดแยกขยะ ($\bar{x}=2.97$) การให้คำปรึกษาหรือแนะนำแก่เพื่อนบ้านในการดำเนินโครงการคัดแยกขยะ ($\bar{x}=2.90$) การชักชวนเพื่อนบ้านและสมาชิกในครอบครัวให้เข้าร่วมโครงการคัดแยกขยะ ($\bar{x}=2.88$) และ การเสียสละ แรงกายแรงใจ เงินทองหรือสิ่งของสนับสนุนโครงการคัดแยกขยะ ($\bar{x}=2.87$) ตามลำดับ

ตาราง 4.6 ปัจจัยการมีส่วนร่วมในการได้รับประโยชน์จากโครงการฯตามความคิดของตนเอง

ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการ คัดแยกขยะมูลฝอย	ความคิดเห็น					\bar{x}	S.D.	ความหมาย
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด			
1. ควรณรงค์ให้ประชาชนคัดแยกมูลฝอยที่นำกลับมาใช้ประโยชน์หรือรีไซเคิลเพื่อจำหน่ายหรือนำกลับมาใช้ซ้ำได้อีก	7	46	167	46	-	3.05	0.67	ส่งผลปานกลาง
2. . เทศบาลควรสร้างแรงจูงใจระดับครัวเรือนที่คัดแยกขยะมูลฝอย ด้วยการลดค่าธรรมเนียมขยะมูลฝอย หรือมอบรางวัลเพื่อสร้างร่วมมือของคนในชุมชน	7	59	165	35	-	3.14	0.66	ส่งผลปานกลาง
3. ส่งเสริมให้ประชาชนและกลุ่มอาชีพในชุมชนฝึกอบรมการแปรรูปวัสดุเหลือใช้หรือมูลฝอยรีไซเคิลให้เป็นผลิตภัณฑ์สร้างรายได้สู่ครอบครัว	7	47	169	43	-	3.07	0.66	ส่งผลปานกลาง
4. ส่งเสริมให้ประชาชนใช้ประโยชน์จากขยะเปียกในการจัดทำปุ๋ยหมักไว้ใช้เอง	3	46	143	74	-	2.92	0.70	ส่งผลปานกลาง
5. ควรมีการกระตุ้น ปลุกจิตสำนึก และให้ความรู้แก่ประชาชนให้เห็นความสำคัญและให้ความร่วมมือในการคัดแยกขยะมูลฝอย	7	41	153	65	-	2.96	0.71	ส่งผลปานกลาง

จากตารางที่ 4.6 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านปัจจัยการมีส่วนร่วมในการได้รับประโยชน์จากโครงการฯของตนเอง พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีส่วนร่วมปานกลาง ($\bar{x} = 3.03$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นว่าเทศบาลควรสร้างแรงจูงใจระดับครัวเรือนที่คัดแยกขยะมูลฝอย ด้วยการลดค่าธรรมเนียมขยะมูลฝอย หรือมอบรางวัลเพื่อสร้างร่วมมือของคนในชุมชนมากกว่าทุกข้อ ($\bar{x} = 3.14$) รองลงมาเป็นการส่งเสริมให้ประชาชนและกลุ่มอาชีพในชุมชนฝึกอบรม

การแปรรูปวัสดุเหลือใช้หรือมูลฝอยรีไซเคิลให้เป็นผลิตภัณฑ์สร้างรายได้ผู้รอบครัว ($\bar{x}=3.07$)
 ควรณรงค์ให้ประชาชนคัดแยกมูลฝอยที่นำกลับมาใช้ประโยชน์หรือรีไซเคิลเพื่อจำหน่ายหรือนำ
 กลับมาใช้ซ้ำได้อีก ($\bar{x}=3.05$) ควรมีการกระตุ้น ปลุกจิตสำนึกและให้ความรู้แก่ประชาชนให้เห็น
 ความสำคัญและให้ความร่วมมือในการคัดแยกขยะมูลฝอย ($\bar{x}=2.96$) และ ส่งเสริมให้ประชาชนใช้
 ประโยชน์จากขยะเปียกในการจัดทำปุ๋ยหมักไว้ใช้เอง ($\bar{x}=2.95$) ตามลำดับ

ตาราง 4.7 ปัจจัยการติดตามผลและประเมินผลที่ได้ผ่านการกระทำไปแล้ว

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการ คัดแยกขยะมูลฝอย	ความคิดเห็น					\bar{x}	S.D.	ความหมาย
	มากที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด			
1. การให้คำแนะนำหรือชี้ข้อบกพร่อง ในการปฏิบัติงานแก่กรรมการ โครงการคัดแยกขยะ	-	14	206	14	-	2.88	0.46	ส่งผลปาน กลาง
2. การเข้าร่วมประชุมเพื่อทราบผล การดำเนินโครงการคัดแยกขยะ	-	19	190	57	-	2.86	0.52	ส่งผลปาน กลาง
3. การเสนอปัญหาและอุปสรรคต่างๆ จากการดำเนินโครงการคัดแยกขยะ	-	22	161	83	-	2.77	0.59	ส่งผลปาน กลาง
4. การเสนอความคิดเห็นต่อที่ประชุม เกี่ยวกับวิธีแก้ปัญหาและอุปสรรค ต่างๆ จากโครงการคัดแยกขยะ	-	51	133	82	-	2.88	0.70	ส่งผลปาน กลาง
5. การสังเกตความร่วมมือในการคัด แยกขยะของเพื่อนบ้าน	-	32	146	88	-	2.79	0.64	ส่งผลปาน กลาง

จากตารางที่ 4.7 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านปัจจัยการมีส่วนร่วมในการติดตามผลและประเมินผลที่
 ได้ผ่านการกระทำไปแล้วพบว่ากลุ่มตัวอย่างมีส่วนร่วมปานกลาง ($\bar{x}=2.84$) และเมื่อพิจารณาเป็น
 รายข้อพบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นว่าการให้คำแนะนำหรือชี้ข้อบกพร่องในการปฏิบัติงานแก่
 กรรมการโครงการคัดแยกขยะและการเสนอความคิดเห็นต่อที่ประชุมเกี่ยวกับวิธีแก้ปัญหาและ
 อุปสรรคต่างๆ จากโครงการคัดแยกขยะส่งผลมากกว่าทุกข้อ ($\bar{x}=2.88$) ถัดมาเป็นการเข้าร่วม
 ประชุมเพื่อทราบผลการดำเนินโครงการคัดแยกขยะ ($\bar{x}=2.86$) การสังเกตความร่วมมือในการคัด

แยกขยะของเพื่อนบ้าน ($\bar{x} = 2.79$) การเสนอปัญหาและอุปสรรคต่างๆจากการดำเนินโครงการคัดแยกขยะ ($\bar{x} = 2.95$) ตามลำดับ

การวิเคราะห์ตารางที่ 4.8 ผู้วิจัยวิเคราะห์จากข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลและข้อมูลปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการคัดแยกขยะ โดยทำการทดสอบความสัมพันธ์โดยใช้สถิติ T-Test

ตาราง 4.8 เพศกับปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในเขตเทศบาลทั้ง 5 ด้าน

(n= 266)

ปัจจัยที่มีผลในแต่ละด้าน	เพศ	จำนวน (คน)	\bar{x}	S.D.	t	sig
การมีส่วนร่วมในการคิดริเริ่มโครงการ	ชาย	110	2.938	0.389	2.5	0.85
	หญิง	156	2.963	0.394	78	2
การมีส่วนร่วมในการวางแผนโครงการ	ชาย	135	2.851	0.397	2.5	0.95
	หญิง	165	2.846	0.402	78	9
การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติตามตามโครงการ	ชาย	135	2.900	0.323	2.5	0.16
	หญิง	165	2.935	0.410	78	7
การมีส่วนร่วมในการได้รับประโยชน์จากโครงการฯตามความคิดของตนเอง	ชาย	135	2.935	0.421	2.5	0.07
	หญิง	165	3.095	0.511	78	3
การมีส่วนร่วมในการติดตามผลและประเมินผลที่ได้ผ่านการกระทำไปแล้ว	ชาย	135	2.836	0.370	2.5	0.78
	หญิง	165	2.836	0.422	78	2

ผลการวิเคราะห์ตารางที่ 4.8 พบว่า เพศที่ต่างกันมีผลต่อปัจจัยการมีส่วนร่วมของประชาชนในเขตเทศบาลไม่แตกต่างกัน

การวิเคราะห์ช่วงต่อไปนี้ผู้วิจัยนำข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลและข้อมูลปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการคัดแยกขยะ มาทำการทดสอบความสัมพันธ์โดยใช้สถิติ ANOVA

ตาราง 4.9 อายุกับปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในเขตเทศบาลทั้ง 5 ด้าน

(n= 266)

ปัจจัยที่มีผลในแต่ละด้าน	อายุ	จำนวน (คน)	\bar{x}	S.D.	f	sig
การมีส่วนร่วมในการคิดริเริ่ม โครงการ	ไม่เกิน 21 ปี	68	2.965	0.369	0.509	0.677
	21 – 40 ปี	93	2.961	0.377		
	41 – 60 ปี	81	2.961	0.435		
	60 ปีขึ้นไป	24	2.858	0.366		
การมีส่วนร่วมในการวางแผน โครงการ	ไม่เกิน 21 ปี	68	2.850	0.378	0.638	0.591
	21 – 40 ปี	93	2.884	0.372		
	41 – 60 ปี	81	2.830	0.444		
	60 ปีขึ้นไป	24	2.767	0.407		
การมีส่วนร่วมในการ ปฏิบัติงานตามโครงการ	ไม่เกิน 21 ปี	68	2.906	0.346	0.587	0.624
	21 – 40 ปี	93	2.961	0.343		
	41 – 60 ปี	81	2.896	0.437		
	60 ปีขึ้นไป	24	2.883	0.363		
การมีส่วนร่วมในการได้รับ ประโยชน์จากโครงการฯตาม ความคิดของตนเอง	ไม่เกิน 21 ปี	68	3.044	0.458	1.062	0.366
	21 – 40 ปี	93	3.007	0.403		
	41 – 60 ปี	81	3.082	0.580		
	60 ปีขึ้นไป	24	2.892	0.457		
การมีส่วนร่วมในการติดตามผล และประเมินผลที่ได้ผ่านการ กระทำไปแล้ว	ไม่เกิน 21 ปี	68	2.856	0.394	0.317	0.813
	21 – 40 ปี	93	2.845	0.365		
	41 – 60 ปี	81	2.830	0.442		
	60 ปีขึ้นไป	24	2.767	0.420		

ผลการวิเคราะห์ตารางที่ 4.9 พบว่า อายุที่ต่างกันมีผลต่อปัจจัยการมีส่วนร่วมของประชาชนในเขตเทศบาลไม่แตกต่างกัน

ตาราง 4.10 วุฒิการศึกษากับปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในเขตเทศบาลทั้ง 5 ด้าน

(n= 266)

ปัจจัยที่มีผลในแต่ละด้าน	วุฒิการศึกษา	จำนวน (คน)	\bar{x}	S.D.	f	sig
การมีส่วนร่วมในการคิดริเริ่มโครงการ	ต่ำกว่ามัธยมศึกษา	70	2.960	0.383	0.041	0.989
	มัธยมศึกษา/ปวช.	92	2.943	0.424		
	ปวส./ปริญญาตรี	99	2.958	0.363		
	สูงกว่าปริญญาตรี	5	2.920	0.559		
การมีส่วนร่วมในการวางแผนโครงการ	ต่ำกว่ามัธยมศึกษา	70	2.797	0.392	0.881	0.451
	มัธยมศึกษา/ปวช.	92	2.844	0.417		
	ปวส./ปริญญาตรี	99	2.893	0.380		
	สูงกว่าปริญญาตรี	5	2.760	0.537		
การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานตามโครงการ	ต่ำกว่ามัธยมศึกษา	70	2.897	0.386	0.537	0.657
	มัธยมศึกษา/ปวช.	92	2.920	0.373		
	ปวส./ปริญญาตรี	99	2.946	0.366		
	สูงกว่าปริญญาตรี	5	2.760	0.537		
การมีส่วนร่วมในการได้รับประโยชน์จากโครงการฯตามความคิดของตนเอง	ต่ำกว่ามัธยมศึกษา	70	3.003	0.503	0.657	0.579
	มัธยมศึกษา/ปวช.	92	3.020	0.4228		
	ปวส./ปริญญาตรี	99	3.067	0.516		
	สูงกว่าปริญญาตรี	5	2.800	0.447		
การมีส่วนร่วมในการติดตามผลและประเมินผลที่ได้ผ่านการกระทำไปแล้ว	ต่ำกว่ามัธยมศึกษา	70	2.834	0.391	0.088	0.967
	มัธยมศึกษา/ปวช.	92	2.830	0.430		
	ปวส./ปริญญาตรี	99	2.847	0.382		
	สูงกว่าปริญญาตรี	5	2.760	0.434		

ผลการวิเคราะห์ตารางที่ 4.10 พบว่า วุฒิการศึกษาที่ต่างกันมีผลต่อปัจจัยการมีส่วนร่วมของประชาชนในเขตเทศบาลไม่แตกต่างกัน

ตาราง 4.11 อาชีพกับปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในเขตเทศบาลทั้ง 5 ด้าน

(n= 266)

ปัจจัยที่มีผลในแต่ละด้าน	อาชีพ	จำนวน (คน)	\bar{x}	S.D.	f	Sig
การมีส่วนร่วมในการคิดริเริ่มโครงการ	รับจ้าง/ธุรกิจส่วนตัว	103	2.959	0.428	0.147	0.932
	แม่บ้าน/พ่อบ้าน	50	2.932	0.363		
	รับราชการ/เอกชน	44	2.932	0.383		
	นักเรียน/นักศึกษา	69	2.971	0.367		
การมีส่วนร่วมในการวางแผนโครงการ	รับจ้าง/ธุรกิจส่วนตัว	103	2.847	0.424	0.386	0.763
	แม่บ้าน/พ่อบ้าน	50	2.896	0.392		
	รับราชการ/เอกชน	44	2.809	0.388		
	นักเรียน/นักศึกษา	69	2.841	0.377		
การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานตามโครงการ	รับจ้าง/ธุรกิจส่วนตัว	103	2.926	0.423	0.265	0.850
	แม่บ้าน/พ่อบ้าน	50	2.944	0.355		
	รับราชการ/เอกชน	44	2.877	0.364		
	นักเรียน/นักศึกษา	69	2.923	0.376		
การมีส่วนร่วมในการได้รับประโยชน์จากโครงการฯตามความคิดของตนเอง	รับจ้าง/ธุรกิจส่วนตัว	103	3.076	0.529	1.017	0.386
	แม่บ้าน/พ่อบ้าน	50	2.988	0.486		
	รับราชการ/เอกชน	44	2.936	0.395		
	นักเรียน/นักศึกษา	69	3.046	0.454		
การมีส่วนร่วมในการติดตามผลและประเมินผลที่ได้ผ่านการกระทำไปแล้ว	รับจ้าง/ธุรกิจส่วนตัว	103	2.858	0.427	0.463	0.709
	แม่บ้าน/พ่อบ้าน	50	2.808	0.368		
	รับราชการ/เอกชน	44	2.786	0.389		
	นักเรียน/นักศึกษา	69	2.855	0.392		

ผลการวิเคราะห์ตารางที่ 4.11 พบว่า อาชีพที่ต่างกันมีผลต่อปัจจัยการมีส่วนร่วมของประชาชนในเขตเทศบาลไม่แตกต่างกัน

ตาราง 4.12 รายได้ต่อเดือนกับปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในเขตเทศบาลทั้ง 5 ด้าน
(n= 266)

ปัจจัยที่มีผลในแต่ละด้าน	รายได้ต่อเดือน	จำนวน (คน)	\bar{x}	S.D.	f	sig
การมีส่วนร่วมในการคิดริเริ่มโครงการ	น้อยกว่า 5,000 บาท	118	2.920	0.369	1.513	0.211
	5,001 – 11,000 บาท	107	3.013	0.377		
	11,001 – 15,000 บาท	36	2.883	0.435		
	มากกว่า 15,000	5	2.920	0.366		
การมีส่วนร่วมในการวางแผนโครงการ	น้อยกว่า 5,000 บาท	118	2.802	0.378	1.159	0.326
	5,001 – 11,000 บาท	107	2.895	0.372		
	11,001 – 15,000 บาท	36	2.872	0.444		
	มากกว่า 15,000	5	2.760	0.407		
การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานตามโครงการ	น้อยกว่า 5,000 บาท	118	2.893	0.346	2.157	0.094
	5,001 – 11,000 บาท	107	2.985	0.343		
	11,001 – 15,000 บาท	36	2.839	0.437		
	มากกว่า 15,000	5	2.760	0.363		
การมีส่วนร่วมในการได้รับประโยชน์จากโครงการตามความคิดของตนเอง	น้อยกว่า 5,000 บาท	118	2.998	0.458	1.910	0.128
	5,001 – 11,000 บาท	107	3.102	0.403		
	11,001 – 15,000 บาท	36	2.933	0.580		
	มากกว่า 15,000	5	2.800	0.457		
การมีส่วนร่วมในการติดตามผลและประเมินผลที่ได้ผ่านการกระทำไปแล้ว	น้อยกว่า 5,000 บาท	118	2.812	0.394	0.419	0.740
	5,001 – 11,000 บาท	107	2.867	0.365		
	11,001 – 15,000 บาท	36	2.833	0.442		
	มากกว่า 15,000	5	2.760	0.420		

ผลการวิเคราะห์ตารางที่ 4.12 พบว่า รายได้ต่อเดือนที่ต่างกันมีผลต่อปัจจัยการมีส่วนร่วมของประชาชนในเขตเทศบาลไม่แตกต่างกัน

ตาราง 4.13 จำนวนสมาชิกในครอบครัวกับปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในเขตเทศบาลทั้ง 5 ด้าน

(n= 266)

ปัจจัยที่มีผลในแต่ละด้าน	จำนวนสมาชิกในครอบครัว	จำนวน (คน)	\bar{x}	S.D.	f	sig
การมีส่วนร่วมในการคิดริเริ่มโครงการ	1 – 2 คน	72	2.978	0.355	2.557	0.056
	3 – 4 คน	101	2.871	0.409		
	5 – 6 คน	67	3.024	0.410		
	7 คนขึ้นไป	26	3.015	0.330		
การมีส่วนร่วมในการวางแผนโครงการ	1 – 2 คน	72	2.863	0.374	1.140	0.333
	3 – 4 คน	101	2.794	0.395		
	5 – 6 คน	67	2.884	0.446		
	7 คนขึ้นไป	26	2.923	0.344		
การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานตามโครงการ	1 – 2 คน	72	2.933	0.386	1.397	0.244
	3 – 4 คน	101	2.863	0.372		
	5 – 6 คน	67	2.970	0.383		
	7 คนขึ้นไป	26	2.977	0.331		
การมีส่วนร่วมในการได้รับประโยชน์จากโครงการฯตามความคิดของตนเอง	1 – 2 คน	72	3.036	0.482	1.069	0.363
	3 – 4 คน	101	2.978	0.463		
	5 – 6 คน	67	3.110	0.506		
	7 คนขึ้นไป	26	2.992	0.485		
การมีส่วนร่วมในการติดตามผลและประเมินผลที่ได้ผ่านการกระทำไปแล้ว	1 – 2 คน	72	2.881	0.392	1.662	0.176
	3 – 4 คน	101	2.766	0.389		
	5 – 6 คน	67	2.878	0.413		
	7 คนขึ้นไป	26	2.877	0.416		

ผลการวิเคราะห์ตารางที่ 4.13 พบว่า จำนวนสมาชิกในครอบครัวที่ต่างกันมีผลต่อปัจจัยการมีส่วนร่วมของประชาชนในเขตเทศบาลไม่แตกต่างกัน

ตาราง 4.14 สถานภาพที่พักอาศัยกับปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในเขตเทศบาลทั้ง 5 ด้าน

(n= 266)

ปัจจัยที่มีผลในแต่ละด้าน	สถานภาพที่พักอาศัย	จำนวน (คน)	\bar{x}	S.D.	f	sig
การมีส่วนร่วมในการคิดริเริ่มโครงการ	เป็นของตนเอง	107	2.929	0.378	1.012	0.388
	เช่าพัก	31	3.065	0.324		
	เป็นผู้อาศัย	113	2.949	0.413		
	ที่พักระยะยาว	15	2.920	0.446		
การมีส่วนร่วมในการวางแผนโครงการ	เป็นของตนเอง	107	2.862	0.394	1.040	0.375
	เช่าพัก	31	2.949	0.365		
	เป็นผู้อาศัย	113	2.814	0.396		
	ที่พักระยะยาว	15	2.848	0.513		
การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานตามโครงการ	เป็นของตนเอง	107	2.927	0.369	1.557	0.200
	เช่าพัก	31	3.019	0.209		
	เป็นผู้อาศัย	113	2.906	0.397		
	ที่พักระยะยาว	15	2.773	0.489		
การมีส่วนร่วมในการได้รับประโยชน์จากโครงการฯตามความคิดของตนเอง	เป็นของตนเอง	107	2.989	0.493	0.412	0.745
	เช่าพัก	31	3.052	0.350		
	เป็นผู้อาศัย	113	3.059	0.456		
	ที่พักระยะยาว	15	3.040	0.775		
การมีส่วนร่วมในการติดตามผลและประเมินผลที่ได้ผ่านการกระทำไปแล้ว	เป็นของตนเอง	107	2.802	0.369	1.084	0.356
	เช่าพัก	31	2.942	0.272		
	เป็นผู้อาศัย	113	2.846	0.442		
	ที่พักระยะยาว	15	2.787	0.492		

ผลการวิเคราะห์ตารางที่ 4.14 พบว่า สถานภาพในที่พักอาศัยที่ต่างกันมีผลต่อปัจจัยการมีส่วนร่วมของประชาชนในเขตเทศบาลไม่แตกต่างกัน

ตาราง 4.15 ระยะเวลาอาศัยในชุมชนกับปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในเขตเทศบาล ทั้ง 5 ด้าน

(n= 266)

ปัจจัยที่มีผลในแต่ละด้าน	ระยะเวลาอาศัยในชุมชน	จำนวน (คน)	\bar{x}	S.D.	f	sig
การมีส่วนร่วมในการคิดริเริ่มโครงการ	ไม่เกิน 5 ปี	46	2.948	0.414	0.170	0.917
	5 – 10 ปี	85	2.974	0.389		
	10 – 15 ปี	28	2.964	0.336		
	นานกว่า 15 ปี	107	2.935	0.402		
การมีส่วนร่วมในการวางแผนโครงการ	ไม่เกิน 5 ปี	46	2.887	0.423	1.003	0.392
	5 – 10 ปี	85	2.831	0.382		
	10 – 15 ปี	28	2.950	0.372		
	นานกว่า 15 ปี	107	2.819	0.408		
การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานตามโครงการ	ไม่เกิน 5 ปี	46	2.896	0.397	0.702	0.552
	5 – 10 ปี	85	2.932	0.407		
	10 – 15 ปี	28	3.007	0.320		
	นานกว่า 15 ปี	107	2.899	0.355		
การมีส่วนร่วมในการได้รับประโยชน์จากโครงการฯตามความคิดของตนเอง	ไม่เกิน 5 ปี	46	3.061	0.526	1.387	0.247
	5 – 10 ปี	85	3.097	0.478		
	10 – 15 ปี	28	3.036	0.459		
	นานกว่า 15 ปี	107	2.959	0.468		
การมีส่วนร่วมในการติดตามผลและประเมินผลที่ได้ผ่านการกระทำไปแล้ว	ไม่เกิน 5 ปี	46	2.843	0.393	0.453	0.716
	5 – 10 ปี	85	2.873	0.439		
	10 – 15 ปี	28	2.829	0.360		
	นานกว่า 15 ปี	107	2.806	0.383		

ผลการวิเคราะห์ตารางที่ 4.15 พบว่า ระยะเวลาอาศัยในชุมชนที่ต่างกันมีผลต่อปัจจัยการมีส่วนร่วมของประชาชนในเขตเทศบาลไม่แตกต่างกัน

ตาราง 4.16 สถานภาพในชุมชนกับปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในเขตเทศบาลทั้ง 5 ด้าน

(n= 266)

ปัจจัยที่มีผลในแต่ละด้าน	สถานภาพในชุมชน	จำนวน (คน)	\bar{x}	S.D.	f	sig
การมีส่วนร่วมในการคิดริเริ่มโครงการ	ผู้นำในกลุ่มชุมชน	3	3.133	0.115	1.524	0.220
	คณะกรรมการในชุมชน	0	0.000	0.000		
	สมาชิกในกลุ่มชุมชน	70	2.889	0.394		
	ประชาชนทั่วไป	193	2.973	0.392		
การมีส่วนร่วมในการวางแผนโครงการ	ผู้นำในกลุ่มชุมชน	3	3.000	0.200	3.684	0.026 *
	คณะกรรมการในชุมชน	0	0.000	0.000		
	สมาชิกในกลุ่มชุมชน	70	2.740	0.361		
	ประชาชนทั่วไป	193	2.885	0.408		
การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานตามโครงการ	ผู้นำในกลุ่มชุมชน	3	2.933	0.115	1.226	0.295
	คณะกรรมการในชุมชน	0	0.000	0.000		
	สมาชิกในกลุ่มชุมชน	70	2.860	0.354		
	ประชาชนทั่วไป	193	2.942	0.385		
การมีส่วนร่วมในการได้รับประโยชน์จากโครงการฯตามความคิดของตนเอง	ผู้นำในกลุ่มชุมชน	3	3.067	0.115	0.429	0.651
	คณะกรรมการในชุมชน	0	0.000	0.000		
	สมาชิกในกลุ่มชุมชน	70	2.983	0.441		
	ประชาชนทั่วไป	193	3.029	0.499		
การมีส่วนร่วมในการติดตามผลและประเมินผลที่ได้ผ่านการทำงานไปแล้ว	ผู้นำในกลุ่มชุมชน	3	2.933	0.231	2.938	0.052
	คณะกรรมการในชุมชน	0	0.000	0.000		
	สมาชิกในกลุ่มชุมชน	70	2.737	0.380		
	ประชาชนทั่วไป	193	2.836	0.405		

ผลการวิเคราะห์ตารางที่ 4.16 พบว่า สถานภาพในชุมชนที่ต่างกันมีผลต่อปัจจัยการมีส่วนร่วมของประชาชนในเขตเทศบาลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ในด้าน

การมีส่วนร่วมในการวางแผนโครงการ เพื่อให้ทราบว่ามีความแตกต่างระหว่างกลุ่มใดบ้าง ผู้วิจัยจึงทำการทดสอบรายคู่ด้วยวิธี LSD ดังตาราง 4.17

ตาราง 4.17 ผลเปรียบเทียบปัจจัยการมีส่วนร่วมในด้านการมีส่วนร่วมในด้านการวางแผนโครงการ เป็นรายคู่ ด้วยวิธี LSD

สถานภาพในชุมชน		ผู้นำใน กลุ่มชุมชน	สมาชิกใน กลุ่มชุมชน	คณะกรรมการใน ชุมชน	ประชาชน ทั่วไป
	\bar{x}	3.000	2.740	0.000	2.885
ผู้นำในกลุ่มชุมชน	3.000	-	0.260	-	0.115
คณะกรรมการในชุมชน	0.000	-	-	-	-
สมาชิกในกลุ่มชุมชน	2.740	-	-	-	0.145*
ประชาชนทั่วไป	2.885	-	-	-	-

ผลการวิเคราะห์ตารางที่ 4.17 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม ประชาชนทั่วไป มีระดับการวางแผนโครงการมากกว่า สมาชิกในกลุ่มชุมชนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 สำหรับผลการเปรียบเทียบรายคู่อื่นๆ ไม่พบความแตกต่าง

บทที่ 5

สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

1. สรุปการวิจัย

1.1 การศึกษาครั้งนี้ เป็นการศึกษาเรื่อง “ ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการคัดแยกขยะในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลเกาะช้าง อำเภอเกาะช้าง จังหวัดตราด ” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในเขตเขตพื้นที่เทศบาลตำบลเกาะช้าง และเพื่อนำเสนอแนวทางในการพัฒนาระบบการจัดการขยะมูลฝอยให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยศึกษาจากประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบางกะไชยและเป็น ผู้รับบริการการจัดเก็บขยะมูลฝอยจากเทศบาลตำบลเกาะช้าง จำนวน 274 คนจัดเก็บแบบสอบถาม ได้จำนวน 266 คน ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย ตัวแปรอิสระ ได้แก่ เพศ อายุ วุฒิ การศึกษา อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน จำนวนสมาชิกในครอบครัว สถานภาพในครอบครัว สถานที่พักอาศัย ระยะเวลาอาศัยในชุมชน และสถานภาพในชุมชน ตัวแปรตาม ได้แก่ การมีส่วนร่วมของประชาชนในการคัดแยกขยะของประชาชนในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลเกาะช้างใน 5 ด้าน ได้แก่ 1) การมีส่วนร่วมในการริเริ่มโครงการ 2) การมีส่วนร่วมในการวางแผนโครงการ 3) การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติตามโครงการ 4) การได้รับประโยชน์จากโครงการ 5) การมีส่วนร่วมในการติดตามผลและประเมินผลที่ได้

1.2 การศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) เป็น เครื่องมือในการวิจัยประกอบด้วยคำถามเรื่อง ที่เกี่ยวข้องกับความคิดเห็นในการจัดการขยะมูลฝอย ของประชาชน คำถามที่เกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการคัดแยกขยะใน เขตเทศบาลตำบลเกาะช้างลักษณะเป็นมาตรประเมินค่า (Rating Scale) การมีส่วนร่วมของ ประชาชน ในแต่ละด้าน 5 ด้าน รวมทั้งปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะ จากนั้นนำแบบสอบถาม ทดสอบความแม่นยำตรงด้านเนื้อหาโดยผู้เชี่ยวชาญและหาความเชื่อถือได้ของแบบสอบถาม (Reliability) แบบ Cronbach's Alpha ได้ค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.904 ทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วย โปรแกรม SPSS for windows ใช้ค่าความถี่และค่าร้อยละในการวิเคราะห์ข้อมูล

1.3 การศึกษาครั้งนี้ พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีการรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการจัดการขยะ มูลฝอยในระดับสูง แต่มีการนำไปปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลางถึงสูง ในส่วนปัจจัยที่มีผลต่อการมี ส่วนร่วมของประชาชน 5 ปัจจัยนั้นพบว่า ปัจจัยในการมีส่วนร่วมในการคิดริเริ่มโครงการ ปัจจัย

การมีส่วนร่วมในการมีส่วนร่วมในการวางแผนโครงการ ปัจจัยการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานตามโครงการ ปัจจัยการมีส่วนร่วมในการได้รับประโยชน์จากโครงการฯตามความคิดของตนเองและปัจจัยการมีส่วนร่วมในการติดตามผลและประเมินผลที่ได้ผ่านการกระทำไปแล้ว ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในระดับปานกลาง โดยที่ปัจจัยการมีส่วนร่วมในการได้รับประโยชน์จากโครงการฯตามความคิดของตนเองเป็นปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมมากที่สุด จากปัจจัยการมีส่วนร่วมทั้งหมด โดยกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นว่าเทศบาลควรสร้างแรงจูงใจระดับครัวเรือนที่คัดแยกขยะมูลฝอยด้วยการลดค่าธรรมเนียมขยะมูลฝอย หรือมอบรางวัลเพื่อสร้างความร่วมมือของคนในชุมชน

1.4 ในด้านการเปรียบเทียบความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลและปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการคัดแยกขยะ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามในกลุ่มประชาชนทั่วไปมีระดับการวางแผนโครงการมากกว่า สมาชิกในกลุ่มชุมชน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 สำหรับผลการเปรียบเทียบรายคู่อื่นๆ ไม่พบความแตกต่าง และในส่วนของความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลและปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในด้านอื่นๆ ไม่มีความแตกต่าง

2. อภิปรายผล

จากการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการคัดแยกขยะในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลเกาะช้าง อำเภอเกาะช้าง จังหวัดตราด ที่ผู้ศึกษาได้กำหนดปัจจัยต่าง ๆ เพื่อเป็นกรอบแนวคิดในการวิเคราะห์ข้อมูลนั้น สามารถนำมาอภิปรายได้ดังนี้

2.1 ความรู้เกี่ยวกับการคัดแยกขยะมูลฝอยจากผลการศึกษาพบว่า

2.1.1 กลุ่มตัวอย่างได้รับความรู้ในเรื่องการคัดแยกขยะจาก วิทยุ/โทรทัศน์สูงสุด รองลงมาเป็นแผ่นพับ/โปสเตอร์ และผู้นำชุมชน คิดเป็นร้อยละ 71.1 53.8 และ 21.4 ตามลำดับ แต่ในด้านความคิดเห็นถึงวิธีการขยะที่เหมาะสมและเกิดประสิทธิภาพที่ดีที่สุดมีความคิดเห็นสูงสุดเท่ากันคือ การลดปริมาณขยะและ การฝังกลบ คิดเป็นร้อยละ 48.1

2.1.2 ความคิดเห็นในเรื่องขยะเปียก พบว่ากลุ่มตัวอย่างทราบว่าเป็นเศษอาหารสูงสุด รองลงมาเป็นเศษผัก/ผลไม้ที่เน่าเสียและ ใบไม้ กิ่งไม้ หญ้า คิดเป็นร้อยละ 96.6 83.1 และ 1.5 ตามลำดับ

2.1.3 ความคิดเห็นด้านการคัดแยกและนำมาใช้ประโยชน์ได้ใหม่พบว่ากลุ่มตัวอย่างเลือก ขวดพลาสติกมากที่สุด รองลงมาเป็นแก้วและ กระดาษ คิดเป็นร้อยละ 93.2 67.7 และ 53.3 ตามลำดับ และสาเหตุหลักที่ทำให้คัดแยกขยะคือการนำไปขาย คิดเป็นร้อยละ 60.5 ส่วนสาเหตุหลักของผู้ที่ไม่คัดแยกคือ ขู่ยากเสียเวลา คิดเป็นร้อยละ 25.9

2.1.4 ในด้านกรรับรู้ข่าวสารกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ได้รับความรู้จากสื่อเป็นหลักไม่ว่าจะเป็นโทรทัศน์วิทยุ ส่วนจากตัวบุคคลนั้นถือว่าน้อยมากซึ่งเป็นไปได้ว่าสื่อสามารถกระจายความรู้ได้กว้างขวางถึงกลุ่มเป้าหมายจำนวนมากได้ดี

2.1.5 ในด้านการจัดการขยะมูลฝอยที่เหมาะสมและเกิดประสิทธิภาพอย่างดีที่สุด จะเห็นได้ว่าการเข้าใจในเรื่องการฝังกลบและการลดปริมาณขยะเท่ากัน ซึ่งแท้จริงแล้วการฝังกลบนั้นไม่ได้เป็นวิธีที่เหมาะสมที่สุด ดังนั้นเทศบาลตำบลเกาะช้างควรให้ความรู้ความเข้าใจว่าขยะประเภทใดที่ฝังกลบได้และขยะประเภทใดที่ควรจัดการโดยวิธีอื่นเพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ถูกต้อง

2.1.6 ในด้านความรู้ความเข้าใจในการแยกประเภทขยะเปียกนั้นกลุ่มตัวอย่างมีความเข้าใจว่าเศษผัก/ผลไม้ที่เน่าและเศษอาหารเป็นขยะเปียกสูงอาจเป็นเพราะว่าทางเทศบาลตำบลเกาะช้างมีการจัดเก็บขยะประเภทนี้ซึ่งกลุ่มตัวอย่างรู้จักในชื่อ"รถขนข้าวหมู" ซึ่งเป็นรถที่เก็บเศษอาหารสด

2.1.7 กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีการคัดแยกขยะมูลฝอยในครัวเรือนโดยส่วนใหญ่นำไปขายจากผลข้างต้นจะเห็นได้ว่ามูลค่าขยะมีผลต่อการคัดแยกขยะในครัวเรือน ในส่วนผู้ที่ไม่เคยคัดแยกขยะมูลฝอย มูลค่าขยะกลับมีผลต่อการคัดแยกขยะในครัวเรือนมีผลน้อยกว่าความยุ่งยากเสียเวลามาก

2.2 ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการคัดแยกขยะ

จากผลการศึกษาพบว่ากลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยการมีส่วนร่วมในการคัดแยกขยะทั้ง 5 ปัจจัย ประกอบด้วยปัจจัยในการมีส่วนร่วมในการคิดริเริ่มโครงการ ปัจจัยการมีส่วนร่วมในการมีส่วนร่วมในการวางแผนโครงการ ปัจจัยการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานตามโครงการ ปัจจัยการมีส่วนร่วมในการได้รับประโยชน์จากโครงการฯตามความคิดของตนเองและปัจจัยการมีส่วนร่วมในการติดตามผลและประเมินผลที่ได้ผ่านการกระทำไปแล้ว ส่งผลในระดับปานกลางซึ่งเป็นไปในแนวทางเดียวกับงานวิจัยของชิต บางพิสุทธิกุล (2549) กล่าวว่าการมีส่วนร่วมของประชาชนในการคัดแยกขยะมูลฝอย ในเขตเทศบาลเมืองพะเยา กรณีศึกษา ชุมชนหลวงราชस्थान ตำบลเวียง อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา พบว่า ประชาชนส่วนใหญ่มีส่วนร่วมในการคัดแยกขยะ ภาพรวมทุกด้านอยู่ในระดับปานกลางแต่ผลในแต่ละด้านของงานวิจัยนี้พบว่าประชาชนมีส่วนร่วมในด้านการค้นคว้าสภาพปัญหาและสาเหตุของปัญหาสูงสุด ต่ำที่สุดของระดับการมีส่วนร่วม คือ ด้านการวางแผนดำเนินกิจกรรม ส่วนงานวิจัยเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการคัดแยกขยะในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลเกาะช้าง อำเภอเกาะช้าง จังหวัดตราด ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมสูงสุดเป็นปัจจัยการมีส่วนร่วมในการได้รับประโยชน์จากโครงการฯตามความคิดของตนเอง ต่ำสุดเป็นปัจจัยการมีส่วนร่วมในการติดตามผลและประเมินผลที่ได้ผ่าน

การกระทำไปแล้ว ซึ่งข้อย่อยในปัจจัยสูงสุดนั้นคือเทศบาลควรสร้างแรงจูงใจระดับครัวเรือนที่คัดแยกขยะมูลฝอย ด้วยการลดค่าธรรมเนียมขยะมูลฝอย หรือมอบรางวัลเพื่อสร้างความร่วมมือของคนในชุมชน สอดคล้องกับความเห็นข้างต้นในเรื่องแรงจูงใจในการคัดแยกขยะเพราะมีมูลค่า เกี่ยวข้องกันในด้านผลประโยชน์ที่ได้รับนั่นเอง

2.3 การเปรียบเทียบความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลและปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการคัดแยกขยะของกลุ่มตัวอย่างในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลเกาะช้างพบว่า

2.3.1 เพศ อายุ ที่ต่างกันมีผลต่อปัจจัยการมีส่วนร่วมไม่ต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชาติลีลา เนียมมณี และคณะ (2549) ศึกษาวิจัยเรื่องพฤติกรรมการคัดแยกขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตดินแดง กรุงเทพมหานคร ซึ่งแสดงความคิดเห็นไว้ว่าสาเหตุอาจเกิดจากการรณรงค์ให้ความรู้ความเข้าใจในด้านการคัดแยกขยะยังไม่ทั่วถึง

2.3.2 อาชีพ ระดับการศึกษา รายได้ สมาชิกในครอบครัว สถานที่อยู่อาศัย และระยะเวลาอาศัยในชุมชนที่ต่างกันมีผลต่อปัจจัยการมีส่วนร่วมไม่ต่างกันขัดแย้งกับงานวิจัยของ ชาติลีลา เนียมมณี และคณะ (2549) ศึกษาวิจัยเรื่องพฤติกรรมการคัดแยกขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตดินแดง กรุงเทพมหานคร ซึ่งพบว่าปัจจัย อาชีพ ระดับการศึกษา รายได้ สมาชิกในครอบครัว สถานที่อยู่อาศัย และระยะเวลาอาศัยในชุมชนที่ต่างกันมีผลต่อการคัดแยกขยะต่างกันคืออาชีพพนักงานของหน่วยงานของรัฐ เอกชนจะมีการคัดแยกขยะมากกว่าอาชีพอื่น ผู้ที่มีระดับการศึกษาสูงจะมีการคัดแยกขยะมากกว่า ผู้มีรายได้ต่อเดือนสูงมีการคัดแยกขยะมากกว่าผู้มีรายได้ต่ำ และผู้สมาชิกในครอบครัวมากกว่า 7 คนมีการคัดแยกขยะมากกว่าผู้ที่มีสมาชิกในครอบครัวขนาดอื่น สาเหตุของการขัดแย้งในงานวิจัยอาจเป็นเพราะสังคมกลุ่มตัวอย่างที่แตกต่างกันคือกลุ่มตัวอย่างในเขตดินแดง เป็นสังคมเมืองมีความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลน้อยกว่าประชาชนในเขตเทศบาลตำบลเกาะช้างซึ่งแม้เป็นเมืองท่องเที่ยวแต่ก็ยังคงสภาพสังคมชนบทอยู่มาก ประชาชนในชุมชนมีการปฏิสัมพันธ์ พบปะกันอยู่เสมอ ทำให้ความคิด แนวทางการปฏิบัติตนไม่มีความแตกต่างกันมากนัก แม้ อาชีพ ระดับการศึกษา รายได้ สมาชิกในครอบครัว สถานที่อยู่อาศัย และระยะเวลาอาศัยในชุมชนจะแตกต่างกันก็ตาม

2.3.3 สถานภาพในชุมชนที่ต่างกันมีผลต่อปัจจัยการมีส่วนร่วมที่ต่างกันโดยประชาชนทั่วไป มีระดับการวางแผนโครงการมากกว่า สมาชิกในกลุ่มชุมชน สาเหตุอาจเกิดจากในชุมชนมีการประชุมหมู่บ้าน วางแผนชุมชนก่อนที่จะดำเนินการนำเข้าเป็นข้อบัญญัติของเทศบาลตำบลเกาะช้าง ซึ่งขั้นตอนการวางแผนในประชคมหมู่บ้านนั้นประชาชนในชุมชนมีการร่วมแสดงความคิดเห็นได้อย่างเต็มที่

2 ข้อเสนอแนะ

3.1 ข้อเสนอแนะจากผลการศึกษา

3.1.1 เทศบาลตำบลเกาะช้างควรจัดโครงการที่เกี่ยวข้องกับการคัดแยกขยะเน้นการส่งเสริมในด้านแรงจูงใจที่มีมูลค่าตอบแทนหรือรางวัลสำหรับผู้ที่มีการคัดแยกขยะมูลฝอยอย่างต่อเนื่องและจัดให้มีการประชุม สัมมนา ศึกษาดูงาน เกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยให้กับประชาชนอย่างสม่ำเสมอเพื่อให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นและเสนอแนะปัญหาอุปสรรคต่าง ๆ พร้อมทั้งปลูกจิตสำนึกที่ถูกต้องจะทำให้เกิดความสัมพันธที่ดีระหว่างเทศบาลตำบลเกาะช้างกับประชาชน

3.1.2 เทศบาลตำบลเกาะช้างควรส่งเสริมให้ประชาชนติดตามตรวจสอบและประเมินผลการดำเนินงานเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยในด้านต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง เพื่อให้การปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประชาชน

3.2 ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

3.2.1 ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการคัดแยกขยะในเขตพื้นที่อำเภอเกาะช้าง จังหวัดตราด

บรรณานุกรม

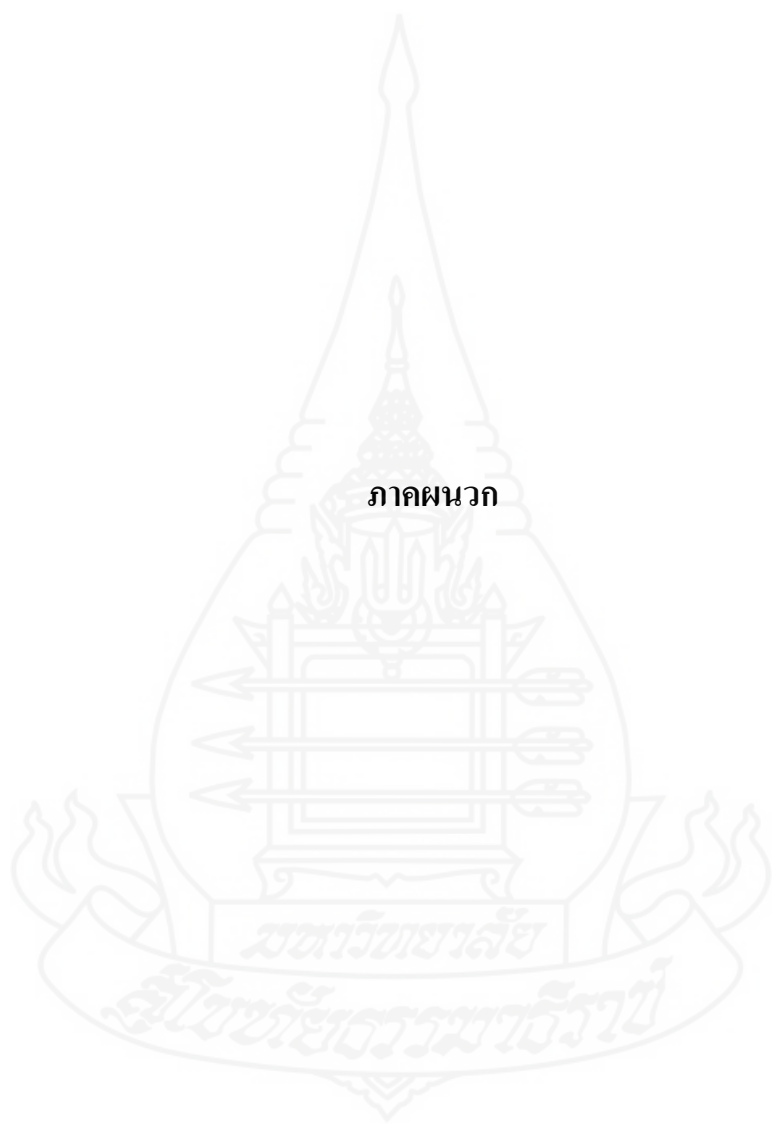

บรรณานุกรม

- กรมการปกครอง (2539) การแก้ไขปัญหาขยะมูลฝอย และน้ำเสียสำหรับประชาชน
กรุงเทพฯ โรงพิมพ์ส่วนท้องถิ่น
- กรมควบคุมมลพิษ (2539) คู่มือประชาชน การคัดแยกขยะมูลฝอยอย่างถูกวิธีและเพิ่มมูลค่า
กรุงเทพฯ โรงพิมพ์ครุสภา
- กรมควบคุมมลพิษ (2547) การจัดการขยะมูลฝอยชุมชนอย่างครบวงจร คู่มือสำหรับผู้บริหาร
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พิมพ์ครั้งที่ 4 กรุงเทพฯ โรงพิมพ์ครุสภา
- กรมควบคุมมลพิษ (2548) คู่มือประชาชน เพื่อการลด คัดแยก และใช้ประโยชน์ขยะมูลฝอยชุมชน
กรุงเทพฯ โรงพิมพ์ครุสภา
- กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม (2542) เคล็ดลับในการกำจัดขยะ กรุงเทพฯ ม.ป.ท.
- กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม (2544) การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการจัดการขยะมูลฝอย
ชุมชน กรุงเทพมหานคร มุขนิธิเพื่อการพัฒนาสิ่งแวดล้อมและพลังงาน
- เกรียงศักดิ์ อุดมสินโรจน์ (2537) วิศวกรรมสิ่งแวดล้อม กรุงเทพฯ มิตรนราการพิมพ์
- ฉัตรวาริช คงจันทร์ (2548) การมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินการคัดแยกขยะมูลฝอยเพื่อ
การนำกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ของคณะกรรมการชุมชนในเขตเทศบาลนครขอนแก่น
รายงานการศึกษาอิสระ สาขาวิชาการบริหารการพัฒนา บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยขอนแก่น
- ชิต บางพิสุทธิกุล (2549) การมีส่วนร่วมของประชาชนในการคัดแยกขยะมูลฝอย ในเขตเทศบาล
เมืองพะเยา ภาคนิพนธ์ ศิลปะศาสตร์บัณฑิต สาขาวิชาพัฒนาศังคม มหาวิทยาลัยนเรศวร
- ไชยรัตน์ ศิรินคร (2548) ปัจจัยที่มีผลต่อจิตสำนึกสาธารณะด้านการจัดการขยะมูลฝอย
ของประชาชนในชุมชนเขตเทศบาลนครพิษณุโลก วิทยานิพนธ์ ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาพัฒนาการสังคม บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร
- จำรูญ ยาสมุทร (2527) การสุขาภิบาล สิ่งแวดล้อม กรุงเทพฯ ไทยวัฒนาพานิช
- ฉालิศา เนียมมณี และคณะ (2549) พฤติกรรมการคัดแยกขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตดินแดง
กรุงเทพมหานคร ศูนย์การศึกษาดุสิตวิทยา สถาบันวิจัยและพัฒนา
มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
- ณัฐรดี คงคั่น (2546) ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชน
ในเขตมีนบุรี กรุงเทพมหานคร วิทยานิพนธ์ ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขารัฐศาสตร์
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรามคำแหง

- เทศบาลตำบลเกาะช้างและมหาวิทยาลัยบูรพา (2552) ความพึงพอใจของประชาชนต่อการให้บริการ
ของเทศบาลตำบลเกาะช้าง อำเภอเกาะช้าง จังหวัดตราด ปัญหาพิเศษ
- นเรศ ผิวอ่อน (2551) ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของโครงการคัดแยกขยะเพื่อแก้ไขปัญหา
สิ่งแวดล้อมในเขตเทศบาลตำบลแหลมฉบัง จังหวัดชลบุรี รายงานการศึกษาอิสระ
สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่น วิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น มหาวิทยาลัยขอนแก่น
- บัญญัติ แก้วส่อง (2531) รูปแบบทางสังคม-จิตวิทยาสำหรับการอธิบายการมีส่วนร่วมของ
ประชาชนในการพัฒนา ปริญญาการศึกษาดุสิตบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
บุญเทิ้ม อังสวัสดิ์ (2542) การมีส่วนร่วมของชุมชนในการดำเนินงานของศูนย์อบรมก่อนเกณฑ์ใน
จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร
การศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
- ปรัชญา เวสารัชช์ (2538) รายงานการวิจัยการมีส่วนร่วมของประชาชนในกิจกรรมเพื่อพัฒนาชนบท
กรุงเทพฯ สถาบันไทยคดีศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- พชรวรรณ ศรีวัลย์ (2542) พฤติกรรมการกำจัดขยะของประชาชนในชนบทจังหวัดนครนายก
ปัญหาพิเศษ สาขานโยบายสาธารณะ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา
- ไพรัตน์ เตชะรินทร์ (2527) นโยบายและกลวิธีการมีส่วนร่วมของชุมชนในยุทธศาสตร์
การพัฒนาปัจจุบันของประเทศไทย กรุงเทพฯ ศักดิ์โสภณการพิมพ์
- ไพโรจน์ สุขสัมฤทธิ์ (2531) “การมีส่วนร่วมของประชาชน” วารสารพัฒนาชุมชน
(กุมภาพันธ์) : 24-30 ปัญหาพิเศษ สาขานโยบายสาธารณะ บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยบูรพา
- ยุวัฒน์ วุฒิเมธี (2534) หลักการพัฒนาชุมชนและการพัฒนาชนบท. กรุงเทพฯ
ไทยอนุเคราะห์ไทย
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2525) พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525 กรุงเทพฯ
ไทยวัฒนาพานิช
- วิโรจน์ ตันดิธรรม. (2543) การมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำจัดขยะ : ศึกษากรณี
องค์การบริหารส่วนตำบลเสม็ด อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี ปัญหาพิเศษ
สาขานโยบายสาธารณะ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา
- เวชมนต์ แสนโคตร การจัดการขยะมูลฝอยชุมชนแบบมีส่วนร่วมในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล
อำเภอหนองสูง จังหวัดมุกดาหาร วารสารอนามัยสิ่งแวดล้อม 2551

- ศักดิ์สิทธิ์ เข้มศรี. (2543) การมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำจัดขยะ
 ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลหนองปรือ อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี ปัญหาพิเศษ
 สาขาานโยบายสาธารณะ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา
- สมศักดิ์ เจริญผล (2541) ความคิดเห็นสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีต่อศักยภาพ
 ในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล : ศึกษากรณีอำเภอบ้านทอง
 จังหวัดชลบุรี ปัญหาพิเศษรัฐประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาานโยบายสาธารณะ
 บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเมืองแห่งชาติ (2543) แนวทางการพัฒนาเมืองน่าอยู่และชุมชน
 น่าอยู่ยั่งยืน. กรุงเทพฯ ม.ป.ท.
- สุจินต์ ดาววิระกุล (2527) ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการพัฒนาหมู่บ้าน
 ศึกษาเฉพาะกรณีหมู่บ้านชนะเลิศการประกวดหมู่บ้านดีเด่นระดับจังหวัดของจังหวัด
 นครสวรรค์ วิทยานิพนธ์สังคมสงเคราะห์ศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- อคิน รพีพัฒน์ (2531) กระบวนการมีส่วนร่วมของชาวบ้าน
- อภิรักษ์ณ์ เกษมผลกุล (2548) รายงานการวิจัยเชิงประวัติศาสตร์เฉลิมพระเกียรติ พระบาทสมเด็จพระ
 พระปรมินทรมหาจุฬาลงกรณ์ พระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว เรื่อง ตามรอยเสด็จฯ เกาะช้าง
 จังหวัดตราด พิมพ์ครั้งที่1 กรุงเทพมหานคร
- อัมภัส วิเศษโมรา (2550) การจัดการมูลฝอยในองค์การบริหารส่วนตำบลแก่งเลิงจาน จังหวัด
 มหาสารคาม วารสารอนามัยสิ่งแวดล้อม
- Yamane, T (1970) Statistics: an introductory analysis New York: Happer

ภาคผนวก

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

สืบราชสันตติวงศ์

ภาคผนวก ก

แบบสอบถาม

แบบสอบถามการเพื่อการศึกษาคั่นคว้ออิสระ
เรื่อง บั๊จยัที่มึผลต่อการมึส่วนร่วมของประชาชนในการคั๊ดแยกขะ
ในเขตพึนที่เทศบาลตำบลเกาะซ้าง อำเภอเกาะซ้าง จังหวัตราด

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาบั๊จยัที่มึผลต่อการมึส่วนร่วมของประชาชนในการคั๊ดแยกขะ ในเขตพึนที่เทศบาลตำบลเกาะซ้าง อำเภอเกาะซ้าง จังหวัตราด แบบสอบถามฉบับนี้จัดทำขึ้นเพื่อสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการมึส่วนร่วมของประชาชนในการคั๊ดแยกขะ ข้อมูลทั้งหมดจะนำไปวิเคราะห์ในภาพรวมโดยผู้วิจัยจะเก็บรักษาเป็นความลับและขอรับรองว่าจะนำไปใช้เฉพาะประกอบการศึกษาคั่นคว้ออิสระตามหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบั๊นจั๊ต แขนงวิชาบริหารรัฐกิจ สาขาวิชาวิทยาการจั๊ดการ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธึราชเท่านั้น ผู้วิจัยใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านได้โปรดตอบแบบสอบถามตามความเป็นจริง ทั้งนี้ คำตอบของท่านจะไม่มีผลกระทบใด ๆ ต่อตัวท่าน บุคคลอื่น ๆ และหน่วยงานแต่ประการใด ผู้ทำการวิจัยขอขอบพระคุณผู้ตอบแบบสอบถามมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นที่เกี่ยวข้องกับการคั๊ดแยกขะของประชาชน

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับบั๊จยัการส่งเสริมการมึส่วนร่วมของประชาชนในการคั๊ดแยกขะในเขตเทศบาลตำบลเกาะซ้าง

ขอขอบพระคุณท่านเป็นอย่างสูงที่ได้กรุณาให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามเป็นอย่างดี

(นายจักรภพ ถ้าอุทก)

นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบั๊นจั๊ต

แขนงวิชาบริหารรัฐกิจ วิชาเอกรัฐประศาสนศาสตร

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธึราช

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดเติมข้อความ และทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ที่เห็นว่าตรงกับความจริงของท่านมากที่สุด

1. เพศ

1. ชาย 2. หญิง

2. ปัจจุบันท่านมีอายุเท่าใด

1. ไม่เกิน 21 ปี 3. 41 -60 ปี
 2. 21 – 40 ปี 4. 60 ปีขึ้นไป

3. ระดับการศึกษาสูงสุดของท่าน

1. ต่ำกว่ามัธยมศึกษา 3. ปวส./ปริญญาตรี
 2. มัธยมศึกษา/ปวช. 4. สูงกว่าปริญญาตรี

4. ปัจจุบันท่านประกอบอาชีพอะไร

1. รับจ้าง/ธุรกิจส่วนตัว 3. แม่บ้าน/พ่อบ้าน
 2. รับราชการ/เอกชน 4. นักเรียน/นักศึกษา

5. ปัจจุบันท่านมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนเท่าไร

1. น้อยกว่า 5,000 บาท 3. 11,001– 15,000 บาท
 2. 5,001 – 11,000 บาท 4. มากกว่า 15,000 บาท

6. จำนวนสมาชิกในครอบครัวของท่านมีกี่คน

1. 1 – 2 คน 3. 5 – 6 คน
 2. 3 – 4 คน 4. 7 คนขึ้นไป

7. สถานภาพที่พักที่ท่านอยู่อาศัยในปัจจุบัน

1. เป็นของตนเอง 3. เป็นผู้อยู่อาศัย
 2. เช่าพัก 4. ที่พักระยะเวลาสั้น

5. ในสภาพปัจจุบันท่านคิดว่าการจัดการขยะมูลฝอยวิธีใดที่เป็นวิธีที่เหมาะสมและเกิดประสิทธิภาพดีที่สุด

1. การเผา 2. การฝังกลบ
 3. การเทกอง 4. การลดปริมาณขยะ

6. ท่านคิดว่าขยะมูลฝอยประเภทใดที่เป็นขยะเปียก (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

1. เศษอาหาร 2. เศษผัก/ผลไม้ที่เน่าเสีย 3. โฟม
 4. กระดาษ 5. ใบไม้ กิ่งไม้ หญ้า 6. พลาสติก 7. เศษเหล็ก

7. ท่านคิดว่าขยะมูลฝอยที่สามารถคัดแยกและนำมาใช้ประโยชน์ได้ใหม่คือ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

1. แก้ว 2. กระจกน้ำอัดลม กระจกเบียร์ 3. หลอดไฟ
 4. เหล็ก 5. ถุงพลาสติกเบื้อนอาหาร 6. ขวดพลาสติก
 7. ขวด/กระป๋องยามีแมลง 8. สำลี/กระดาษทิชชูใช้แล้ว 9. กระดาษ
 10. ถ้วยไฟฉาย

8. ท่านทำการคัดแยกขยะในครัวเรือนหรือไม่

1. มีการคัดแยก (ข้ามไปตอบข้อ 10) 2. ไม่มีการคัดแยก (ตอบเฉพาะข้อ 9)

9. สาเหตุสำคัญที่ทำให้ ท่านไม่ทำการคัดแยกขยะมูลฝอย (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

1. ยุ่งยาก เสียเวลา
 2. ขยะที่คัดแยกและนำไปขายมีราคาต่ำ
 3. ไม่ทราบว่าขยะสามารถนำไปขายหรือนำมาใช้ประโยชน์ใหม่ได้ (เช่นการทำปุ๋ยหมัก)

10. หลังจากที่ท่านคัดแยกขยะแล้ว ท่านนำขยะที่คัดแยกไปทำอะไร (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

1. นำไปขาย
 2. นำไปทำปุ๋ยหมัก
 3. คัดแยกไว้และรอให้เทศบาลมาเก็บขน
 4. นำไปเลี้ยงสัตว์ (เศษอาหาร)
 5. อื่น ๆระบุ

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการคัดแยกขยะในเขตเทศบาลตำบลเกาะช้างประกอบด้วยปัจจัยการมีส่วนร่วมด้าน (1)การมีส่วนร่วมในการคิดริเริ่มโครงการ(2) การเข้าร่วมในการวางแผนโครงการ (3) การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานตามโครงการ (4)การได้รับประโยชน์จากโครงการและ(5) การมีส่วนร่วมในการติดตามผลและประเมินผล

คำชี้แจง ท่านคิดว่าปัจจัยต่อไปนี้ เป็นสาเหตุสำคัญทำให้ท่านเข้าไปมีส่วนร่วมในการคัดแยกขยะในเขตเทศบาลตำบลเกาะช้างมากน้อยเพียงใด โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นท่าน

สาเหตุสำคัญในการคัดแยกขยะมูลฝอย	ความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
การมีส่วนร่วมในการคิดริเริ่มโครงการ					
1. การเข้าร่วมประชุมเพื่อรับทราบโครงการคัดแยกขยะในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลเกาะช้าง จากเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง					
2. การเข้าร่วมประชุมกับกรรมการและเพื่อนบ้านเพื่อพิจารณา รับโครงการคัดแยกขยะในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลเกาะช้าง					
3. การซักถามปัญหาต่าง ๆ เกี่ยวกับการคัดแยกขยะจากที่ประชุมโครงการคัดแยกขยะในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลเกาะช้าง					
4. การเสนอปัญหาด้านการสาธารณสุขที่เกิดจากขยะต่อที่ประชุมโครงการคัดแยกขยะในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลเกาะช้าง					
5. การได้รับการชักชวนจากเพื่อนบ้านให้เข้าร่วมโครงการคัดแยกขยะในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลเกาะช้าง					
การเข้าร่วมในการวางแผนโครงการ					
6.การเข้าร่วมประชุมเพื่อการวางแผนคัดแยกขยะกับกรรมการฯและเพื่อนบ้าน					
7. การเสนอความคิดเห็นเกี่ยวกับการคัดแยกขยะต่อที่ประชุมโครงการคัดแยกขยะในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลเกาะช้าง					
8. การให้คำปรึกษาในการวางแผนการคัดแยกขยะต่อกรรมการฯ					
9. การเลือกคณะกรรมการหรือผู้แทนที่จะทำงานในโครงการคัดแยกขยะ					
10. การอธิบายหรือชี้แจงแผนการคัดแยกขยะให้เพื่อนบ้านหรือสมาชิกในครอบครัวทราบ					

สาเหตุสำคัญในการคัดแยกขยะมูลฝอย	ความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานตามโครงการ					
11. การให้คำปรึกษาหรือคำแนะนำแก่เพื่อนบ้านในการดำเนินโครงการคัดแยกขยะในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลเกาะช้าง					
12. การให้ความช่วยเหลือกรรมการดำเนินโครงการคัดแยกขยะในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลเกาะช้าง					
13. การปฏิบัติตามคำแนะนำของคณะกรรมการโครงการคัดแยกขยะในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลเกาะช้าง					
14. การชักชวนเพื่อนบ้านและสมาชิกในครอบครัวให้เข้าร่วมโครงการคัดแยกขยะในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลเกาะช้าง					
15. การเสียสละ แรงกายแรงใจ เงินทองหรือสิ่งของสนับสนุนโครงการคัดแยกขยะในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลเกาะช้าง					
การได้รับประโยชน์จากโครงการฯตามความคิดของท่าน					
16. ควรณรงค์ให้ประชาชนคัดแยกมูลฝอยที่นำกลับมาใช้ประโยชน์หรือรีไซเคิลเพื่อจำหน่ายหรือนำกลับมาใช้ซ้ำได้อีก					
17. เทศบาลควรสร้างแรงจูงใจระดับครัวเรือนที่คัดแยกขยะมูลฝอย ด้วยการลดค่าธรรมเนียมขยะมูลฝอย หรือมอบรางวัลเพื่อสร้างความร่วมมือของคนในชุมชน					
18. ส่งเสริมให้ประชาชนและกลุ่มอาชีพในชุมชนฝึกอบรมการแปรรูปวัสดุเหลือใช้หรือมูลฝอยรีไซเคิลให้เป็นผลิตภัณฑ์สร้างรายได้สู่ครอบครัว					
19. ส่งเสริมให้ประชาชนใช้ประโยชน์จากขยะเปียกในการจัดทำปุ๋ยหมักไว้ใช้เอง					
20. ควรมีการกระตุ้น ปลุกจิตสำนึกและให้ความรู้แก่ประชาชนให้เห็นความสำคัญและให้ความร่วมมือในการคัดแยกขยะมูลฝอย					

สาเหตุสำคัญในการคัดแยกขยะมูลฝอย	ความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
การมีส่วนร่วมในการติดตามผลและประเมินผลที่ได้ผ่านการกระทำไปแล้ว					
21. การให้คำแนะนำหรือชี้ข้อบกพร่องในการปฏิบัติงานแก่กรรมการโครงการคัดแยกขยะในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลเกาะช้าง					
22. การเข้าร่วมประชุมกับโครงการคัดแยกขยะในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลเกาะช้างเพื่อทราบผลการดำเนินโครงการ					
23. การเสนอปัญหาและอุปสรรคต่างๆจากการดำเนินโครงการคัดแยกขยะในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลเกาะช้าง					
24. การเสนอความคิดเห็นต่อที่ประชุมเกี่ยวกับวิธีแก้ปัญหาและอุปสรรคต่างๆ จากโครงการคัดแยกขยะในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลเกาะช้าง					
25. การสังเกตความร่วมมือในการคัดแยกขยะของเพื่อนบ้าน					

ตอนที่ 4 ความคิดเห็นทั่วไปของประชาชนเกี่ยวกับการคัดแยกขยะและข้อเสนอแนะในการคัดแยกขยะตามโครงการคัดแยกขยะในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลเกาะช้าง

คำชี้แจง ในปัจจุบัน ท่านคิดว่าการเข้าร่วมกิจกรรมการคัดแยกขยะในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลเกาะช้างมีปัญหาอะไร ควรดำเนินการแก้ไขอย่างไร

1. ปัญหาด้าน

.....

.....

.....

แนวทางแก้ไขปัญหา

.....

.....

2. ปัญหาด้าน

.....
.....
.....

แนวทางแก้ไขปัญหา

.....
.....

3. ปัญหาด้าน

.....
.....
.....

แนวทางแก้ไขปัญหา

.....
.....

4. ปัญหาด้าน

.....
.....
.....

แนวทางแก้ไขปัญหา

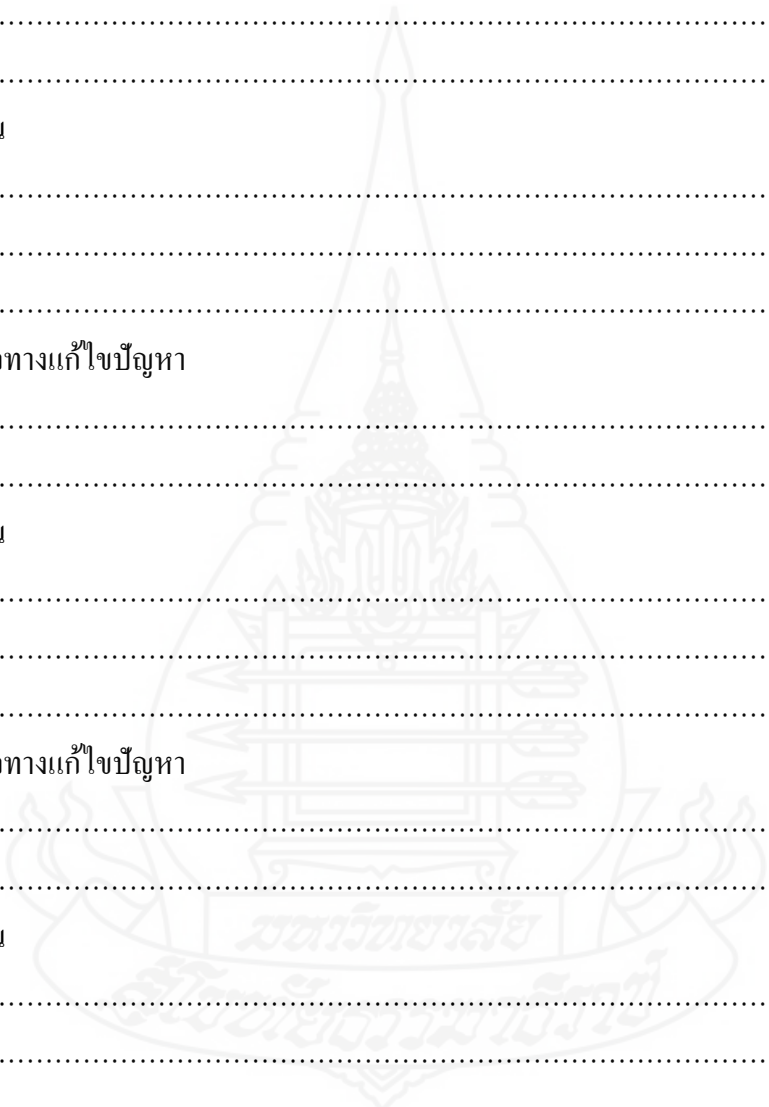
.....
.....

5. ปัญหาด้าน

.....
.....
.....

แนวทางแก้ไขปัญหา

.....
.....

ประวัติผู้ศึกษา

ชื่อ	นายจักรภพ ถ้ำอุทก
วัน เดือน ปีเกิด	8 กันยายน 2520
สถานที่เกิด	อำเภอเมือง จังหวัดตราด
ประวัติการศึกษา	อุตสาหกรรมศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าฯ พระนครเหนือ ปี 2544
สถานที่ทำงาน	องค์การบริหารส่วนตำบลบางกะไชย อำเภอแหลมสิงห์ จังหวัดจันทบุรี
ตำแหน่ง	วิศวกรโยธา

